

BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:10.00

AV. TEOTAN EVREN (TBB Başkanı)-Sayın delegeler, çoğunluğumuz vardır, Türkiye Barolar Birliğinin XX.Genel Kurulunu açıyorum.

Önce Divanı oluşturmanız gerekiyor, bir önerge var. Başka önerge var mı?.. Bu önergeyi bilgilerinize sunuyorum:

"Genel Kurul Başkanlığına

XX.Genel Kurul Divan Başkanlığına Giresun Barosu Başkanı Av.Ahmet Ersöz'ü, İkinci Başkanlığa Av.Turgut İnal'ı; Yazmanlıklara Av.Erdal Eralp ile Av.Salih Akkuş'u öneriyoruz."

Başka öneri var mı efendim?

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir. Teşekkür ederim efendim.

Sayın Divan Üyelerini davet ediyorum.(Alkışlar)

DİVAN BAŞKANI AV.AHMET ERSÖZ-Sayın delegeler, Genel Kurul Divanına seçtiğiniz için, gösterilen güven nedeniyle hepinize teşekkür ediyorum.

Günden gereğince saygı duruşu yapılacaktır.

Büyük Atatürk'ün ve ebediyete intikal etmiş rahmetli meslektaşlarınız için bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum: (Saygı duruşu yapıldı)

Gündemimizin 4 üncü maddesi gereğince Birlik Başkanımızın konuşması gerekiyor, kendisini davet ediyorum.(Alkışlar)

AV. TEOTAN EVREN (TBB Başkanı)-Sayın Valimiz, Sayın Yargıtay Başkanımız, Sayın Cumhuriyet Başsavcımız, Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, Barolar Birliğinin seçkin delegeleri; sayın dinleyiciler, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin 20. Olağan Genel Kurul Toplantısını açmaktan müstesna bir mutluluk duyuyorum.

Giresun Barosunun, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun illerinde toplanması için Tekirdağ'da yaptıkları öneriyi ve gösterdikleri gayreti Türkiye barolarının Birliğimizle birlikteliğinin anlamlı bir göstergesi olarak selamlıyorum.

Giresun Barosunun Değerli Başkanına, sayın yöneticilerine, çok değerli mensuplarına Birliğimizin tarihini süsleyecek bu yüksek konukseverlik ve özveri için izninizle olağan kongremizin şükranlarını sunmak istiyorum. (Alkışlar)

İBB, bu yıl 20. kuruluş yılını tamamlayacaktır. Demokratik düzenimiz ardarda önemli dalgalanmalardan ve zor geçişlerden geçerek bugünkü konumuna ulaşmış bulunuyor. Ülkemizin genç demokratik yaşamı bu süreç içinde iki kez kesintiye uğramış, her iki aşamada da hukukumuz, temel hak ve özgürlüklere karşı düşünceler altında yeni bir yapılaşmaya yönelmiştir. Bu yapılaşmanın temel vasfı, hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, yargı gücünün, yasa ve yürütme güçleri karşısında zayıflaması ve kontrol altına alınması şeklinde belirginleşmektedir.

1961 Anayasasının temel hak ve özgürlükleri genişleterek devlet otoritesini zafra uğrattığı yanlışlarından doğan tepkisel değişiklikler, hukukun üstünlüğüne, yargı denetiminin zaruretine inananları istisnasız bir karamsarlığa sürüklemiştir. İBB, bunelımlı ve buhranlı dönemlerden geçerek bugünlere gelmiş, onurlu çizgisini hiç sapma göstermeden sürdürmüş, karşısında olanların bile takdir ettikleri yüce bir saygınlık seviyesini her zaman korumuştur.

Kişilerin ve örgütlerin günlük siyasi dalgalanmalar içinde savrulduğu bir zamanda örgütümüzün gösterdiği bu tutun Türkiye barolarının topyekün başarısıdır. Böylesine onurlu bir mücadelenin saygın savaşçılarını şahsınızda gururla selamlıyorum.

Devletin yasa, yürütme ve yargı güçlerinin birbirinden ayrılması, bağımsız birer güvence kurumu halinde örgütlenmeleri, yargı gücünün diğer güçleri millet adına denetlemesi, siyasi demokrasinin temel koşuludur. Siyasi baskı altında çoğu kez yasa ve yargı gücü tek güç haline gelebilmektedir.

Demokratik düzenin bünyesinde ortaya çıkan böylesine buhranlı dönemlerde güçler ayrılığını sadece yargı gücünün diğer güçler karşısındaki bağımsızlığı temsil eder. Yasa ve yürütme tasarruflarında hukuka aykırılıklar arttıkça, yargının, yürütmenin ve yasanın yerine geçtiği iddiaları yoğunlaşmakta, neksiz suçlamalar başlamaktadır. Anayasa Mahkemesi bir kanunu, idari mahkemeler bir tasarrufu iptal edince, yasa ve yürütme de müdahale etmiş olurlar.

Ortaya çıkan olgu, güçler arası bir üstünlük sorunu olmayıp, hukukun egemenliğinin doğal sonucudur. Aksi halde, yüksek mahkemeler karar verme olanaklarını yitirirler.

Zorbelik ve esaret rejimi, yetkilerin, güçlerin bir veya birkaç elde toplanmasından doğmuştur. Antidemokratik rejimlerde egemen olan zorbelik ve baskı politikası, yoğunlaşan kudret tekelinin ürünüdür. Ancak, bu durum yalnız diktatörlüklere özgü bir hal değildir. Bir elde toplanan ve kabine sığmayan bir güç, halkın ve özgürlüklerin en büyük düşmanıdır.

Demokrasilerde çoğunluk, denetimsiz ve rekipsiz bir kudret durumuna gelince aynı sonuca varır, zorbelik yoluna sapar. Temsil ettiği ulusal iradenin kutselliğine inenerek diktatörlüklere rahmet okutacak davranışlar içine girer. Baskıçı çoğunluğun demokratik olması veya millî egemenliğe dayanması, halkın bunalımını derinleşmez şekilde sokar. Çoğunluk, uyguladığı zorbeliği yasallaştırmak için millî iradeye dayandığına önce kendini inandırır. Demokrasinin yapısında saklı bu tehlikeyi önlemek, vatandaş hak ve hürriyetlerini güvenceye bağlamak ve önlemek için demokratik teminat kurumları gerekmektedir. Alınacak önlemlerin başında güç ve yetkilerin tek elde toplanması yerine, bölün rek biribirinin yanında, özerk organ şeklinde kurumsallaştırılması gelmektedir. Yargı denetimi, öylesine önemli ve demokratik bir gereksimenin ürünüdür.

Hukukun üstünlüğü fikri sürekli bir gelişme içindedir. İtici güç niteliğindeki kavramın demokratik ülkelerde kazandığı hız, uluslararası yansımalarıyla dünyayı etkilemektedir. Günümüzde kanuna bağlı devlet fikrini aşması, hukukun üstünlüğüne doğru yücelen yeni ve çağdaş bir nitelik kazanmıştır. Hukukun üstünlüğüne inanç içinde faaliyet gösteren ve gelişen devlet, her şekliyle ne pahasına olursa olsun kanuna uygunluktan ibaret bir yönetim biçimi değildir. Aksi halde hukuk devleti sadece bir kanun devleti olur. Çoğu kez, yasalarla haksızlığın meşrulaştırıldığına, milletlerin hayatında kanunla pek çok haksızlığın işlendiğine tanık oluyoruz. Gerçek hukuk devleti, hukukun üstünlüğü ilkesini yönetim felsefesi olarak kabul eden bir anlayıştan güç almakta, böyle bir devlet şeklinde hukuka bağlılık, devletin meşruluğunun ölçüsü olmaktadır.

İçinde bulunduğumuz çağ, kanunî uygunluk ilkesinin yeterli olmadığını, hukukun kanundan da üstün olduğunu kanıtlayan gelişmelere sahne olmaktadır. Yönetime onur ve saygınlık veren, her zaman hukuka uygun davranışlar içinde olmak uğruna gösterdiği dikkat ve özendir.

Yargı organlarımızın, kişilerin birbirleriyle münasebetlerinden yürütmeye münasebetlerine ve yasama organının tasarruflarının Anayasaya uygunluğunun denetimine kadar oldukça geniş bir alanda hukukun egemenliğini sağlamak için onurlu katkılar sunmaktadırlar. Temel hak ve özgürlüklerin korunması açısından yargı, tükenmez olanaklara sahiptir, hukukun üstünlüğüne doğru tırmanan hukuk devleti kavramını soyut bir bilgi olmaktan öte, somut bir gerçek haline dönüştürmek görevinde yargı umudumuz ve güvencemizdir.

Toplum, hukukun koruması altında doğumsuz özgürlükleri, adaletli ve eşit paylaşmakla mutlu olur. Sosyal beklilerin doğuracağı tehlikeleri önlemek için hukukun üstünlüğünü egemen kılarak, kişilerdeki birikimi, olumlu yollara kanalize etmek gerekmektedir.

Ülkenizde ciddi ve önemli bir Anayasa konularının yaşandığı artık bütün çevrelerce tartışmasız kabullenilmektedir. Siyasi rejimlerin sürekliliği, anayasaların toplum gereksinmelerini karşılamasına bağlıdır. 1982 Anayasasının, ülkenizin demokratik yaşamına çizdiği çerçeve, sosyal ve ekonomik yapıya der gelmekte, toplumun gereksinimleri Anayasayı zorlamaktadır. TBB, bugün varılan çıkmazı çok önce tüm çıplaklığıyla sepmiş, ilgililere ve kamuoyuna duyurmuştur. Anayasalar, devletin yönetim biçimini, devlet organlarının görev ve yetkilerini, temel hak ve özgürlükleri düzenleyen kurallar bütünüdür. Devlet otoritesi ile temel hak ve özgürlükler arasında olağanüstü duyarlı bir denge sağlayarak devlet ve vatandaş hayatında sevgiyle katlanılan, sevinç ile yaşanılan bir düzen kurmayı amaçlar.

Anayasamızın, demokratik yönetimin amaçladığı böyle bir düzeni sağlayamadığı gözlemlerle sepmiştir. Eleştirilerin çıkış noktası ayrı da olsa bu Anayasa ile demokratik düzenin gerçek tabanına oturamayacağı açıktır. Temennimiz, bütün gerçekler görülerek, Anayasamızın doğal ve hukuki yollarla kökten değiştirilmesi ve düzeltilmesidir.

Milletimizin adalet duygusu, tarihinden gelen çok güçlü bir

dinemiğe sahiptir. Böylesine güçlü ve etkili bir duygunun topluma mutluluk verecek bir düzeyde karşılanması devletin başta gelen görevidir.

Hak arama özgürlüğü, insan haklarının güvencesi, temel hak ve özgürlüklerin yaptırımı olmak gibi bir özellik taşır. Hangi sistemi benimserse benimsesin, hiçbir devlet düzeni böyle bir özgürlüğü göz ardı edemez. Hak arama özgürlüğünün temel hak olma niteliği, insanlığın tarih boyunca verdiği savaşından kaynaklanan bir tarih ve kültür mirasıdır. Bu derece önemli bir hakkın ve özgürlüğün tanınmasından çok kullanılması için gereken ortamın yaratılması, koşulların sağlanması, engellerin kaldırılması gerekmektedir.

Ülkemizde, hak arama özgürlüğü her zaman Anayasa güvencesi altında olmuştur. Ancak, bu hakkın gerekleri hiçbir zaman eksiksiz yerine getirilmemiştir. Sürekli tartışma konusu olan, her gün bir yenisiyle karşılaştığımız engeller, devletin savunmaya karşı vaziyet almasından doğmaktadır. Gerçekte, devletin de savunmanın da görevi adaleti gerçekleştirmektir. Hak arama ve savunma; insanın her ilişkisinde kendiliğinden ve durmaksızın ortaya koyduğu bir eylem olarak uygarlığın onurudur ve bir ülkenin herkese lazım olur.

Uygarlık ilerledikçe savunmanın karşısında çıkan engeller birer birer yok olmakta, insanlık her gün yeni başarılar kazanmaktadır.

Yargının denetim alanını genişletmekte, yargıya başvurma olanaklarını artırmakta ve kolaylaştırmakta sayılamayacak yerler vardır. Yargı denetimini fiilen yok eden ve denetim alanını kısıtlayan düzenlemeler, ülkenin de, demokrasinin de sanssızlığıdır.

Hak arama özgürlüğünü halkın gönlünde mücedele ezmini geliştiren ve gönül ferahlığı yaratan bir ışık olarak derime açık ve aydınlık bulundurmak zorundayız.

Ceza Yargılama Usulü Yasasının savunmaya tanıdığı olanaklardan yakınmakta, yasanın tamden değiştirilmesi gerektiğine inanmaktayız.

Müdafinin yardımını yasaklayan, müdafii adedini sınırlayan savunma süresini lisitleyen, savunma açısından gizliliği öngören savunma dokunulmezliğini ortadan kaldıran bütün önlemler hukuka aykırıdır.

Savunmanın bezen hükümden daha çok adalete yakın olduğu görülmektedir. Özgürlüklerin kısıtlanmaya başlandığı her ülkede

Önce savunma hakkının yapısında ve yetkilerinde derinlemesine tartışmalar yapılmalıdır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun gerekçesinde yer alan esasen müdafaa mekâmı da iddia mekâmı gibi iftîle mücehhez ve yalnız hak ve hakikat, adaleti iğtîmîye namına müzahir ve sırf kanaati iğtîmayesiyle müteharrik bir mekâm olmalıdır düşüncesinin hâlâ gerçekleşmemiş olması büyük bir eksiklik olarak görüyor, savunmanın savunma mekânı olarak örgütlenmesinin zorunluluğuna inanıyoruz.

Her zaman tekrarladığımız gibi, yargı, savunma üzerine kurulur, adalet devletin, savunma adaletin temelidir.

1982 Anayasasının öngördüğü sistem, yürütmeyi güçlendirirken, yargıyı kontrol altına almış ve yargı açısından bütün olumsuzlukların kaynağını oluşturmuştur. Türk adliyesi, hiçbir dönemde bu derece etki altında kalmamış tır. Yargı, yasal kısıtlamaları da aşarak yargıçlarımızı belirgin bir sinmişlik içine itmiştir. Yargı alanında toplumu bezdiren, yargıya güveni sarsan bir uzlaşma hızla boyutlanmaktadır.

Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulu için öngörülen düzenleme büyük sakıncalar içermektedir. Her fırsette eleştirdiğimiz bu olumsuzlukları bir yana bırakarak olaya bir başka açıdan bakmak istiyorum. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 7 üyesinden 5'i Yargıtayın ve Danıştayın yüksek yargıçlarından oluşmaktadır. Bu oy çokluğunun kararlara yansımaması, ağırlığını hissettirememesi, siyasi etkileri dengelerememesi düşündürücü olmaktan öte üzücüdür.

Yargı, öz eleştirisini açıkça yaparak yasaların getirdiği sakıncaları aşmak zorundadır. Bu en küçük yargı biriminden en yüksek mahkemelere kadar görevli bütün yargıçların yargının önemine ve onuruna yekâşır davranışlar içinde olmaları zorunludur. Yargı, saygıyı bekleyen değil, davet edendir.

Yargıçlarımızın özlük hakları Anayasamıza göre mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir. Ne varki, yıllardır yargıçlarımızın özlük hakları kanun gücünde kararnamelemlerle düzenlenmekte, en küçük bir itiraz bile yükselmemektedir. Anayasaya açıkça aykırı bu uygulamayı Anayasa Mahkememizin hukuka uygun bulduğunu da büyük bir karamsarlıkla kamuoyu önünde vurgulamayı kaçınılmaz bir görev bilmekteyiz.

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonundan burada özellikle bahsetmek istiyorum. Anayasaya aykırı olduğu emsal kararlarla sabit olan fon, adaletin ayıbidir. Adalet teşkilatına yardım toplamak için yarış ve savcılarımızın Adalet Bakanlığının emrine uyarak nasıl yarıştıklarını yakın bir geçmişte ibretle izledik. Hiçbir makam ve merci bize emir veremez diyen, Fona karşı mücadelemizi destekleyen orurlu yargıçlarımızı takdirle anmaktayız.

Adalet Fonu kurulmasına dair kanun ve daha önceki vakıf girişimleri Türk adalet tarihinin üzerinde ibretle duracağı vahim ve hazin bir tablodur. Adliye için yargının bir gün yargılayabileceği her türlü insenden ve kuruluştan yardım toplanabilmektedir. Kanun kaçakları, vurguncular, davacı ve davalılar adliyeyi düzeltmek uğruna girilen bu yarışta kazıldıklaında karşısındaki kişileri elbette adalete saygılarına inandırmak imkânı olmayacaktır. Para cezaları alabildiğine arttırılmış, yoksul ile **varsıl** açısından cezanın etkinliği sarsılmış, toplanan paraların bir kısmı fona aktarılmıştır. Biriken paraların kullanılması, doğrudan Bakanlığın yetkisi içinde, denetimsiz, ölçsüz subjektif takdirlerle terkedilmiştir.

Bütçe kanununun 64 üncü maddesinde getirilen patalojik bir düzenlemeyle Adalet Teşkilatını güçlendirme Fonundan Anayasa Mahkemesi, Danıştay, Yargıtay üyeleriyle hakim ve savcılara mesken kredisi verilebilmektedir. Devlet, yargı bağımsızlığına yasa ile yok etmenin, yargıya resmen rüşvet teklif etmenin kurallarını bütçe kanununa yerleştirmiştir. (Alkışlar)

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu ile yargı bağımsızlığı yeni bir tehlike içine itilmiştir. Ülkemizin bütün aydınlarına huzurunuzda pasalarla yaratılan bu gizli ve büyük tehlike ile mücadeleye çağırıyorum.

Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi her şeyden önce insan unsuruyla ilgili bir bilinç ve kültür sorunudur. Milletimizir bağımsız yargıya ve güvenceli yargıca gereksinmesi vardır.

Laiklik ilkesi cumhuriyetin ve demokratik hukukun gök kubbesi, Atatürk devrimlerinin temel taşı olarak özgürlük kavramıyla özdeştir. İnsan önce kendisine karşı hür olmalıdır. Dinî inançlara uymak yolunda toplumun korkunç baskısı, insan özgürlüğünü çok zaman bir zulüm yönetiminden daha ağır bir güçle baskı

altına alabilmektedir. İnsanın çok değişik inançlarına saygı duymak ile bu inançlarının başkalarını baskı altına almasına göz yummak arasında fark vardır. Vicdan özgürlüğü, insanın inançlarına uygun davranabilmesini sağlarken, bu inançların başkalarının özgürlüğünü yok etmek için kullanılmasını, bir baskı aracı haline getirilmesini de önler.

Ülkemizin, devletler topluluğunun onurlu ve ilke devlet olması, laik anlayışın İslâm Dinine kazandırdığı hoşgörü ve saygınlıktan kaynaklanmaktadır. Din ve inanç özgürlüğü, her türlü sömürüden, laik devlet felsefesi içinde kurtulabilir. Laiklik ilkesine karşı çıkışları, sergilenen eylemleri, insanların hür kişiliklerinden vazgeçerek yarattıkları olayları ibretle izlemekteyiz. Gericici çevrelerce desteklenen, yaygınlaştırılan, tahrik ve teşvik edilen olaylar açıkça siyasi bir eylemdir. Cumhuriyet hukukununşeriat esaslarına göre düzenlenmesi özlenlerinden kaynaklanan gösteriler büyük huzursuzluk kaynağı olmaktadır.

Laik Türkiye Cumhuriyetinin temellerine saldırılar yoğunlaşmış, dinselakımların siyasi temsilcileri olmak yarışındaki kimseleri içine almıştır. Türkiye Cumhuriyetini her türlü tahrik ve tehlikeye karşı koruyacak aydınlık güçler görevlerinin bilinci içindedir.

Atatürk ilke ve devrimlerinin ışığıyla yetişmiş güçlü bir çoğunluk, laik din ve devlet felsefesinin sarsılmaz savunucuları karanlık akımların karşısındadırlar. Atatürk devrimlerinin en parlak ışığı, en duyarlı göstergesi laiklik, özgür düşüncenin desteğinde daima yücelerek her türlü gericiliği ve bğnazlığı yenecektir.

Sayın dinleyiciler, konuşmada hukuk ve yargı, adalet sorunlarının bir kısmına değinme imkânını buldum. Başkanlık ve Yönetim Kurulu raporlarımızda sayın meslektaşlarımız ayrıntılı bilgiler bulacaklardır.

Sözlerimi bitirirken, kongremizi onurlandıran sayın konuklarımıza, yüce kurumumuzun seçkin delegelerine derin saygılarımı sunuyorum.(Alkışlar)

B. KAN V. teşekkür ederim Sayın Evren.

Günderin 5 inci maddesine göre Giresun Barosu Başkanının konuşması vardır, buyurun sayın Başkan.(Alkışlar)

AV. AHMET ERSÖZ (Giresun Barosu Başkanı) - Değerli konuklarla seçkin hukukçulara ve saygıdeğer genel kurul üyelerine Giresun Barosu adına hoşgeldiniz diyebilme olanağını bulmuş olduğumdan mutluluk duyduğumu içtenlikle belirtmek istiyorum.

Giresun'da uğraş veren baro mensubu olsun, adliyecisi olsun, hukukçu tüm arkadaşlarım adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

Kurtuluş Savaşı öncesinde yurdumuzu parsellemeye kalkışan ve bu emelini cüretkârce uygulama alanına koyan çok yönlü düşmana karşı verilmesi gereken savaşında kendi bünyesinden topladığı gönüllüleri çizmesiyle abazıpkasıyla giydirip silahlarla donatarak oluşturduğu 42 ve 47 nolu gönüllü alaylarına batı cephesinde Atatürk'ün emrine vererek Kurtuluş Savaşında gönüllü olarak yerini almış bu memleketin Giresun'un çocukları, düşmanın denize dökülmesinden sonra da Çankaya'da Büyük Atatürk'ün ilk muhafız birliği ödevini üstlenmiş bulunmasından ve tüm bu hizmetleriyle haksızlığa karşı bir bakıma bayrak açmış olmasından kaynaklanan geçmişle Giresun'lu tüm hemşerilerim haksızlığa karşı uğraş vermekte olan siz sayın hukukçuları bugün daha bir içtenlikle beğrına besmiş olmaktan gurur duymaktadır. (Alkışlar)

Bu nedenle, tam kadro olarak Giresun'da bulunan sayın delegelere, yüksek yargı organlarının seçkin temsilcilerine ve genel kurulumuza onur veren tüm konuklarımıza Giresunlu'ların coşku dolu, sevgi ve saygı içeren duygularını iletmış bulunmaktan zevk duymaktayım.

Sayın hukukçular, gerek İnsan Hakları Evrensel Beyanname-sinde, gerekse dünya ülkeleri anayasalarında yer almış kişilik haklarının sürekli biçimde uygulama alanında tutulmediğini gözlemlemiş bulunmaktan üzüntü ve mutsuzluk duyulduğu bir gerçektir.

Kişilik hakları, sözünü ettiğimiz bu beyanname ve tüm anayasaların kapsamı içine girdikleri halde, zaman zaman soyut birer kavram olarak bulunmaktan öteye gidememiştir.

Düşün özgürlüğü, bugün peri kalmış ya da uygar düzere erişememiş çoğu ülkenin gündemindedir. İnsanların düşüncelerine göre ayrıma tabi tutulmak istendiği, düşün, vicden savunuculuğundan

yene olanlara başka gözle bakıldığı yerler teslim edileceği gibi, çığdaş ortamlar değildir. Bir çeşit düşünmeye hoşgörülle bakılmadığı oysa beriki şekilde düşürmenin mekbul tutulduğu dönemlerin çok gerilerde kalmış olması gerekirdi.

Ceza yasaları, dünyanın ileri hiçbir ülkesinde düşün suçlarına yer ve olanak vermez. O kadarki, uygar ülke adliyeleri, başka ülkelerden gelmiş düşün suçlarına özgü talimatları yerine getirmeyip, aralarında adli yardımlaşma esası bulunsa bile ifade ediyorlar.

Sayın meslektaşların, yıllardır edinden söz edilen, ama bir türlü Meclise getirilip kanunlaştırılamayan ceza yasa taslağının ne zaman ve hangi tarihte yasa haline dönüşeceği bilinmemektedir. Bu tasarinin, uygar bir ortamın özelliklerine göre hazırlanmamış bulunduğu da bilindiği üzere eleştiri konusudur. Kişi haklarına yeterince yer verilmediği, düşün suçlarının kapsamında bırakıldığı ve idem cezalarının açık tutulduğu ve daha birçok yönleriyle bu tasarı kamuoyunda hiç de beğeni görmemiştir.

Dileğimiz odurki, gündeme geldiği zaman, parlamento bu tasarıyı modern anlayışa uygun bir biçime dönüştürmüş olsun.

Genel anlamda hukukçu, çalışma alanımız açısından adliyeciler, kimliğimiz bakımından da avukat olarak gözlediğimiz üzere, adaletin en iyi şekilde gerçekleşebilmesi için yargılama da çabukluk, ucuzluk, doğruluk ilkeleri ne yazıkki arzu edildiği oranda yürümektedir. Bunları gerçekleştirecek yeniliklere, reformlara gereksinme duyulduğunu ifade etmek istiyorum.

Gıyap kararlarının kaldırılması ve tenyiz süresinin bir aydan 15 güne indirilmesiyle hukukta, belli bir oranda tenyizin kaldırılmış bulunmasıyla ve ön ödemenin bazı hallerde uygulanmasıyla cezada ne gibi bir çabukluk sağlanmıştır.

İstinaf mahkemeleri kurulmadığı için Yargıtaydaki dava daireslerinin dosyalara süresinde bakabilmesi ve doğruluk derecelerini çabuklukla saptayabilmesi yararlıdaki yöntemlerle ne derece mümkündür?

Tam bunların ileride arzu edilir bir çözüme bağlanması umut edilse bile, adaletin ucuza sağlanmasını beklemek sanırımki hayal olarak kalacaktır. Gidercek artan mahkeme harçları, tebligat

konusundaki tımanmayı sürdürmekte olan posta tırı eleri ve bugünün koşullarına göre tahdine tabi keşif ve bilirkişi ücretleri gibi yücelmiş giderlerle, dosya gömleği baneğinde olduğu üzere sonradan keşfedilmiş ve keşfedilecek yüklerle ortak haklarına olanağı yalnızca varlıklı kişilere bırakılmış bulurmuyor mu?

Değerli meslektaşlarım, adaletin gerçekleşmesinde sav, savunma ve yargının birlikliliği elbetteki ilk koşuldur. Savunmayı yer verilmeyen ya da bir türlü kararla noktalanamayan bir yargılanmanın adalet neresindedir? İşte bu nedenlerle hakim, savcı ve avukatları ortak fonksiyonları bakımından bir sağ ayağına benzetirler. Bu ayaklardan birisi olmadığı takdirde adaletten söz etme olanağı var mıdır? Amé, şunu da kabul etmek gerekirkki, sözünü ettiğim bu ayakların güçlü kılınması ve güvenilir hale getirilmesi de icabediyor.

Hakim güvencesinin tam olarak sağlanması ve yargı bağımsızlığının ideal anlamıyla gerçekleştirilmesi dileklerimizin başındadır. Bunun yanı sıra, 1980 sonrası kanun hükmündeki kararnemelerle Avukatlık Yasasına konulmuş kısıtlamaların da bir an önce kaldırılması dileğindeyiz.

Baroların bağımsızlığına ters düşen ve bir bakıma vesayet altına elici nitelikteki hükümleriyle avukatlık mesleğinin onuruyla bağdaşması mümkün bulunmayan bu değişikliklerin bir an önce kaldırılmasında sayısız yararlar olacaktır.

Değerli meslektaşlarım, ev sahibi baro başkanı ve aynı zamanda Genel Kurul Başkanı olarak, sözlerini noktalarırken, XX. Olağan Genel Kurul çalışmalarının Türk hukuku ve hukukçuları açısından verimli olmasını ve başarılı sonuçlara ulaşmasını diliyor hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

Değerli delegeler XX. Genel Kurula onur veren, Ankara'dan teğrif eden yüksek yargı organlarının değerli temsilcilerini gündenin diğer maddesine geçmeden önce sizlere teğdim etmek istiyorum; Yargıtay Başkanımız Sayın Ahmet Coşar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Firuz Çilingiroğlu, Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Sayın Yekta Güngör Özden, Yargıtay Birinci Ceze Dairesi Üyesi

Sayın İhsan Özkaya, Adalet Başmüfettişi Sayın Ali Metin Çiftçi,
Yılların Müsteşarı Sayın Sebahattin Okutan,(Alkışlar)

Kongremize gelen telgrafları arz ediyoruz;

Sayın Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in telgrafı

XX.Genel Kurul toplantısına davetiniz için teşekkür ederim.

Genel Kurulun amacı doğrultusunda başarıyla geçmesini diler,
sevgiler sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

(Alkışlar)

Diğer telgrafları arz ediyoruz; Başbakan Yardımcısı Sayın
Ali Bozer, SHP Genel Başkanı Sayın Erdal İnönü, Danıştay Başkanı
Sayın Sırrı Kırçalı, Anayasa Mahkemesi Üyesi Sayın İhsan Pekel,
Danıştay Sekizinci Daire Başkanı Metin Güven, Danıştay Mahkemesi
Üyesi Yılmaz Aliefendioğlu, Danıştay Daire Başkanı Muri Alan,
Anayasa Mahkemesi Üyesi Uğur Akdoğanlı, Türkiye Genel Başkanı
Sayın Şevket Yılmaz, TOBB Başkanı Sayın Ali Coşkun, Türkiye Noterler
Birliği Başkanı Sayın Nesim Eyüboğlu'nun telgrafları vardır.
Kardilerine teşekkür ederiz.(Alkışlar)

Gündemin 6 ncı maddesi gereğince, Meslekte 40 yılını tamam-
lanmış emektar meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni var.

(Hak sahiplerine törenle plaketleri verildi)-

AV. ENVER KIRKER(Kayseri Barosu)-Muhterem TBB Başkanı ve
delegeler, sayın vali ve muhterem hukukçu delegeler, misafirlerinizi
sevgi ve saygıyla selamlarım.(Alkışlar)

Bendeniz Kayseri Barosunun kocamış 40 yıllık avukatla-
rındanım. Buraya hazurunuz bu sebep için geldim. Bendenize iki
tane mutluluk yaşıyorsunuz. Birincisi, 1967 senesinde Türkiye
barolar temsilcisi olarak Kurucu Meclise bendenizi seçmek lütfunda
bulundunuz. İkincisi de, şimdi 40 yılını 74 yaşında kutlemek
imkânı verdiğiniz için ayrıca bu mutluluğun sırrını size arz etmeye
geldim.

Muhterem arkadaşlar, Sayın Birlik Başkanının, Baro Başka-
nının konuşmaları gibi güçlü, nihetli ve onurlu bir meslek içinde-
yiz. Bendeniz Ali Hikmet Berki'nin hazurunuz çıktığını da biliyorum.

bir gün bens dediki; evladım eğer hangi mesleğin daha güçlü ve ne kadar iftli olduğunu enlemek istersen Yargıtayın kapısında dur, bir de Danıştayın kapısında dur. Yargıtayın kapısından çıkan başkan ve üyeler saçları mutlaka ağarmış ve dökülmüştür. Belki de benim gibi sakaklı ve kamburu da vardır. Öbür tarafta Danıştaya giderse-
niz; Danıştayda dindik papyonlu kravatlarla çıkıyor olduklarını görürsünüz" dedi. İşte bizim mesleğimiz böyle arkadaşların.

Bunun sırrı nedir diye düşünürseniz; bu 40 yıllık hayatı üç şeye borçluyum; birincisi, gerek mahkemede, gerek vatandaşlara karşı saygılı oldum. Çekişmeli, karışık işlerde daima hoşgörülü oldum ve bugüne kadar hayatım hep beklemekle, sabırla geçti, Yargıtayda, mahkemede, her yerde bekleriz. Son bir tavsiyem; safalı olanları alın, kederli olanları atın. İşte bu sayede 74 değil, 100 yaşına kadar da gelirim, bu devleti 1961 Anayasası geniş geliyorsa, 1982 Anayasası dar geliyorsa onu hukukçular düzeltmesini bilir.

Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Gündemin 7 nci maddesi; Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1987-1989 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-gider ve giderlerin bütçeyle mukayese tablolarının ve denetleme kurulu raporlarının okunması ve görüşülmesi.

Bu raporların, daha önceki genel kurullarda olduğu gibi delegelerimize önceden ulaştırılmış bulunması nedeniyle, herkesin bilgisi tehtinde olduğunu kabul ediyoruz ve okunmaması için oylama yapacağız.

Bu raporların okunmasına gerek bulunmadığı görüşünde olanlar lütfen işaret etsinler, yeni raporların okunmuş sayılmasına karar verilmesini kabul edenler... Okunması dileğinde olanlar... Raporların okunmuş sayılması kabul edilmiştir.

Raporüzerinde söz isteyenler...

Buyurun Sayın Kazan.

AV. TURGUT KAZAN (İstanbul Barosu)- Sayın Başkan, değerli arkadaşların; önce Giresun Barosu Başkanının şahsında Giresun Barosuna, sonsuz şükranlarımı sunmayı görev sayıyorum.

TBB XX. Genel Kurulunun Giresun gibi güzel bir kentte

toplantısı bizim için müthiş bir mutluluk olmuştur. Bize bu mutluluğu sağladıkları için ve XX.Kongreyi çeşitli meslek sorunlarımızın tartışılacağı kongreyi bu güzel kentte toplamaı kabullendikleri için, ikramları için, zahmetleri için tekrar tekrartesekkürü bir borç biliyorum.

Arkadaşlar, kısaca raporun Başkanlık raporu bölümü, Yönetim Kurulunun çalışmalarına ilişkin rapor var, ben tabii, bir insani hata olan Başbakanlık raporu bölümüne geçiyorum, ama Başkanlık raporu bölümü için değil, daha çok Yönetim Kurulunun çalışma raporu için değerlendirmelerimi sunmak istiyorum.

Tabii ki böyle genel kurullarda raporlar bir amaçla tartışılır. Gelecek günlere daha sağlıklı edimlerle çıkabilelim diye tartışılır. Daha etkin bir TBB'ne nasıl ulaşabileceğimizi ortaya koyabilmek için tartışılır. O yüzden, rapora ilişkin değerlendirmeler mesleğimiz açısından, meslek sorunları açısından, hukuksel güçlükleri aşabilmedeki sorunlarımız açısından bu anlarda ele alınacaktır. Yeni, rapora ilişkin yaklaşımlar daha çok geleceğe dönük özelemler ya da dilekler biçiminde enlatılmalıdır. Örneğin, raporun 29 uncu sayfasından başlayıp 75 inci sayfasına kadar giden bir hukuk tahlili bölümü var. Söylenenler genellikle doğrudur, ama bir çalışma raporunda 45 sayfalık bu bölümün tabii niçin kaleme alındığını anlamak da zorunludur. Üstelik, biz çalışma raporlarımızda, yeni daha çok değerli hocamız Faruk Erem'in uslubunu ve dilini aynen taşıyan bu bölümle nereye varılabileceğini ortaya koymak önemlidir. Bu bakımdan, yalnız hukuk devletine ilişkin tahlilleri koymak değil, geleceğe dönük sağlıklı bir TBB, daha etkin ve daha güçlü bir TBB için bize çözümler getirilmesi, sunulması ve o doğrultuda yol alınması önemlidir.

Arkadaşlar, tabii burada daha önceki genel kurullarda olduğu gibi önümüze çıkan en önemli sorun vesayet sorunu mud .Önümüzdeki dönemde çözmek için çaba harcayacağımız en önemli sorun yine vesayet sorunudur. Vesayet sorununa ilişkin çalışma raporundaki tespitler önemli ölçüde eksik değildir, bir ölçüde eksiktir, ama önemli ölçüde eksik değildir. Fakat, vesayete ilişkin tespitler yeterli değildir. Vesayet zincirini kırabilmenin yollarını

döşememiz ve oyolda yürüyebilmeniz gerekir. Tespit bunun için gerekli olabilir, gereklidir; ama, çalışma raporundaki bu teklifler yani TBB raporunun bu tespitleri barez sonra sayfa numarasını vereceğim, zaten bizim bütün genel kurullarımızda başvurduğumuz, tartıştığımız tespitlerdir. Bizim için önemli olan onları yapabilmeektir. Mesleğin bağımsızlığı ve sorunları konusunda atacağımız adımlar var. O yüzden, doğru teşhisler koymak zorundayız. Bu doğru teşhisi koyarken bir şeyi iyi bilmek zorundayız, diye düşünüyorum.

TBB yasal olarak ilginç bir yapıya sahiptir. Bu yapıyı bilmek zorundayız. O yüzden, bu yapıya dönük etkin Barolar Birliği derken, çözümler düşünmek zorundayız.

TBB'nin üyesi yoktur, TBB'nin üyesi olmayınca, etkin bir TBB için formül bulma zorunluluğu doğar. Şimdi, yasal olarak kongreleri iki yılda bir yapılır, daha ilginç 4 yıl için seçim yapılır; daha ilginç, iki yıl sonraki kongre hiç bir şey yapmayacak. Tabii 12 Eylül'den sonraki yasanın yarattığı bir durumdur, bir kam-burdur, hiçbir şey yapmayacaktır, tartışacaktır geçecektir, yani 4 yıl için seçim yapılır, 4 yıl içinde TBB'nin üyesi yoktur, iki yıl sonra toplanacaktır. Bu bakımdan, 110 uncu maddedeki görevleri yapabilmenin yolu üyesi olmayan çok etkin bir kurum, prestiji çok yüksek bir kurumun prestijiyile birlikte etkin işler yapabilmesi için her bir baroyla sıkı ve ortak bağ içinde olması şarttır. İşte TBB'nin Yönetim Kurulu raporunda olmayan, yeni yasal işlemlerin yapılması doğrudur, giden yazılımın onaylanması doğrudur, cevaplanması doğrudur, benim aradığım o değildi; 110 uncu maddede önemli meslek sorunları konusunda barolarla ortak harekete ilişkin kurallar vardır, o kuralları işletmek zorunludur, çünkü üyeniz yoktur. Bu bakımdan, bu 110 uncu maddeyi değerlendirmeyi canlı kılabilmek için hiç değilse bir iki fıkrasıyla belirtmekte yarar var. Nedir bu TBB'nin yapısından doğan zorunluluk, onu bir gözden geçirmek gerekir.

"Barolarla ilgili konularda her baronun görüşünü öğrenerek

ortaklaşa görüşmeler sonucu çoğunluğun düünce ve görüşünü belirtmek." Şimdi, Örneğin vesayet mesleğe ilişkin sorunlarda buna sağlayacak bir mekanizma kuracaksınız ve bu mekanizma üzerinde Birliği çalıştıracaksınız, buna zorunlusunuz. Yasa olarak zorunlusunuz diye değil, üyemiz yoktur. Bu sıcak ağı kuracaksınızki etkin olacaksınız, güçlü olacaksınız. Demekki bu görevlerin yapılabilmesinde Birliğin bu hukuksal yapısı, tabii bu yapı yasa-
dan doğuyor, bunun için kinseyi suçlamak mümkün değil, belki de bu yapı zorunlu. Dünyanın başka ülkelerinde barolarla bağın nasıl kurulduğuna ilişkin inceleme yapmadım, bilemiyorum; ama, en azından yeni yasal düzenlemelerde buna ilişkin önerileriniz olmalıdır. Çünkü, 4 yıl içerisinde barolarla bağı bir an için iyi sürdüremeyen yönetim, tehlikeli ya da yanlış görevler yapabilir diye düşünmek gerekir.

Arkadaşlar, barolarda ortak bağ derken, iş üretmek anlamında söylüyorum; yani, karşınıza çıkan bir sorun için etkin iş üretmek, öneri üretmek, çözüm yolu üretmek anlamında söylüyorum. Örneğin, mesleğin önündeki bazı engelleri aşabilmek anlamında ortak hareket diyorum. Bize göre bu konular ayrıntılı, yani Barolar Birliğinin demokresiyeye ilişkin, hukuk devletine ilişkin görüşleri konusunda bugüne kadar hiçbir tartışma olmazdılar kaba hatlarıyla ve o tartışmalara girmiyorum, ama iki önemli konu, vesayet konusu ve mesleğimizin durumu konusunda Barolar Birliği raporuna ilişkin değerlendirmelerimi gelecek günlere dönük çözümler getirebilmek umuduyla sunmak istiyorum.

Arkadaşlar, 23 üncü sayfede, Avukatlık Kanununun 7 eyni yerinde Adalet Bakanlığının onayı var. Doğru, bu vespit, ayrıca 7 değil, 8; ama, 1136 sayılı Yasanın ilk ekindeki durum bu ve bizim ilk meslek kuralları getirmizin birinci sayfasına ektiğiniz zaman, yani 69 sayılı Yasa olduğuna göre, 1970 li yıllarda yazılan şerhin birinci sayfasının (b) şıkında bağımsızlıkla ilgili ilk kural açıklarken (a) ve (b) şıkında bu söyleniyor zaten. Yani, 19 yıl önce biz hükümleri vererek söylemişiz,

8, 20, 74, 142, 157, 182, 77 denişiz. Bunlar bakanlıın onayını gerekli kılan maddeler, ama bununla kalmamış, 12 Eylül sonrası var, onun getirdiği yenilikler var. 3003'ü 12 Eylül sonrası da saymıyorum, yani mevcut hükümetin, Özal Hükümetin getirdiğin 3003'ün kambiurları var. Valinin, seçilmiş yöneticileri görevden almaya ilişkin kurallar. "Ufetti"lerin, barolarla ilgili edlî, idarî denetim yapması yetkileri. Bir yere gidebilmek için bakandan izin alma hükmü.

Arkadaşlar, özür dileyerek söylüyorum; ben Viyana'daki baro başkanları toplantısına gidemedim. Çünkü, kural, bakandan izin almama emrediyordu. Ben bir baro başkanı olarak bu utancı taşımamak için bu izin yoluna başvurmadım ve bu çağrıya uymadım. (Alkışlar)

Yargı yeri başkanları ve Cumhuriyet Başsavcısının çağrıldığı Bruksel toplantısına da çağrılıydım, o izni alma utancını taşımamak için o toplantıya da gidemedim. Bundan bir hafta kadar önce Paris Barosu Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri geldi, kasım ayında toplantıya çağırıldılar; bunu söyledim, çok çağırıldılar, "Ben çağırırsam da mı" dediler. Dedimki, ben bunu daha önce Bakanlığa bildirdim ve kamuoyuna açıkladık. Bu kuralı değiştirmemiz için haber varıyoruz, ama bu kuralı değiştirmeszeniz çığneyeceğimizi söylüyoruz ve bundan sonraki ilk toplantıya izin almadan gideceğimizi şimdiden bildiriyoruz. ("Brevo"sesleri, alkışlar)

Bu nedenle, bunu şunun için söylüyorum. Bunları barolarla ortak tartışacaksınız, ne yapacağınızı ortaya koyacaksınız.

Çalışma raporu; böyle şeyler var, var, ama zaten uygulanmıyorki. Arkadaşlar, uygulanmıyorki yakleşimle beklemesiniz. Bu kamuru sırtınızdan atmak için etkin görev yapmak zorundayız. İşte bu etkinliği. TBB'nin hukuksal yapısı üyelik esasına dayalı olmadığı için 110 uncu maddenin size öğrettiği ve eklin bize gösterdiği tek yolla etkinlik kazanır, barolarla her zaman ama her olay için, yani merhebe, nasılsın demek için değil, bir olayı ortaya koymak için, ortak hareket etme zorunluluğu söz konusudur. Bu sıcaklığı koruma görevi söz konusudur diye

söylüyorun. Tabii izin olayı burada bitmiyor. Dernekler Yasası'nın getirdiği, şimdi burada sayanayacağım kadar, inanılmaz sınırlamalar var.

Toplantı ve Gösteri Kuruluşları Yasasının getirdiği kurallar var ve tabii ek 3 var; seçimlerinize ilgili kurallar var. Seçimi kongreden koparmışlar ve büyük il için seçimi kongreden yasayla koparıyorlar, koparttırıyorlar; yani, kongre seçimle bir bütündür. Şimdi burada sizler tartışmaları izleyeceksiniz, değerlendireceksinizki, seçim bir anlam kazansın; ama, kanunla o başka, o başka yapılıyor ve birinci gün şu kadar, ikinci gün şu kadar yapacaksınız diyor; böyle bir kurumun üstünde böyle bir kanun düşünebiliyor musunuz? Siz Türkiye Barolar Birliği, için Anayasa Mahkemesi Başkanvekili, Yargıtay Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısının uzaklardan kongresine katıldığı bir kurum için diyor.

Arkadaşlar, böyle bir yasa Barolar Birliği gibi bir kurumun, baro gibi bir kurumun üstünde nasıl durur? Buna karşı ne yapılır,; yasaya uyulur, kongre böyle yapılır tabii. Cumartesi görüşmeler, pazar günü seçim, tabii, ama buna karşı ne yapacağımızı tartışmak gerekir. Küçük illeri ele alalım, küçük il bir saate genel kurulunu bitecekken, bu yasaya uymak zorunda. Cumartesi günü 9.30-10.00'de toplanır, 10.30'de genel kurul biter, yarın; bugün git, yarın gel. Yani, küçük ilin seçimi zaten şu kadar saat içinde bitebilecekken siz, barolara inanılmaz bir müdahale için yaratılan bir kanun böylece durur ve buna karşı ben Türkiye Barolar Birliği hiçbir şey yapmıyor anlamında bir şey söyleniyorun. TBB, baroların ortak sorunu olan bu sorunlar konusunda ortak bir duyarlılığı sağlamak diye bunu söylüyorun, sağlamak zorundadır diye söylüyorun.

Tabii büyük illerin başka durumu var. 9 bin üyeyi toplayacak salon yok, 9 bin üyeli salon olmaz, ama cezası vardır, cezayı yargıç verir. 9 bin üye gelse salon yakılır, 9 bin üye salona gelmeyince yargıç cezasına verir. Benim başkan olarak ya da sizin yönetim kurulu üyesi olarak mazeretleri takdir yetkiniz yoktur, bir disiplin sorunu bile, yani benim genel

kuralına uyenin gelip gelmemesi benim disiplin olayımdır, onun mazaretini ben bilirim, heste olup olmadığını ben bilirim, ben derken beno olarak diyorum, en iyiyi beno bilir. Ben birörnek vereyim; disiplin sorununu aldı yargıca bıraktı. Yargıç, yüzlerce avukate, tabii onun da içi ısınmıyor, o da bu işe tabii birbir tepkiyle, ana ceze kesiyor. Yargıç, avukate disiplin cezasını gönderiyor, cezalandırıldı.

Arkadaşlar, Divanda Başkanvekilliği yapan insanlara ceze verilmiştir. Şimdi ben bu disiplin sorununu çözmekle yetkili olsam, en azından Divanı, Divan Başkanını tanırım. Gazetelerde oy kullanırken resimleri çıkmış insanlara ceze verilmiştir. Bir baroyu, Barolar Birliği gibi bir kurumu bir yasa bu duruma düşürüyor; disiplin işini ondan alıp yargıca veriyorsa bu soruna ilişkin ortak ne yapılabileceğini, tabii Barolar Birliğinin yapısı başka türüne müsaıt olmadığı için barolarla bir yol aramak zorundasınız.

Değerli arkadaşlarım, 1955 Atina toplantısında ve 1959 Dervy toplantısında uluslararası hukukçular komisyonu, barolar üyeliğe kabulde disiplin işlerinde bağımsız olmalıdır" kuralını mesleğe ait kuralları barolar koymalıdır hükmünü, baroların görevleri, kendi meslektaşlarını yetiştirmekten başka kuralını koymuştur. Bütün dünyedeki baroları bu kuralları hayata geçirmeye çalışmıştır. 1959 Konferansında, hukukun üstünlüğünün ve haklı bir edli mekanizmanın kurulabilmesi için yargıçlarla baroların mutleke bağımsız olması prensibi kabul edilmiştir.

Şimdi, bizim için tabloyu çizmeye çalıştım. Kurum bu, 1955 ve 1959 uluslararası kurallar bu. Orsa, ben Türkiye'de avukatlar yaparken Türkiye baroları ve Türkiye Barolar Birliği bu mesleği sürdürürken, bu kuruluşu sürdürürken, avukatın bakan tarafından cezalandırılabildiği bir statüyü yaşıyoruz. Yani, bugün sonuçta isterse bakan bir avukatı cezalandırabiliyor, adliye müfettişi baroyu kontrol edebiliyor, idarî ve malî yönden.

Savunma bağımsız olmazsa peki yargı bağımsız olur mu?

Bu konuya girmiyorum, bu konuda Sayın Başkanının ve yönetin kurulunun, Türkiye Barolar Birliğinin bu güne kadar tattığı gizginin tabii sonuna kadar doğru bir çizgi olduğuna inanıyorum, yalnız şunu söylemek istiyorum; yargı bağımsız olse, adalete eğer idarenin eli baroya bu şekilde müdahale edebiliyorsa, bu yargıya müdahale demektir. Bu bakımdan, dolaylı yoldan yani siz yargı bağımsızlığını sağlasanız bile bu müdahaleyi önleyemezsiniz yine yargıya başka bir müdahale için, hem de bizim üstümüzden; o halde edil düzenlemelere ihtiyacımız vardır. 110 uncu maddeyi bu anlamda canlı tutmak görevimiz vardır. Barolar arası bağ sıklaştırıp tüm barolarla ortak çözüm yolları aramak görevimiz vardır. Şimdi bu noktaya örnek vermek istiyorum.

Görevler nasıl çıkar; hayattan içinden çıkar, yani ille bir şey yapalım diye her zaman bir şey yapmak mümkün değil, bazen vesayete ilişkin bir olay ve görev, hayattan içinden çıkar gelir. Benim inancıma göre geldi. Biz bir yargıca yargıçlıktan ayrılmış bir adayı avukatlığa kabul etmedik. Ahlâki düşüş bize göre sonsuzdu, ayrıntıya girmiyorum, "yanıkendisine şikâyet dilekçesi getiren kadının göğüslerini ellemek suretiyle sarkıntılık yapmak. Gördüğü devedeki taraf olan bir kadınla ilişki kurup rezalet çıkarmak, muhallebicide rezalet çıkarmak. Gördüğü devanın tarafından kalkan balığı istemek, elmak ve bereket ettirmek. Lokantaya girip lokantacıya, avukat tutup da ne yapacaksınız; parayı bana ver hallederim dediği, bir başka gün o lokantada kendisine verilen 500 bin lirayı ez bularek geri çevirdiği. "Bunlar resmî evraklarda aynen böle yazılıdır. Ayrıntılara girmiyorum, böyle devam ediyor, 5 sayfalık karar. Türkiye Barolar Birliği de son derece duyarlı davranmış, ayrıntılı bir karar ile onaylanmış.

İstanbul Barosu, yeni bir baroyla Türkiye Barolar Birliğinin ortaklaşa ahlâki açıdan bu insan avukat olmaz dediği bir aday için Adalet Bakanlığı o kararı kaldırıyor ve 8 inci maddeye göre siz baro olarak yüreğinize taş basıp onu kanuna göre yazmak zorunda kalıyorsunuz ve yazıyorsunuz ve biz yazdık.

8 inci maddeye göre idarî dave açma hakkı saklı kalmak üzere diye. İşte 100 uncu maddeye göre göreviniz burada

ortaya çıkar. Siz, Türkiye Barolar Birliği olarak gerçekten duyarlı davranmışsınız, çok kutluyorum, şükran duyuyorum, benim ust mesleki kuruluşum bizim kararımızı onaylarken bundan sağlam bir gerekçeyle onaylamış; ama, önümüze vesayete ilişkin tipik bir örnek çıkmış. Niçin duruyorsunuz? Çünkü, 8 inci madde iki yarı yetkili kılıyor, siz de aça bilirsiniz, o da açabilir diyor. Birlikte dava açmayı önerceksiniz, düşüneceksiniz, ne yapabileceğini, yani baroyla ortak hareket, basın toplantısı mı yapmak gerekir, bunu teşhir edeceksiniz.

Ben bunu Türkiye'ye gelen baro başkanlarına anlattığım zaman inenemediler, böyle bir şey olmaz, biz almamışsak, kimse bunu kaldıramaz, tabii mahkemeye başvurabilir, hele böyle bir örnek. Peki, Anayasanın 135 inci maddesi bu görevi bana veriyor, meslek ehliğini ve disiplinini ve mesleğin helkle ilişkilerindeki güvenini sağlama görevini bana veriyor. Peki, ben bunu almak zorunda kalırsam, o görevi nasıl yapacağım. Anayasa bana bu görevi veriyor, meslek kuruluşu olarak sen mesleğin disiplinini sağlayacaksın, ehliğini sağlayacaksın; bunları sağlayarak o meslekle halk arasındaki düzeni ve güveni koruyacaksın diyor. Ben bunu korumak için şu ehliki düşüştü tespit ediyorun, üstelik bunu müfettiş raporu da tespit etmiş,

Peki arkadaşlar, evkatliğe yerleşmeyecek hal ve hareketleri çevresince bilinmiş olmak, nedir başka. Kimi 5/0'ye göre almayacaksınız bunları. Biz bunu aldık, 110 uncu maddedeki görev benim anlayışım göre önümüze çıkmıştı, Türkiye Barolar Birliğiyle vesayet konusuna ilişkin bir teshiri güzel biçimde kullancaktık. Hava b' in Başkana söyledim, "Sayın Başkan, dava açmayı siz düşünmüyor musunuz?" "Hayır" dedi, biz açtık, ama öbür türlü olsaydı daha güzel olurdu. Yani salt bu olay için demiyorum, bu devayı mezenirdik anlamına da söylüyorum, belki kazanacağım, ama vesayete ilişkin şu durumu teşhir için diyorum, görev, işte bu noktada 110 uncu madderi böyle anlamak gerekir. Yoksa, buraya, Çalışma Raporuna meslek karallanının 1970 baskısında zaten birinci sayfaya bunu yazmışız, hep yazıp

duracaksek, o zaman bir anlamı yok, kâğıda yazık. O yüzden bir şey yapmak ve tabii barolarla birlikte yapmak.

Burada 110 uncu maddeyi böyle anlamak gerekir. Kurumun yapısından kaynaklanan, kurumun üyesizliğine ilişkin sakıntıyı böyle almak gerekir diye tekrar ediyorum.

Vesayete karşı birlik, vesayete karşı ortak hareket, etkin mücadele ve bütün barolar el ele vesayete karşı olmayı Barolar Birliğinin sağlanması gerekir, bu vesayet zincirinin kırılabilmesi için. Bunu önümüzdeki günlerde önemli bir görev olarak önümüzde olduğuna, yani yeni bir görev değil, ama tabii ki bizim en büyük sorunumuz olduğu için önümüzde olduğuna inanıyorum ve Türkiye Barolar Birliğinin bu 110 uncu maddedeki ortaklık içinde bu sorunu gündeme getirmesi gerektiğini, çözücü öneriler üretmesi gerektiğini tekrar ediyorum.

Ayrıca bir edlî yardım konusu var, raporda da yer alıyor. Yüreklar acısı, tekrarlanmaya gerek yok, ama biraz sonra bu vesayet konusu, edlî yardım ve avukatlığın durumuyla ilgili son bir önerim olacak, onunla birlikte düşünülün diye söylüyorum. Arkadaşlar, bir şey yapmamız gerekiyor, yani bu İl İdaresi Yasa-sına konulan kural da bir anlam taşımıyor. Harcamasına göre baroya 1 milyon lira veriyorlar, belki küçük barolara 300 bin lira veriyorlar, tam bilmiyorum. İmdi, devlet ele güne karşı herkese diyorki, avukatlık yarasını gösteriyor, orada da var, biz sıradan birine veriyoruz arkadaşlar, tabii insan ne yapacak-sınız, idam talebiyle yargılanan birisini ya da konudaki şu kadar bin lira, o kadar bin lirayı yatırıyor, sonra 8 kişi o kadar bin lirayı yatırıyor, idam talebiyle yargılanan insanın 8 duruşması geçmiş oluyor. Bunun bir çözümünü biz önermek ve tartışıp gündeme getirmek gerekir. Tabii Sayın Başkan ve Birlik her zaman edlî yardım konusundaki tespitini yapıyor, ben bunu kabul ediyorum, ama bu tespit yetmiyor.

Arkadaşlar, ortak hareket 110 uncu madde konusuna ilişkin öneride bulunmak istiyorum. Tabii bir de hukuk eğitimi konusu var.

Arkadaşlar, ben 25 yıllık avukatım ve 25 yıl boyunca benden çok daha deneyimli meslektaşlarım var, onların çoğunu tanıyorum, her birine çok derin saygı duyuyorum, oysa 25 yıllık avukatın, kendi durumuna ilgili bir şey söylemek için bunu söylüyorum, özer dilerim, hep bugüne kadar Türkiye Barolar Birliği yargı bağımsızlığını savundu, ben de savundum; ama şimdi manzara- yı görüncü 10 yıl sonrası için korkunç bir şey düşünüyorum. Ben 10 yıl sonra karşındaki yargıcın bağımsız olmasını istemeyeceğim, bunu görüyorum. Çünkü, o yargıç doğrudan hükumete bağlı olursa daha teminatlı sayacağım kendini diye düşünüyorum. Niye teminatlı sayılacağı. Arkadaşlar, hukuk fakültelerinden hukukçu çıkmıyor, hukuk fakülteleri artık hukukçu yetiştirmiyor. Eğer bir insan hukuk nosyonu ile donanmış olarak gelmişse karşınıza, siz onun bağımsız olmasından o zaman dehşet duyacaksınız. Hiç değilse hükumete bağlı olursa, diyeceğiz, hükumetin bir oy kaygısı var, yani çok tepki yaratacak olaylar doğmasın diye yargıcı denetlerken ve onu tayin ederken oyu da düşüneceği için biraz daha teminatlı olur diyedüşüneceğimi sanıyorum ve korkuyorum. Çünkü, hukuk fakültelerinden hukukçu, hele 10 yıl sonrası için, yeni birkaç yıl sonrası için bugün çıkanlar üniversitede gelecek ve beş yıl sonrası için bugün çıkanlar yeni büyük bir çoğunluğuyla bir cümleyi yazmayacak olanlar, bir hukuk makalesi okunmuş olanlar yargıç olacaklar ve tabii avukat da olacaklar, bağımsız olacaklar. Hukukçu olmayan bir insanın bağımsız yargıç olarak karşınızda durduğunu düşünün, ürperiyorum. O yüzden, hukuka ilişkin eğitim tam bir perişanlık haline gelmiştir.

Arkadaşlar, fakültereler mektup yazmak gerekti bunun için, bir fakültenin adresini kimse bilmiyordu, yazışma adresini. İstanbul Hukuk Fakültesine sordum, biz böyle bir fakülte olduğunabilmiyoruz dediler. Ankara Hukuk Fakültesine telefonla sorduk, dedilerki; böyle bir hukuk fakültesi kurulmuş, öğrencileri de bizde okuyor, ama yazışma adresini bilmiyoruz dediler sekreteryadan. Onun üzerine Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi dostunuza telefon ettik, o bize yol gösterdi,

dediki; "Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Erzurum" diye yazıyı gönderdik, o gün bugündür yanıt alamadık. Soruyoruz, sormak istiyoruz, sizin bu yıl fakültede kaç öğrenciniz var, gelecek yıllar için kaç öğrenci almayı düşünüyorsunuz gibi sorular soruyoruz, sadece yazışma adresini bulamadığımızı düşünüyorum yanıt gelmediği için.

Arkadaşlar, kütüphanesi yok, Erzincan'ın binası yok, test usulü sınav yapılıyor, bu bizi ilgilendiriyor diye söylüyorum, tabii bugün bizi değil, ama yarınki bizi ilgilendiriyor. Test usulü sınav yapılıyor, yani mahakeme yeteneği var mı, yok mu; Arkadaşlar, ben, kendini savunan böyle genç arkadaşlarımla disipline ilişkin soruşturma dosyalarındaki savunmalarını okudum, inanin utandım, başka insanları savunacak böyle insanlar yetişiyor.

Buna karşı bir planlama yok, Devlet Planlama Teşkilatının eskiden eğitim konusunda görüşü alınıyordu, şimdi yok. Adalet Bakanlığının belli görüşü yok, Türkiye Barolar Birliğine, dolayısıyla barolara ihtiyaç konusunda bir şey söylenmiyor ve laboratuvar esasına dayalı olmayan her binâ bulunabilecek yere sosyal ilin denilen fakülteler, tabii o arada er iş bulma olanağı kolay sanıldığı için hukuk fakültelerine sonsuza kadar öğrenci alınıyor. Yalnız, burada var, şu rüban olayının tartışıldığı af yanesında var, İstanbul Hukuk Fakültesine o yasa hükmü, böyle bir maddeyi Mecliste koyuyorlar, 1200 kişi. Birinci sınıf salonu zaten 800-900 kişi. Zaten şu anda dolu, Barolar Birliğine soran yok, Adalet Bakanlığında soran yok, Planlamaya soran yok, yani ne kadere ihtiyacınız var diye, peki bu kadar kişi yetişir mi? Yetiştirme olanağı var mı? Bunu soran yok, şimdi sayın çeken dediki; burada bir madde işte koyuyor, 1200 kişi daha, nerede yetiştireceğimizi bilmiyoruz." Bu, biraz daha iyi gibi olan fakültedeki rakan, eğitimi biraz daha iyi gibi olan. Tabii kütüphanesi olmayan ne yapacak bilmiyorum.

Arkadaşlar, bunun getirdiği korkunç bir patlama var. Bu patlamayı dikkatlerinize sunmak istiyorum. Mesleğe dönük korkunç bir yığılma var. Bu yığılmanın getirdiği sorunlar var,

buna seyirci kalamayız. Çünkü, bu yığılma ve yığılması sorunlar iki şeyi getiriyor. 1. Demin sözünü ettiğim fakültelerdeki eğitim düzeyi düşüklüğü. Mesleğin düzeyini inanılmaz biçimde düşürüyor.

2. Sayı hep artarsa, ahlâki düşüş inanılmaz bir hızla gidiyor. Buna bir çözüm bulmak zorundayız. Bu hususa ilişkin öneriler sunmak zorundayız. Bunun için barolarla ortak 110 uncu madde anlamında yollar aramak zorundayız.

Çalışma raporunda yazılmış yazıların bu tarafa eklenmesi var, gazete de bu sorunlara ilişkin neler yapmanız gerektiği yolunda bir ...

Arkadaşlar, Avrupa barolarına ilişkin yasal düzenlemelere baktığımızda, hem hukuk fakültesine, hem eğitim sistemine, hem staja ilişkin değişik kurullar görüyoruz. Biz bunu Paris Barosuna anlattığımızda çok geçirdiler, 3 bin kişi müracaat etti, bizim 500 kişilik okulumuz vardır. Bu 500 kişilik okula sınavla alırsınız, sınavdan sonrada staj var, ama genellikle büyük fiire verilmez, yani o 500 kişi genellikle kazanır, tabii kayaranayan da olabilir

Paris Barosu Başkanı anlattı, "Ben 10 yıl önce Sayın Apaydın Başkan iken yönetim kurulu üyesi olarak İstanbul'a geldim, biz o zaman 5 bin kişiydik, siz 7 bin kişiydiniz. Biz yetsek şu İstanbul Barosuna, nasıl olur, onlar 7 bin biz 5 bin. Şimdi ben başkan oldum, geldim siz 9 bin olmuştunuz, biz 7 bin olmuştuk." dedi.

Arkadaşlar, her an İstanbul Barosunun 1500 stajyeri var. İnanın benim bu parmaklarım staj işi imzalanaktan yoruluyor ve bazen imzayı unutuyorum, 15 dakika ara veriyorum. Bunu nasıl yetiştiririm, 1500 kişiyi hangi evukatın yanına nasıl iyi yetiştirsin diye yazı yazıp, telefon edip gönderebilirim. Buna ilişkin yeni bu bir sorundur, önümüzde durmaktadır ve mesleğin iki şeyini söylüyorum. 1. Ahlâkını müthiş bir düşüşe götürmektedir. 2. Düzeyini müthiş bir düşüşe götürmektedir.

Biz buna ilişkin çalışmalar yapmak zorundayız. Ben şimdi şöyle yapalım demiyorun, ama fakülteler konusunda, her ile fakülte açılması sloganları kullanılıyor. Bunun yanlışını tartışmak

zorundayız, yani burada değil, ama bu konuda bizim düşünmemiz olmalı, yani siz Türkiye Barolar Birliği olarak böyle bir önemli sorun için barolarla ne yapacağınızı ortaya koyacaksınız, arayacaksınız, bir şey var; var olanı ortaya koyacaksınız, teşhis bu, tena, güzel, önerilerinizi getireceksiniz, söyleyeceksiniz. Hukuk fakültelerinin durumu; açılmemelidir, günler kapatılmalıdır diyeceksiniz. Böyle diyelim demiyorum, ama düşünülmesi gerekir diyorum.

Türkiye Barolar Birliği, Adalet Bakanlığı ve Planlama Teşkilatının belirleyeceği rakamın üstünde öğrenci alamazsınız diyeceksiniz, siz dediğiniz için olur demiyorum, ama siz bunu bir kez söylemek zorundasınız. Toplumunuza karşı söyleyeceksiniz, yarın gelecek tehlikeyi teşhir edeceksiniz. Gerekirse sınav koyacaksınız, gerekirse yol arayacaksınız, ama sonuç olarak biz, Türkiye Barolar Birliği olarak ve Türkiye baroları olarak bir yasa teklifini düşünmek zorundayız. Yeni mesayit konusunda, meslek konusunda. Tabii edlî yardımı da bunun içine alacak şekilde. Gerekirse ona olağanüstü bir genel kurulu bu amaçla, ama bunu barolarla, 110 uncu maddeyi çalıştırarak etkileşim içinde hazırlıklarını tamamlayarak, çünkü genel kurulda kanun hazırlanmaz, hazırlanan bir taslağı genel kurulda tartışmaya sunacaksınız, komisyonlar kuracaksınız, tabii bu genel kurulun dışına taşırdığınız için birkaç günde yapacaksınız.

Arkadaşlar, işte bunun için 110 uncu maddeyi doğru işletmek zorundasınız diye düşünüyorum, zorundayız diye düşünüyorum ve bu genel kurul için, olağanüstü genel kurul için, bir düşünce alışverişidir sadece, yasal anlamda, öneri saymayın, biz talibiz diyorum, yani Türkiye Barolar Birliğinin hazırlayacağı bu ortak çalışmalarından sonra böyle bir genel kurulun yapılması uygun görülürse, bunu yürütme-i, yani sizleri ağırlama konusundaki bölüm için biz talibiz diyorum.

Hepinize, Sayın Başkana, Yönetim Kuruluna teşekkür ediyorum, sağ olun. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kazan.

Sayın Nabi İnal, buyurunuz.

AV. NABİ İNAL (Hatay Barosu) - Değerli başkanlar, değerli delegelere arkadaşlarım; Değerli TBB Başkanlığınızın konuşmalarını ve çalışma raporunu dinledik, okuduk. Rapordeki görüşlere katılmamak elbetteki mümkün değildir. Bu görüşlerin tümüne katılıyoruz.

Mesleğimiz bazı sıkıntılar içerisi dedir. Savunma, sancılıdır, savunma barolarla birlikte vesayet altındadır, bağımsız değil, bağımlıdır. Bunun çözümü için yıllardan beri söylediğimiz gibi iddia makamının yanında savunma makamının da oluşması zorunludur. İşte bizim göstereceğimiz çaba, bizim Sayın Kazan'ın uzun açıklamalarıyla değirmek istediği 110 uncu maddenin işletilmesi bu savunma makamının oluşması, oluşturulması yönünde olmalıdır.

Bugün hâkimlerimiz avukatı duruşmadan atabiliyor, bugün televizyon reklamlarındaki bu aç keçe musluğu gibi duruşmalarda avukat arkadaşlarımız her konuşmada ayağa kalk otur, her ara kararında ayağa kalk-otur, hüküm tefhiminde ayağa kalk ve ondan sonra yargı, sav, savunma karar üçlüsünden oluşur de; bu gülünecek bir durum.

Ben, yasal incelemeyi sizlerle beraber yaptık, biliyoruz. Yasal yönden duruşmalarda avukat arkadaşlarımızın konuşurken, ara kararlarında ayağa kalkmasını zorunlu kılan herhangi bir hüküm bulunmadığı inancındayım. Öyle bir hüküm yok. Ceza Usulü-ndeki 261 inci madde, hüküm tefhiminde herkes ayağa kalkar der. Eğer yargı sav, savunma karar üçlüsünden oluşuyorsa, eğer hüküm tefhimi sırasında savcı ayağa kalkmıyorsa, avukat da ayağa kalkmaz. Bunu zorunlu kılacak hiçbir hüküm yok. İşte baroların ve Barolar Birliğinin bundan sonra bu konuda ortak bir tavır elması, evvela avukatı adaletin ayrılmaz üçlüsü. sağ ayağının üçlüsünden biri olarak kabul ettirmesi gerekir. Yasamızdaki baroları ve savunmayı vesayet altına kılan maddelerin çözümü için somut önerilerin gelmesi ve getirilmesi gerekir.

Bu savunma ve vesayetle ilgili konulara geniş bir çekilde yer vermeyeceğim, zaten raporda var, benden önceki arkadaşım açıkladı, açıklanacak da, kıymetli vaktinizi elmayacağım.

Yalnız, savunmanın, mesleğin diğer sancılı konuları var. Peşin vergi, hesap standardı, fon, bugün Hatay'da birçok

büroler, yazihaneler kependi. Söniyorum bütün illerinizde aynı durum var. Kazanılmayan golliden peşin vergi alacaksın ve ben buna kuzu gibi uyacağım. Sen avukata reklam yapamaz diyeceksin, avukat şu şu vasıfları taşıyacak diyeceksin, avukatlık kanu hizmeti diyeceksin ve ondan sonra birinci sınıf tacir yapacaksın ve ben buna uyacağım.

Sen paket yapmaya dahi insanın gönlünün elvermeyeceği dosyaları 1500 liraya satacaksın ve ben buna peki diyeceğim. İşte bunlara karşı çıkmamız lazım. Bunların çözümünün barolar ve Barolar Birliğiyle ortak bir şekilde kararlaştırılması ve çözüme ulaştırılması lazımdır. Eğer mesleğin onur ve vakarını korumak, mesleği yüceltmek, barolarımızı bağımsızlığa kavuşturmak istiyorsak bu konularda ortak tavır alınması, ortak eyleme geçilmesi zamanı gelmiştir kanısındayım.

Eğer her çıkan kanuna, kanundur, ne yapalım, eh kanuna uyacağız, kanunu açıklanmalarla da protesto edeceğiz dersek, yakında sırtımızdaki kanburlar giderik artacak ve altından halkımıza gelecek hale geleceğiz. Bu nedenle, Sayın Kazan'ın, 110 uncu maddenin işletilmesiyle ilgili görüşüne katılıyorum, yeni yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızın ve yeni başkanımızın da bu yolda çaba sarfetmeleri gerektiğine değinmek istiyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin çok değerli Başkanı Teoman Evren'in geçmiş yıllardaki çalışmalarını ve meslektaşlarına karşı gösterdiği yakınlığı ve desteği yeni seçilecek başkan ve yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızın da göstermesini diliyorum ve bizi burada ağırlayan Giresun Barosuna, halkına, avukatlarına Sayın Giresun Barosu Başkanı şahsında teşekkür ederek saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın İnel.

Sayın Turgut İnel, burunuz.

AV. TURGUT İNAL (Balıkesir Barosu) - Sayın Başkan, değerli arkadaşların, Türkiye baroları arasında üye sayısı itibarıyla sonlarda bulunan Giresun Barosunun büyük bir istekle bu kongrenin Giresun'da yapılmasını istemesi ve bu ana kadar başarıyla sürdürmesini saygıyla karşılıyorum. Giresun Barosu Başkanını, üyelerini ve Giresun halkını saygıyla selanliyorum.

İzin verirseniz sanki böyle karikatür sunar gibi bazı belgeler sunmak istiyorum ve iki dönemin mukayesesini yapacağım.

1980-1981 yıllarını unutmamanızı istiyorum, ihtilâlin altıncı ayının 18 inde bize bir belge tebliğ edildi Bero Başkanlığına, orada deniliyorki, belge 18 Aralık 1981 tarihinde akşam saat 21.00'de tebliğ edil yor, ertesi günü kongre var. "Kongrenizde yeni komisyonlar oluşturulmayacak, dışarıdan gelen bildiri vetebliğler okunmayacak." Bakın, ihtilâl ne kadar korkak ihtilâl. Arkasından devan ediyor, bununla yetinmiyorlar, ilin emniyet müdürü tebliğ ediyor, "Seçimlerin ikinci bir emre kadar durdurulması İçişleri Bakanlığınca bildirilmiştir, şu tarihte yapılacak kongre iptal edilmiştir." Yetinmiyorlar, Sıkıyönetim Başkanı; "Kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki kuruluşların seçimlerini ikinci bir emre kadar durdurulması emir verildiğinden kongreniz iptal edilmiştir."

Kongre yapmak iki emirle iptal ediliyor, arkasından sıkıyönetim komutanlığının karşı bir yazısıyla "şu tarihte yapılacak kongrenizin yapılmasına mücadele edilmiştir" diyor.

Bandırma'da 1981 senesinin mart ayında bize emir tebliğ ediliyor, 4 Nisan tarihinde de "Bandırma'da yapılacak hukukçular töreni için ileri sürülen gerekçeler, bu törenin mutlaka Bandırma'da yapılmasını zorunlu kalmaktadır." Sanki onu ilgilendirirmiş gibi, yapmayacaksınız diyor. Vane başka bir emir tebliğ ediliyor; "Sıkıyönetim faaliyeti faaliyetleriyle ilgili koruyucular yapılmayacak. Toplantı sonunda basına ve delegelere bildiri dağıtılmayacak, toplantı yerinin içine ve dışına afiş, pankart asılmayacak. Güvenlik Konseyi kararları ve hakkında eleştiriler yapılmayacak ve Anayasa Kanununa hiç değinilmeyecek."

İşte bu utanç vesikası mı, aşğılık vesika mı, karikatür vesika mı, nizamıdır, anların. Hukuk kongresinde Anayasa konusuna hiç değinilmeyecek, sanki ziraatçılar kongresi.

Yine yetinilmiyor, "Anılan toplantıda Anayasa konusuna yer verilmeyecek" deniliyor, ama bununla yetinilmiyor, kongre gecesi geliniyor, bize tebliğ edilmek isteniyor, hayır siz tebliğ etmeyeceksiniz, bütün konferansçılara imzalatacaksınız" diyor, Validedeoğlu, Sungur Bey, Aydın Aybey, Özer Ozankaya imzeliyor; Amen hocam, bakın Anayasa konusuna değinmeyeceksiniz diyorum, Sayın Başkan, siz merak etmeyin, biz esas teşkilat kanunu deriz diyor. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, en basit konuları dahi böyle bunlar hep tepemizde, şimdi bunlar kapandı gibi geliyor, ama kapandı, aradan 9 yıl geçti, şimdilik devri demokrasidediz, devri demokrasidedeki belgeleri okuyayım. Ankara'da bir basın toplantısı yapıyoruz Çağdaş Gazeteciler Cemiyetinde, yargı diyoruz, hukuk sistemindeki eksiklikleri dile getiriyoruz, adalete demokrasiri sokamadık diyoruz, arkasından Türkiye'nin yasaıklar ülkesi olduğunu öne sürüyoruz, Türkiye'nin cezalar ülkesi olduğunu, tuvalet bekçisinin dahi ceza çıkardığını öne sürüyoruz, anlatıyoruz, pahalı diyoruz, hantaldı diyoruz, yürümüyor, işleniyor, lüks hale gelmiştir diyoruz, yargı eksikliği vardır diyoruz. Bunlar çıkıyor gazetede.

Şimdi iddianeme, bütün bunlar burada anlatılıyor, sonunda Milliyet Gazetesinin kopyası; "Tan evrak müdereceği anlaşıldığından, yapılan basın toplantısının senığın ifa ettiği avukatlık meslek göreviyle ilgisi olmadığı anlaşılmıştır." diyor.

Bunları baronuz adına konuşacaksınız, avukatlık mesleğimizle ve baronuzla ilgisi olmayacak. Bu da devri demokrasinin belgesi.

Değerli arkadaşlarım, gizli adı altında dosyada bir evrak bulunuyor, Balıkesir Emniyet Müdürlüğü Aşğılık Şube Müdürü Semi Sordan Balıkesir Cumhuriyet Savcılığına yazıyor, 23 Ocak 1989 tarihinde; "Adı geçen şahsın Balıkesir İli nüfusuna kayıtlı olduğu, şu kadar yıllık avukatlık yaptığı, şu kadar yıldır

avukatlık yaptığı, barosu temsil ettiği, halen bu görevi sürdürdüğü, evli 2 çocuk babası olduğu, alkolle ve kadına düşkünlüğünün bulunmadığı..." için de burada, ben alkolle ve kadına düşkün değilim Allah'tan. Adliyenin menevi şahsına hakaret davasıyla alkolle ve kadına düşkün olduğum da polis raporuyla sabit oldu.

Devam ediyor, "Sanığın, güvenlik şube müdürlüğünden temin edilen nüfus cüzdanı da ekte sunulmuştur." Benin nüfus cüzdanım da orada duruyor, güvenlik şube müdürlüğünde, hepimizin nüfus cüzdanı orada var demekki; kaybederseniz, oradan gidip nüfus cüzdanınızı alırsınız.

Değerli arkadaşlarım, Balıkesir 'de bir kongre oluyor 4-5 ay önce, 40 konferansçı geliyor, iki gün sürüyor, Yargıtay Başkanından bilmekte kedar, bütün kamu kuruluşları bundan haberdar, seçkin hukukçular geliyor. Bir ilde cumhuriyet savcılığı yapan şahıs kongreden sonra kalkıyor, kalmış olduğu otelden Ankara'ya telefon açıyor. "İşte Sayın X'im, kongre oldu, bir rezaletti" diyor, raporu sunuyor ve gidiyor. Ertesi günü kongreye katılıyor, panele katılıyor çekip gidiyor. Bakın biz adliyecileri niçin, nasıl kullanıyoruz anlamanızı rica ediyorum.

Bakın ne işe yapıyorlar, jurnalcılık mı diyeyim, muhbirlik mi diyeyim, bilmek mümkün değil, üzülmemek mümkün değil. Otelin kayıtları, telefon numaraları ve kime ait olduğu, 40 kusur bin lira telefon parası, bakın ne haldeyiz, ne hale getiriliyoruz.

Bakın burada bir karikatür var, bir yurttaş, alnına TSE damgası vurulmuş, gözünü kepenmiş, susmuş, işte böyle yurttaş olsun deniliyor, bu güzel bir karikatür mü, resim mi bilemiyorum. Türk yurttaşının böyle olması arzu ediliyor.

Sevgili arkadaşlarım, Türkiye'ye Mr. Hich isimli bir profesörü davet etmek istiyoruz, başvuruyoruz, konferans bu ün, saat 10.00'da, Mr. Hich için başvurmanız, telefonla telgrefle başvurmanızdan sonra, 10.00'da başlayacak konferans için saat 8.45'de izin verilmiştir diye yazı geliyor. Biz, sanki Mr. Hich'i ırsınla getirip konferansa bağlatacağız.

Kuza, Kıbrıs, Yavru Vatan deriz, orada Cumhuriyetçi Türk Partisi

Genel Başkanını davet ediyoruz, onun izni de, yarın konferans var, akşam saat 21.00 de bize izin verildiği söyleniyor; yani, izin vermiyorum değil, izin veriyorum, ama işte böyle yarın saat kala yehut da bir gün evvel izin vermiş oluyor.

Sevgili arkadaşların, kongrelerinize dışarıdan herhangi bir yurtteği, özür dileyerek söylüyorum, lehmacun partisi için dahi çağırırsanız yehut da ben lehmacun partisi için Kıbrıs'a gidiyorum deseniz üç bakanın iznine tabisiniz, o izinler de böyle bir saat önce geliyor. Hele o toplantınızda dışarıdan kişi davet edecekseniz, yönetim kurulu yetmiyor, ancak 7 kişilik düzenleme kurulu geçiyor, ikâmetgâh kâğıdı, sabıka kaydı, nüfus kaydı, hepsi istendikten sonra bir de yemâdet çıktı, sanki aşî kâğıdının karşılığıymış gibi, aklın başında belgesi diyor polisler, medeni hakları kullanma ehliyetine sahibim diye belge inzaletiliyor. Bu belgeyi 7 kişi de inzalemezse böyle bir toplantı yapamazsınız yehut da yaparsınız diyorlar, ama sadece avukatlar buluracak diyorlar, kimseyi çağıramazsınız.

Bütün bunlarda hukukçulara çok büyük görevler düşüyor, şu toplantıyı üç gün sürdürsek, hatta 10 gün sürdürsek, hepimiz konuşsak, saat tahdidi de olmasa, şu 200 sayfalık raporu 2 bin 20 bin sayfaya çıkarırsak, kesinlikle bunları gözlemek mümkün değil. B. duruma göre yapılacak şey, saymak değil, çünkü bu sorunları saymak bitmiyor. Her gün her yerde bir şey var, cezalar, yasaklar, tehditler, fişler, sabıkalar, pehâlilik, adaletsizlik, sus, kalk,yat; bitmiyor. O zaman ne yapmak lazım geliyor. Sorunun üzerine toptan varmak düğncesini taşıyorum.

Birincisi, hukukun, cumhuriyetin ve demokrasinin adeta belesi durumunda bulunan hiçbir ihtilâle, hiçbir darbeye hukukçular kesinlikle meşruiyet vermemelidirler. (Alkıyılar)

Üzerinde cübbe taşıyan biz hukukçular, ama yargı kesiminde, ama adalet kesiminde, ama savunma mesleğinde ne cumhuriyet savcısı olarak, ne jargıç olarak, ne de avukat olarak görev almamalıyız.

Değerli arkadaşların, ihtilâller dört gözle böyle hukukçular tarafından kararlarına meşruiyet verilmesini isterler.

Butün gözleri adete hukukçulardadır, aman mahkemelerden meşruiyet kararı alın, mahkemeler kurulsun, bizi meşru kalsın ve gayri meşru dönemi mehkûm etsin diye. Ama Türk hukukçuları bu mehkûriyete alet olmazsa, tüm hukukçular cüppesini giymezse ve hiçbiriniz katılmazsa ihtilâlî şahsına döner, ihtilâlçiler kaçak delik erer. (Alkı lar)

Onun için, Türk hukukçuları, ihtilâl düdüğü çalındığı zaman, marşler çalındığı zaman herkes cüppesini çıkartıp atmalıdır, senin yanında yokum demelidir. İhtilâle en büyük derbedir. Türk hukukçularına büyük görev düşmektedir, ziraatçılara değil, veterinerlere değil. Cayar cayar mahkeme arıyor onlar, hukukcu arıyor, fetve arıyor, meşruiyet arıyor.

İkincisi, hukukçular artık günümüzde yok adliyenin, yok devletin, yok hükümetin, kanunların, Meclisin manevi şahsına hakaret gibi devalara hiç tenezzül etmemeli, ama tenezzül etmez derken cumhuriyet savcılığı tenezzül etmemeli, mahkemeler tenezzül etmemeli. Artık manevi şahsiyet lafları demode laflar. Meclisin manevi şahsiyetine dokunulmuşsa yahut da buna benzer Meclisin manevi şahsiyetine dokunulmuşsa dokunma nedenlerini duymalı hukukçu, dokunma nedenleri kaldırılmalı, hakikaten kaldırılmışsa, buna devam ediliyorsa, o kişinin yeri sanık sandalyesi değil, olsa olsa tanık sandalyesi demeli. Manevi şahsiyete hakaret gibi laflarla onun korunmaya ihtiyacı yok, çağ dışı, demokrasi dışı bir olay. Hukukçular, ben efendim bu kanunu uyguladım, ben emir kuluyum, ben sana tabiyim, ben mecburum, bunlar en çirkin laf. Sen kanunun emir kulu değilsin, sen kanuna tabi değilsin; sen çağdaş cumhuriyete tabisin, sen çağdaş demokrasiye tabisin, sen çağdaş insan haklarına, çağdaş basın hürriyetine tabisin. Bu hâkim niye korkuyor diyor Sabah Gazetesi, hâkim niye yüzünü kapatıyor diyor. Kapatıyor, çünkü çağdaş hukukçu değil, çağdaş hâkim değil. Çünkü, çağdaş hâkim, yasa önünde dursa dahi o yaseyi ölü sayıyorsa, elinin tersiyle itiyorsa, onu demokrasiye aykırı bulup da uygulamıyorsa bitmiştir. Biz Meclislerden reform beklemeyelim, hukuk reformunu,

yargı reformunu Meclisten beklemyelim. Reformun yeri hukuktur, adalet kursudur, savunma kursusudur. Meclise inanmadığını adaletle adalet kursüsünden cumhuriyet savcısı olarak, yargıç olarak, evuket olarak bizim görevimizdir. Biz hukuku, en demode hukuku, en mental hukuku, en çağdışı hukuku çağdaş kılacak hem görevdeyiz, hem yetkideyiz, hem de o kültürdeyiz, ama tek şey, koca bir yürek ister, koca bir yurtseverlik ister.

Yurttaşlarımıza, şimdi bunlar muzurluk çıkarıyor, şimdi bunlar fitne çıkaracak gözüyle bakan bir Anayasayla karşı karşıyayız. Devlet de o gözle bakıyor. Bu Anayasa reform Anayasası değil, bu Anayasa deform Anayasası. Anayasa, itfaiye nizamnamesinden daha çok ceza taşıyor. Bu Anayasa başta bir hak veriyor, evire çevire, paşa gibi kıvrıta kıvrıta bu hakkı geri alıyor, paşa müessesesi bu Anayasa. Bu Anayasadan onur duymuyorum, bu Anayasadan zevk duymuyorum. Hukukçu olarak bu cübbenin altında bu Anayasa bana hiç zevk vermiyor, bu Anayasayla beraber olmak istemiyorum. Bu Anayasaya hiç saygı duyamıyorum, çünkü paşa müessesesi olduğu için.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de Barolar Birliğinin bir hukuk üniversitesi olmasını diliyorum, 4 milyona hitabeden bir hukuk üniversitesi olmasını diliyorum, Türkiye'de her avukatın, her hukukçunun bu üniversitenin bir öğretim üyesi olmasını diliyorum. Bu dava benim davam değil demek lazım gelir düşüncesini taşıyorum. Her zaman bizim devamımız, her konu bizim konumuz, her olay bizim konumuz, her adaletsizlik bizim konumuz demeli, Türkiye'ye yayılan 25-30 bin hukukçu Türk kamuoyuna her gün işlemeliyiz, usanedan işlemeliyiz, eşilemeyiz. İlçelerimizde avuç içi kadar çıkan gazetelerde dehi bol bol pozerek, konuşarak, demeç vererek, panel ve seminerlerde bulunarak, onlarla beraber olarak, yanımızda olarak ve birlikte olarak Türk Halkına bu kamburları bu meşekkete, bu zulmü, bu adaletsizliği, bu çağdışı hukuku dile getirmeliyiz.

Saygılar sunarım efendim. (Alkıyılar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Özturanlı.

AV. İSKEF'DER ÖZTUNANLI (İzmir Barosu)- Sayın Divan, Yönetim Kurulunun değerli üyeleri, sevgili arkadaşların, yıllardan sonra beş yıl sonra bir seçimli genel kurul toplantısı yapıyoruz, bundan dolayı mutluyuz. Yeni güçler baroya gelecek, yeni kan gelecek. Ancak, bu sevincimizin yanında bir üzüntümüz de var. Bugüne kadar bize seçim yapmayacaksınız dediler yapmadık. Seçim yapacaksınız diyorlar, seçim yapıyoruz. Bu nokta üzerinde önemle duruyoruz.

Efendim, raporu dikkatle inceledik, bazı eleştirilerde bulunacağım. Her şeyden önce sevgili arkadaşlarım da bu eleştirilerini içtenliğime bağışlanmalarına rica edeceğim. Bu, daha çok yeni yönetime bir ışık tutma konuşması olacaktır.

Başkanlık raporunda Anayasa sorununa, insan haklarına ve laikliğe kadar geniş bilgiler var. Ancak, burada bir öneri, bir çıkış noktası mevcut değil. Yapılmalıdır, gerçekleştirilmelidir, olmalıdır biçiminde birtakım arzular ve dilekler, yakarışlar. Örneğin; ciddi bir Anayasa bunalımı var deniliyor raporda, var, ama bunun çözümü için bir öneri getirilmemiş. Ne denmiş; toplumsal baskı Anayasal değişikliklerini kesinlikle gerçekleştirecektir. Soyut bir tüme, toplumsal baskı ne? Bu toplumsal baskıya katkıda bulunacak bir örgüt ve bu örgütün mensupları değil miyiz biz. Bukonu benim için çok önemli.

Efendim, iktidar partisi biliyorsunuz yerel seçimlerde ezimliğe düştü, ama bu konuda da bir ciddi bunalım var Türkiye'de, bir Anayasa değişikliği yapmaya kalkıyor ve bu Anayasa değişikliği için de 20-25 maddelik bir Anayasa öneriyor ve 1924 Anayasasına geçilmesinden söz ediliyor. Aynı zamanda bir başka konu, 141, 142 ve 163 ü de kaldıracaklarmış ve onun yanında da meslek kuruluşlarına siyasal izin vereceklermiş. Bugün ülkenin siyasal iktidarı bir Anayasa taslağıyla karşımıza çıkmış durumda ve bu taslak içerisinde bizim öteden beri üzerinde durduğumuz Anayasa Mahkemesi ve Danıştay, Yüksek Seçim Kurulunun yetkileri de kısıtlanmak düşüncesinde; ama, ama Türkiye Barolar Birliği olarak biz daha önceden özgürlükten, hukuk devleti,

yargı bağımsızlığı üzerinde duruyorduk. Bu tasarıda bunlar yok. Uzularak söyleyelim, bu durum karşısında Türkiye Barolar Birliği, benim içinde suskun vaziyette durmaktadır.

Raporu bekliyoruz, raporda da gene ciddi bir Anayasa sorunundan bahsediliyor, vineleniyor, hukuka aykırı kurullar vermiş deniyor, Anayasada var, yıllardan var bunun üzerinde duran bir örgütüz.

1960'den sonra 1981 ve 1982 yıllardı, bir gün şunu anımsadım şimdi, 1981 yılındaydı, Anayasa belirlemişti, Anayasa özgürlükleri kısıtlayacaktı ve kısıtlanmak üzereydi. Yüksek Hakimler Kurulu feshedildi, Yüksek Savcılar Kurulu feshedildi, onun yerine Adelet Bakanlığına bağlı bir Yüksek Savcılar ve Hakimler Kurulu teşekkül etti. Siyasi partiler kapatıldı, siyasi partilerin liderlerinden biri hapse atıldı ve özgürlükler kısıtlanmak üzereydi. Biz, 1969 yılından beri Türkiye'de hukuk devletini ve özgürlükleri savunmak için elimizden gelen bütün gayreti göstermiştik. 1980 li yıllardan sonra bu kısıtlanmalar karşısında ne yapabiliriz diye düşünürdük, Ankara'dayken o zaman Serdar Başkanın Atilla Sev'i ziyaret ettim. Bu konuda bir şeyler yapmak lazım gelir dedim.

Biliyorsunuz o zaman biz Barolar Birliği olarak bir pulun, dilekçelere yapıştırılan bir pulun karşısına çıktığımız için zamanın Reisi cumhuriyeti tarafından televizyonda "Ceplerine 100 bin, 200 bin lirayı atarlar ve 5 liralık bir pula karşılık çıkarlar" diye eleştirildik. Dönem o dönemdi, Sayın Başkanım dedi ki; Bir şeyler yapmanız gerek, biz susamayız, sonra sorumlu oluruz. Ne öneriyorsunuz dediler. Dedim ki, genel kurul toplantısı gerekmez, yalnız bizim öteden beri bir geleneğimiz var, baro başkanları toplanır konu hakkında durum sepetir. Baro başkanlarını toplayın, eski başkanlar da gelir, 100 kişilik bir teşekkül bütün bunları bu gidişi gösteririz, bu gidişin Türkiye'yi bir zaman nereye getireceğini de vurgularız ve bir bildiri neşrederiz. Bizim ya hakkımızda dava açarlar, fakat hapse gireriz, onurumuzu kurtarmış oluruz. Davayı açmazlarsa, özgürlükler yolunda

bir adım atmış oluruz ve Türk toplumuna bu adımı Türkiye Barolar Birliğinin gücünü de göstermiş oluruz. "Çok beğendiler, - bunu önümüzde Yönetim Kuruluna götüreceğim ve mutlaka bir karar çıkartmaya geliyeceğim" dediler, fakat bir daha bu konu yönetim kuruluna götürülmedi. Eğer biz o-zaman bu yolda bir savaşım vermiş olsaydık, bugün Türkiye Cumhuriyetinin durumu belki de böyle olmazdı diye düşünüyorum arkadaşlar.

Daha sonra da tabii ben gene Türkiye Barolar Birliğinin sustağı kanısındayım.

1982 Anayasasıyla bir siyasal yasak getirildi ve sorgusuz sualsiz yasaklar uygulandı. Daha sonra bu yasaklar ulusa onaylatılmak istendi bir referandumla. Biz bu konuda tam anlamıyla hukuk savaşını veremedik. Örneğin, yabancılara tahminsiz mal satma ve türben gibi konuların referanduma götürülmesi için birtakım söylentiler karşısında da gene biz hukuk yolunda bir savaşım vermemek için tam anlamıyla çıkamadık. Seçim yasaları değiştirildi, her seçimde bir yasa değişikliği oldu ve sesimiz çıkmadı.

Kasım 1987 'de erken seçim yasası gündeme geldi, Anayasa Mahkemesi iptal etti, devletimizin en yüksek makamında bulunan kişiyi yargıçlar için hukuk cembazları ve bakuşlar sözcüklerini kullandı. Yargıçları savunamadık. Yargıçlar, biz kararlarımızı konuşuruz, bu türlü ithamlar karşısında sesimizi çıkaramayız ve 6-5'lik bir çoğunluk mesalesini gene devletin en yüksek katında bulunan bir kişi yanlış anlayarak 6-5'lik bir çoğunlukla böyle bir değişiklik yapamaz Anayasa Mahkemesi dedi, biz gene bu konuda hukuku tam anlamıyla savunamadık.

Yerel seçimlerde Anayasayı bir kez ihlâl edeceğiz dediler, ama bir kez dediler, gene bir referandum söz konusu oldu, bunu da tam anlamıyla savunamadık ve sesimizi çıkaramadık.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen yasalardan birçoğu yeniden aynı biçimde çıktı parlamentodan, bu konuda da sessiz kaldık. Öğrenci affı konusunda üniversiteler yasasına bir saat içinde bir madde getirdiler, türben yasasına getirdiler ve biz bu türben yasasının Anayasaya aykırı olduğuna dair tam anlamıyla bu konuda dava açacak kişilerden dava açmaları

gerektiğini söyleyemedik.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri üzerinde yıllardır duran bir teşekkülüz ve olegan dışı mahkemelerin Türk yargısını yansıttığını iddia ediyoruz. Aynı zamanda, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasasından bugün avukatlar kovulmaktadır, kısıtlanmaktadır, konuşmaları. Bu konuda tam anlamıyla savaşım veremedik ve veremiyoruz.

Bir Yurttaşlar Yasası değişti, 24 ve 134 üncü madde değişti. Şimdi, Yurttaşlar Yasası öyle bir yasa ki, Türk topluluğu aygarlık yoluna götürmüştü. Benim yazıhanemde 5 tane Anayasa var, ama bir tane Yurttaşlar Yasası var. Yurttaşlar Yasasının değiştirilmesi bizim için çok önemli bir konudur. 24 üncü maddeyle gizli sensür getirildi geçen yıl, biz bununla tam manasıyla savaşım veremedik. Bugün bunun sonucunu görüyoruz, gazeteler toplatılıyor ve yayın durduruluyor bu maddeye dayanılarak. Bir 134 üncü madde değişti, biz Türkiye Barolar Birliği olarak 134 üncü maddenin değişikliğinde bir şeyler söylemek mecburiyetindeydik, Neden? Türkiye Barolar Birliğinin öncülüğünde 1972 yılında Birinci Hukuk Kongresi toplandı. Bu kongre bir hafta sürdü, bildiriler var, zabıtlar var, yüksek yargı organları, üniversite profesörleri davet edildi ve bir rapor hazırladı komisyon. O zaman Velidedeoğlu'nun tasarısı vardı Adalet Bakanlığı tarafından; 5 yıl ayrı kalan eşlerin bir araya gelmemeleri halinde kusurlu da olsalar dava açabilir hakkını getirebiliyordu. Bunu komisyon 5 yıl olarak değil de, belirli bir süre ayrı yaşamaları halinde kusurlu olsa bile dava açma hakkının mevcut olduğunu söyledi, fakat genel kurul bunu kabul etmedi. Bu öneri genel kuruldareddedildi ve Türkiye Barolar Birliği Birinci Türk Hukuk Kongresinde 134 üncü madde üzerinde bir görüşünü belirtmiş oldu. Onun için, bir değişiklik anında biz onu kovuşturacak mıyız, o nokta üzerinde yürüyecek miyiz veyahut bu düşüncemizi değiştirecek miyiz diye en azından bir kurultay, bir seminer yapmak mecburiyetindeydik. Bunun karşısında Medeni Yasanın nasıl olması gerektiğini ortaya koymak mecburiyetindeydik. Bugün yapmadık.

Arkadaşların beroların bağımsızlığından bahsettiler, 1961 Anayasasına göre beroların bağımsızlığı reddedilmemişti, ama 1982 Anayasası beroların bağımsızlığını reddetti, 1961 Anayasası bağımsız yargıyı getirmişti, 1982 Anayasası bağımlı yargı getirdi. 1971 yılında zaten Anayasada yapılan bir değişiklikle Yüksek Seçim Kurulu ve Yüksek Savcıların Kurulunun yetkileri kısıtlanmamıştı. Davaya çeme hakları bile ellerinden alındı, fakat Anayasa Mahkemesi 27.1.1977 tarihinde 144 üncü maddeyi, yargıçlarla ilgili olan bu maddeyi 27.9.1977 tarihinde de savcılarla ilgili 137 nci maddeyi iptal etti. İptal gerekçesinde, aynen, insan haklarına aykırı olduğu yazılıyordu ve hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu sözcüğü vardı, eşitlik ilkesine aykırı olduğu sözcükleri vardı. Sonunda da yargıçları yasal yola soruşturma hakkından yoksun olan bir devlette bireylerin haklarının güvenceye sahip olduğu savunulamaz" diye bir hüküm vardı. Sonunda 1982 yılında 59 üncü maddeye aynı yargı getirildi, bu sefer daha da değişik olarak Adalet Bakanlığının vesayetinde bir Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulu teşekkül etti. Bu konuda da tam anlamıyla savgım veremedik.

Bütün bu gerçekler karşısında, ülkenizin Adalet Bakanları, zaman zaman Türkiye'de yargıç güvencesinin ve yargıç bağımsızlığının olduğunu söylüyorlar, hâlâ söylüyorlar, biz bunlara tam anlamıyla yanıt veremiyoruz ve bunların sorumluluğunu ciddi bir biçimde hatırlatmıyoruz. Bu nasıl yargı bağımsızlığıdır ki, bütün kişilere hak dağıtan yargıçlar kendi haklarını mahkeme kapılarından alamıyorlar, yargı kapılarını yargıçlara kapatılmıştır. Bunu tam anlamıyla söyleyemiyoruz.

8 yılda 8 kez yasanız değiştirildi. Geçen yıl mayıs ayında Adalet Bakanına ceza verme yetkisi tanındı. Bu arada baro başkanları ne oldu biliyor musunuz arkadaşlar, baro başkanlarını icra memuru yaptılar. Adalet Bakanının verdiği kararı baro başkanı icra edecek, takip edecek ve cezayı alacak duruma getirildik. Bunlarla tam anlamıyla savgım veremedik.

Olayların üstüne çıkamadık ve çıkamıyoruz. Olayların

arkasından gidiyoruz, ağrı veremiyoruz. Niçin ecebe diye düşün-
düm, bu olayların üstüne neden çıkamıyoruz, nedeni çaba harcaya-
mıyoruz; Bunun çeşitli nedenleri arasında bir de Türkiye Barolar
Birliğinin güçsüz kalmasının nedenleri arasında Türkiye Barolar
Birliğinin parçalandığını gördüm. Bakınız e'ncin, burada acı
bir hatıremi anlatacağım.

1969 yılından beri Türkiye Barolar Birliğinde görev yapan
bir arkadaşımızın ve bir centilmenlik anlaşması, bir centilmen-
lik gereği oluyordu barolarda, İstanbul barosu temsil ediliyor-
du, Ankara, İzmir ve Anadolu barolarından uyumlu bir şekilde
temsilciler getiriliyordu, sizin adayınız kim, İstanbul, İzmir
sizin adayınız kim diye sorulur ve bir liste teşekkül ederdi,
ama, bundan 5 yıl önce bu gelenek bozuldu, nasıl bozuldu, niçin
bozuldu, bozulan kimler? Bunu söylemeye gerek yok, biliyorsunuz,
ama ben bunun üzüntüsünü yaşıyorum.

Bugün 9 bin avukatı bulunan İstanbul Barosu Türkiye Baro-
lar Birliğinde temsil edilmiyor, 5 yıldan beri temsilcisi yok.
Ben buna çok üzülüyorum. 1972 yılında Bursa Genel Kuruluna git-
tiğimiz zaman İstanbul'dan üç arkadaşımız genel kurula delege
olarak gelmişti, Mehmetli Orhan Arsen, Merih Sezen ve Necle
Fertan arkadaşımız. Delegasyon birçok arkadaşımı anımsıyorum,
bu arkadaşların ne yazıkki delege olmaları sonucu belki de onlar
ilericiydi de, ötekiler biraz gerici değildi de, ama onlar biraz
atak oldukları için onlara tuhaf gözle baktılar, ama yıllar sonra
delegasyonun bilinci bu arkadaşlarına mars etti, "Merih Sezen
8 yıldır Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda çalıştı ve
Başkan Yardımcılığı görevini yaptı. 5 yıl önce de Ankara'dan
gelen arkadaşlarımız başka bir biçimde değerlendirildi ve mesele-
sef bu sözcükleri söylemek istenen, fakat bu centilmenlik anlaş-
ması onların başka türlü değerlendirilmesi sonucunda bozuldu.
Onların başka türlü değerlendirilmesinin hiçbir nedeni yoktu.

Ben diyorumki, bir deha böyle hatalara düşmeyelim. Biz,
hukuk ve özgürlük savaşçılarıyız, hukuk yolunda savaşım verir-
ken o şu düşüncede, bu şu düşüncede, o orada, bu burada

biçiminde eğer değerlendirme yaparsak, Türkiye Barolar Birliğini güçsüz yaparız ve yerin bir seçim yapılacaktır. Bu seçimlerde sizden ricam, koskin listeler halinde çıkmayalım, gene bir uyum içinde, karşılıklı anlayış içinde, tolerans içinde bu işleri halletmenin yolunu bulalım, daha güçlenelim.

Bugün tüm yargı vesayet altındadır, yargıcı, savcısı ve avukatı, barolarıyla birlikte siyasal iktidarın buyruğundayız. Hep birlikte hareket etmezsek, bunun yolunu bulmazsak bu vesayet daha yıllarca sürer. Sorunlarımızın tartışılması bir nevi uyum içinde olmalıdır. Kongreler düzenleyerek, seminerler yaparak düşüncelerinizi Türk toplumuna iletnek zorundayız. Hukuk yolunda başka türlü sevgim verilmek gerekiyorsa o sevgiyi de verelim.

Dünyanın her yerinde barolar baskı grubu olarak nitelenmektedir ve hiçbir yerde siyasal iktidar kendiliğinden bazı hakları vermemiştir. Örneğin; köleliğin kaldırılması, kadınların haklarına ulaşması, 8 saat iş mesecisi, bunların hepsini siyasal iktidarcılar vermemiştir. Baskı gruplarının yaptıkları çalışma sonucunda mecbur olarak vermişlerdir.

Efendim, üç yıl önce sevgili Başkanın demişlerdiki biliyorsunuz Birinci Türk Hukuk Kongresinden sonra İkinci Ekonomik Kongresi yapıldı Barolar Birliği tarafından, bir de Üçüncü Kongre yapıldı, seniyorum 6 yılı geçti, fakat üç yıl önce sevgili Başkanın bu kongrelerden birinde Dördüncü Türk Hukuk Kongresini yakında yapılacağını söylemişti. Bugüne kadar üç yıldır böyle bir kongrenin hazırlıkları bile başlanmadı. Deyorumki, böyle bir kongrenin yapılmasının tam zamanıdır. Sorunlarımız vardır, bu kongrede Anayasa sorunu üzerinde durulabilir, Anayasa sorunu getirebilir, bu kongrede vesayet sorunları görülebilir ve Türk toplumunda birtakım meseleler getirilir, bunlar uygun tutulur. Aksi takdirde, bu şekilde yılda bir, iki yılda bir kongreler yapmakla dörtlerimizi bu iki saatin içine sıkıştırma ile hiçbir şey yapamayız.

Efendim, eski Yunanda yedi akıllı, yedi bilge onuruna Perikles adında bir kişi bir bölge verir, bu bölgede bir soru eder ortaya, "İdeel devlet nasıl olmalıdır" yedi bilgeden biri

olan Çiro'nun verdiği yanıt şudur, "Hukukun, hükümet adamlarından daha çok saygı gördüğü ve daha güçlü olduğu devlet idealidir."

Bu tanım güçlü bir tanımdır ve bugün için de geçerlidir, aynı zamanda hukukun üstünlüğünü de dile getiren bir tanımdır. Bu, uygar dünyede gerçekleşmiştir. Biz bunun özlemi içindeyiz.

Şunu unutmamak gerekir ki, eğer bu yolda savaşım veremezsek, kendimize karşı sorumlu oluruz. Bu yolda savaşım veremezsek tarihe karşı sorumlu oluruz, bu yolda savaşım veremezsek topluma karşı sorumlu oluruz.

Yeni görevimlere başarılar diler, saygılar sunarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özturanlı.

Buyurun Sayın Aydın.

AV. SELLAHATTİN AYDIN (Kahramanmaraş Barosu) - Sayın Başkan, kıymetli misafirleriniz, basın mensupları, kongrenizin saygıdeğer meslektaşları, uzun bir tatilden sonra arkadaşlarımızın arasına kavuşmanın heyecanını yaşayacağım bugün. Evvelenizde tekrerrür olsa dahi Giresun Barosunun misafirlere gösterdiği, gerçekten unutulmayacak kadar değerli ilgiden dolayı Kahramanmaraş delegesi olarak Giresun Barosuna ve mensubu arkadaşlarımıza en derin şükranlarımı arz ediyorum.

Muhterem arkadaşlar, benzer ayvel konuşan kıymetli arkadaşlarımızın gerçekten vasvibinize nazhar olan görüşleri konusunda maruzatım olacaktır. Fakat, iki güne sığdırılmış olan, binlerce istiarep teşkil eden problemlere sahip bir kongrede bütün arkadaşlarımızın da kendi görüşlerini aksütirebilmelelerine imkân verilmesi düşüncesiyle sözlerimi kabül olduğu kadar kısa keseceğim.

Muhterem arkadaşlar burada toplanıyoruz, meselelerimizi görüşüyoruz, sıkıntılarınızı dile getiriyoruz, fakat buru içraye intikel ettiretiyoruz. Bu istiareplerinizi, papılması

lazım gelen işlemleri gerçekten bu şahadé yetkili yasama ve icra kurullarına intikal ettirmek için yapmak lazım. Bütün mesele, toplandı, konuştular, dağıldılar şeklinde kalmasını önlemek olmalıdır.

Zabıtlara geçen ve hakikaten de devlet idaresiyle meşgul bütün devlet adamlarının, parlamento mensuplarının, yetkili üniversitelerin okuyarak kendilerine göre ibret alacakları çok güzel tenkitlerimizi, temennilerimiz, vatandaş için, hukukçular için, adalet için ileri sürülen fikirlerden faydalanan insanlara tesadüf etmedim. Açıkça itiraf etmek lazım, evvela kendimizi tenkit edeceğiz, ondan sonra da muhataplarımızın üzerine yürüyeceğiz.

Burada konuşulanların, kongrelerin zabıtlarına intikal ettiği, barolara nuntezen gönderildiği malumdur. İtiraf edeyimki, mensup olduğum baroda iki arkadaşımız 100'ü müteceviz meslektaşımız arasında bu zabıtları okuyup incelemek lüzumunu hissetmiyor. Evvela bu bizim en büyük sıkıntımız.

İfade edeyimki, hepimizin bildiği, ama açıklanmasında yarar olduğuna inandığım hayati bir diğer mesele de şudur; Parlamentoya giren, yıllarca hakimlik, savcılık, avukatlık yapmış değerli arkadaşlarımız var. Parlamentoya girmeden evvel kendileriyle konuştuğumuz, barolarda çeşitli toplantılarda vekili mesleki istisnalarının dile getirildiği zaman, eh bir parlamentoya girsem, işte şöyle yaparım, bu şekilde yaparım, bu sıkıntıları ancak o şekilde gidermek imkânı bulurum diye yakinen arkadaşlarımız, ne hikmeti ilahi ise hepsi ipnotize edilmiş gibi parlamentoya gittikten sonra yıllarca çeyrek asır, hatve daha fazla süre savunmasını sıkıntıyla, istapla elem ile yapmış bulunduğu meseleleri unutuyor ve kendilerine sorduğumuz zamanda da, "Vallahı bilmiyorum, grubun havası böyle değişiyorki, orada hakikaten evvelce verdiğim teahhütlerimi yerine getirmek imkânını bulamıyorum" diyor. O halde ne yapmam lazım.

"Muhterem arkadaşlar, bir devlet adamı nerhunı, vaktiyle "Nemussuz insanlar kadar namuslu insanların cüret ve cesaret

"sahibi olması gerekir" demiştir. O halde, yapılacak şey şudur; Yetkili kurallara imtisal edebilmek için bir taktik kabul etmek ve bunun üzerinde tavakküf eylemek mecburiyetindeyiz. Ne olabilir; seyirci kalıyoruz seçimlerde, bütün meselelerin hal mercii parlamento olduğuna göre, parlamentoya gidicek arkadaşlarınıza yasa- larde yer olsun veya olmasın böylesine bir kongrede sıra ile ayrıca da mahallinde yapılacak baroların kendi bünyesindeki kon- grelerde tümünün şeref ve namusları üzerine bu istarepleri par- lamentoya gittiği zaman takip etmek üzere söz alalım ve inzele- rini alalım. Böyle bir inze ile, bir zabıt varakasıyla taahhüt altına giren herhangi bir milletvekilinin zannediyorumki orada kendisine bu konular hatırlatıldığı zaman pas geçmeyecektir.

Bir diğer konuyu daha arz edeyim. Burada çeşitli siyasi birtakım içtimai görüşlerin mensupları vardır. Bunlar memleket için hayırlıdır ve münevvelî efkâr bakımından, iyi neticeler alınması bakımından da lezîm ve zaruridir. Değişik fikirlerin tartışmasından hakikatler zuhul eder. Bunun için ayrı-ayrı siyasi ve içtimai düşünceler taşıyan arkadaşlarımızın hepsinin vatan- perver, hepsinin faziletli olduğunu kabul ediyorum. Ama, ne hik- metse burada hiçbir siyasi düşüncenin mensubu olmaksızın, ger- çekleri dobdredobur söylüyor ve bu konusulan hakikatleri de elkişlemek suretiyle tasvip ediyoruz. Ama, herhangi bir partiye girip "Meclise intikal ettikten sonra, grubumun aldığı karar dolayısıyla yapmıyorum diyorlar.

İndi esil halledilmesi lazım gelen mesele bu. Acaba bu gruplara intikal edinceye kadar sizin bizim gibi, toplumun gibi faziletli, ülkenin, memleketin, vatandaşın, hürriyetin, hak ve haysiyetini korumak suretiyle mücadele vermiş arkadaşla- rınızı orada siyasi tefrika erdan kurutmak, hiç olmazsa memleket yararına adalet konularında bir araya getirmek için ne yapmak lazım?

"Muhteren arkadaşlarım, bu meselenin halledilmesi gerektiği kanaatini taşıyorum. Bu ifadeyi gene de o toplantılarda yapılan değerli konuşmalar zabıt varakalarına mahsus kalacak, üzerinde duran olmayacaktır.

Biraz önce konuşan arkadaşlarımızın da hazır bulunduğu Samsun Kongresinde bu işlerin halledi niye mütevakıftır diye bir sorusoruldu. Ben, ecizane dedimki, üç sene haysiyetli Adliye Vekilinin istifa etmesine bağlıdır. Vasil olur; evvela hukukçuları toplayacak, ülkede adaletin payidar kılınmak için yapılması gereken bütün icraatı yapacak, tasarılar hazırlayacak, mevzuatı yeniden tarayacak ve bu sıkıntıları hiç olmazsa 100 sene tekrarıyaşanmayacak şekilde sokacak tedvin yoluna gidecek, tasarılar hazırlandıktan sonra da Hükümete gidecek, parlamentoya gidecek, kabul ettiremediği yerde Türk Milletinden özür dilemek suretiyle hem parlamento üyeliğinden. hem de Adalet Bakanlığından istifa edecek" dedim.

Merhum Orhan Apaydın bu sözlerinin hakaret teşkil edeceğini, bu b kından zebitlerden çıkarılması gerektiğini ileri sürdü. Rızam ve arzum hilafına kongrenin kararına güya hakarete tazammun eden kelimeler ve cümleler çıkarıldı. Arkasından Birinci Hukuk Kongresi yapıldı, bu kongrede de "Hareş"i temsilen hazır bulunmuştum. Kongre dolayısıyla zamanın Başvekil Yardımcısı Merhum Ferit Helen bir kokteyl vermiştir. Adalet Bakanı, biraz evvel burada olan değerli sınıf arkadaşım Sebahattin Okutan Bey ve Adalet Bakanlığının "usteşar Muavimleri, umum müdürleri oradaydı. Bir aralık senatör ve milletvekilleri arasında Başvekilin de huzurunda dedim. Biz size hakaret ediyoruz, Samsun Barosunda böyle bir konu mem olmuştu, acaba dava açmak için gene de silinmeyen kısımlar hakaret teşkil ettiğine göre harekete geçecek var mı, oldu mu acaba. Böyle bir teşebbüsünüzü öğrenmek istiyorum dedi.

Bana ittifakla verilen cevap; hepimiz gördüğük tabii, kardeşim, "işiniz yok da sizin zebitlerinizi mi inceleyeceğiz."

Arkadaşlarımız buyurdular, bunun için gerekli çalışmalara başlayalım. Çalışmalara başlayabilmek için, yeni ilmi kurulların teşkili için uzmanların bir araya getirilerek bugünkü sıkıntılara dava bulmalarını sağlamak için maddeye ihtiyaç var. Raporun arkasına eklenen baroların borç listesine bakıyorum,

bilnem kaç yüz milyon lira berolar tarafından ödenmiştir. Evvelle kendiniz kendinize düşen görevi yapmıyoruz. Bu vesileyle arz edeyim, Kehrenenmarış Barosunun da borcu vardı, bu borç ödenmediği takdirde gitmen dedi, arkadaşlar, parayı topladık, borcumuzu yetirdik, makbuzunu burada tadm ediyorun, bir tek kuruş Birliğe borcumuz yoktur. (Alkıylar)

Muhterem arkadaşlar, ben biraz sadede gelmek istiyorum. Bizin günlük sıkıntılarımız, mesleki sıkıntılarımız var. Bunların nirengi noktaları üzerinde duracağız. Arkadaşlarımız, bir sigorta mevzuatı var, gerçi faaliyet raporunda sigorta konusunda açıklamalar yapılmıştır, ama bunlar bizi tatmin eden açıklamalar değildir. Genel olarak faaliyet raporunu ve Başkanın sunuş konuşmasını tasvip ettiğimi de ifade edeyim.

Efendim, sigorta primlerinin veksil edilmemesi halinde mevzuat o şekilde hazırlanmışki, yeni avukatlar birbirleriyle tartışsınlar, baro yönetim kuruluyla baro üyesi avukatların arası açılсын, meslektaşlar icabederse birbirini tehkir etsinler, yetkili kurullar diğerlerini meslekten çıkarsınlar; böylece baro bünyesindeki bu meşguliyet dolayısıyla dış eleme açılarak kendi davalarını prensipler halinde yuratacak inkanını bulmesinlar. Arkadaşların, eğer bu menliketve bir kanun islahatı önüne geçilecekse, meslektaşlarımızın huzuru da duralıyorsa, baro yönetin kurullarıyla baroya kayıtlı arkadaşlarımızın birbirleriyle boğuşmaları önlenmesi isteniyorsa bu yetkililer lütfen yönetim kurulundan elinsin doğrudan doğruya sigorta mevzuatına bir madde olarak eklensin. Eğer primler vaktinde ödenmiyorsa, diğer emsali hadiselerde olduğu gibi SSK yetkilileri primi ödenmeyen vatandaşlar hakkında tekitab açsın, icre takibi açsınlar, ama ne olur o zaman, hiç olmazsa yönetin kuruluyla avukat arkadaşımız karşı karşıya gelmekten kurtulur. Baro başkanlarımızın en büyük ıstıraplarından bir tanesi de budur.

Bir diğer konu; çok kıymetli arkadaşların, beroların vesayet altına alınması meselesini ileri sürdüler. Ben, bunu yurekten tasvip ediyorum, ama hiçbir şey kondiliğinden vukua

gelmez. 10 kasur sene Türkiye Barolar Birliğine Kahramanmaraş delegesi olarak katıldım, Allah şenidir olsun. İçinizde çokları da beni tasvip edecek, vicdanlarınızda danışıldığı zaman haklısınız diyeceksiniz; biz böyle zaman olduki, 3-4 gündür kendi meselelerinizi hiç konuşmadık. hep rejim meselesi üzerinde durduk, hep ilçilerin haklarını korumaya çalıştık. Avukatların böyle bir davası var mı, yok mu diye düşünmedik. Bunu biz böyle yaptığımız gibi, Yüksek Hakimler Kurulu da meselefe asıl fonksiyonlarını kaybettti, onlar da nakil ve tayinlerde politikaya kaydılar. Bunun dışındaki diğer mühendislerle, veterinerlerle ilgili, ziraat odalarıyla ilgili teşekküllerle kordi mesleki davalarını yürütmeye çalışacaklarına, ağırlığı siyasi teşekküllerle rekabet teşkil edecek şekilde politikayla uğraşmaya verdiler. Bunlar tebiî geçmiştir, hepsini de saygıyla karşılıyorum, ama bundan böyle, geleceğe yönelik bir çalışma yaparken lütfen biraz daha temkirli ve dikkatli davranmak zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, hazine avukatlarının bir şikâyeti oldu, baronun verdiği görev dileyisiyle bunu arz ve ifade edeyim. Bskiden hazine avukatları baroya kaydediliyordu, bunların çok mutevazi olan aidatlarını da mensup oldukları kurumlar ödüyordu. Hem bu parayı ödemeye, hem de avukatlar arasında gene nifek sokabilmek için isteyen avukat, kurumlarda çalışan avukatlar baroya kaydoluyor, isteyenler kaydolmuyor. Lütfen bu da üzerinde durulması gereken bir meseledir, işin meddi yönü önemlideğildir, önemli olan taraf, avukatlar arasında bir tefrikanın yaratılması için bu kadar küçük meselelerin dahi icranın ve teprii selahiyetlerine haiz olan kimselerin düştürmüş olmalarıdır.

Efendim, raporda üzâinde durulması gereken sorunlardan bir tanesi de şu; bundan sonra çok yakında yapılacağını zan ve tahmin ettiğimiz, hatta yarıktan temenni ettiğimiz şeyialere rica ediyoruz, siyasi teşekküllerin hangisine mensup olursak olalım, buradaki konuşmaları unutmayalım. Orada bir araya gelmek

suretiyle yetkili kurullarınızla istişarede bulunmak suretiyle bu işlerin giderilmesi için elinizden gelen gayreti sarfedelim.

Raporde diyorki, " O şekilde kanunlar enerjisi başlamış-
tırki, hangi kanunun hangi maddesinin hangi meseleyle ilgili olduğunu tespit ve tayin etmek mümkün değil." Ben birkaç tane aşure kanun tespit ettin, içinde 5 tane Köyişleri Bakanlığıyla ilgili bir madde, Adalet Bakanlığıyla ilgili bir madde, sigorta primleriyle ilgili bir madde, askerî komisyonların satın almaya ilgili diğer maddeler serpiştirilmek suretiyle edets bir çorbaya çevrilmiş. Onun için, değilmidirki, hukuk mudur, gugug mudur diyen zihniyetle karşı karşıya bulunmaktayız.

Hukukun üstünlüğü sadece lefte kalmamalıdır. Bu konuşma-
ları kuvveden icraya çıkarmak istiyorsak, politikaya hepimiz gi-
receksiniz, çalışacaksınız, ama buradaki tesarüdü, arkadaşlığı
sureti katiyede ihmal etmeyeceksiniz.

Konulacak çok meseleleriniz var, fakat diğer arkadaş-
ların hakkına tevevüz etmemiş olmak için sözlerine son veriyor,
hepinizi yerdan göğe kadar sevgi ve saygıyla selanliyorum.

(Alkışlar)

BAKAF - teşekkür ederim Sayın Aydın.

Değerli delegeler, toplantımıza saat 14.30'da toplanmak üzere ara veriyoruz.

(Kapanma Saati:13.00)

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN- İkinci Oturumu açıyorum.

Toplantınıza gelen telgrafları arz ediyoruz;

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına
Birliğinizin XX. Genel Kuruluna davetinizi saygıyla tebel-
luğ etmiş bulunuyorum. İlginize pek çok teşekkür ederim.

Birliğinizin kuruluşunda itibar gösterdiği çaba sonuç-
larını vermiş, seçkin başkanları, görevin kurulu ve Genel Kurul
üyelerinin desteğiyle gerçek bir hukuk müessesesi haline gelmiş-
tir. Hukukun üstünlüğü ilkesinin benimsenmesinde ve yerleşme-
sinde, hatta Anayasaya geçmesinde seçilen başarı, öncü mües-
se haline gelmesini sağlamıştır.

Barolararası birliği sağlayan Birliğinizin her kararı
kanuoyunda kendisinden beklenen yapıcı görüşleri sergilemiştir.

Genel Kurul toplantısının başarıyla geçmesini diler,
mevcut delegelerimize saygılar sunarım. (Alkışlar)

Prof. Dr. Faruk Erem

Sayın Teoman Evren

Barolar Birliği

Giresun'da yapılacak olan Türkiye Barolar Birliği Genel
Kurul toplantısı dolayısıyla nazik davetiniz için teşekkür
ederim.

Görevimle ilgili mazeretimin dolayısıyla aranızda buluna-
mayacağımdan üzünürü.

Genel Kurul toplantısının amacına uygun bir şekilde ve
başarıyla geçmesini diler, size ve şahsınızda bulunur kıymetli
meslektaşlarıma sevgi ve saygılarını sunarım. (Alkışlar)

Servet Hazin.

Toplantınıza gelen diğer telgraf şifhelerini arz
ediyoruz; Sayın Diyarbakır Barosu Başkanı,

Barolar Birliğinin Giresun'da yapılacak olan XX.Genel Kurul toplantısında, Bakanlığınla ilgili olarak önceden programlanmış yoğun işlerin dolayısıyla kısıtlanmadığım için üzgünüm.

Nezik davetiniz için teşekkür eder saygılar sunarım.

Kültür Bakanı Nemaik Kemal Zeybek

XX.Genel Kurul toplantınızın başarılı geçmesini diler, tüm emekçilerime saygılarımı sunarım.

Giresun Milletvekili Mustafa Çekir

Genel Kurulunuzun başarılı geçmesini diler saygılar sunarız.

Kimya Mühendisleri Odası

Diğer telgraflar; Türkiye Kızılay Derneği Başkanvekili İhsan Saraçlar, Sakarya Barosu Başkanı Kâzım Yılmaz, Edirne delojesi Av.Ömer Berlas, Erzincan Barosu mensupları ve Baro Başkanı, Gündüshane Baro Başkanı Av.Suleyman Aydın, Av.Selçuk Ongun, Av.Kâzım Yılmaz, Kocaeli Barosu Yönetim Kurulu edine Başkan Necdet Acer, Malatya Baro Başkanı, Av.Fahri Birlik, Ayvalık'tan Av.Behçet Seçen, Eğitimciler Derneği Başkanı Selim Kara, Av.Ferde Pinar, Ankara'dan Av.İsmail Zeksir, Denizli'den Süleyman Türkoğlu, Türkiye Futbol Federasyonu Takip Kurulu Başkanı Av. Ekrem Amaç, Mersin'den Av. Celal Gökçen toplantımıza beğarı ve tebrik dileklerinden bulunan mesajlarından dolayı teşekkür ederiz.

Onurlu savunma mesleğinin en yüksek kuruluğu olan Türkiye Barolar Birliğinin çalışmaları, hukuk devleti ve çoğulcu demokrasi doğrultusunda her zaman aydınlatıcı, yol gösterici ve yüreklendirici olmuştur.

XX.Genel Kurulunuza da başarılı, verimli çalışmalar diler, saygılar sunarım.

Deniz Baykal
SHP Genel Sekreteri

(Alkışlar)

Raporlar üzerindeki görüşöclerinize devan ediyoruz.

Buyurun Sayın Halit Çelenk,

AV. HALİT ÇELENK (Ankara Barosu) - Sayın Başkan, değerli delegelere arkadaşların; geçen dönem Türkiye Barolar Birliğinin çalışma raporunu inceledim. Arkadaşlarıma burada çalışmalarından ötürü teşekkürlerini sunuyorum. Ancak, çalışma raporu üzerinde bazı konulara özet halinde de olsa açıklık getirmek istiyorum.

Mesleğiniz savunma mesleği, çalışma alanımız hukuk. Günümüzde ülkemizin hukuk düzenine bir göz attığımız zaman şunları görüyoruz. Bir 12 Eylül dönemi yaşadık bu dönem hukukumuz açısından acı bir dönem olmuştur. Öteden beri özlemini duyduğumuz demokratik, laik, sosyal hukuk devleti ilkesinin hukuk düzenimizden biraz daha uzaklaştırıldığını gördük.

Hukukun üstünlüğü, bağımsız yargı, adalet kolluğu, savunma hakkı, savunmanın gözetilme ile iddia ile bağlanması kuralı çapraz sorgu bir soruşturma yöntemi haline getirilme imhencenin önlenmesi yöntemleri ciddi bir hukuk ve yargı reformu özelemlerimiz bir hayale dönüşmedi, ama gerçekleşmesi de biraz daha güçleşti.

Yargıtar Hukuk Genel Kurulunun kararıyla, 1961 hatta 1924 Anayasalarına karşı güçlü devlet ve otoriter idare kavramlarına daha fazla önem veren, yürütme ve yasa ve yargı karşısında daha da güçlendiren bir Anayasa getirildi.

Çeğdeğ kamu hukukunun benimsediği her şey insan içindir, devlet insan içindir felsefesi yerine, insan devlet içindir, her şey devlet içindir felsefesini temel alan ve baskıcı bir anlayışla hazırlanan bu Anayasa, bugün tüm siyasal partilerin ve hukukçuların şikâyet konusu haline geldi.

Bu dönemde çıkarılan yasalar ve yapılan yasa değişiklikleri de aynı felsefenin ürünü olarak kişinin temel hak ve özgürlüklerini, kısıtlama ve kullanılmaz hale getirmiştir.

Hukukçular olarak, savunma mesleğinin mensupları olarak bütün bu düzenlemelerden şikâyetçiyiz. Avukatlar olarak, baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığıyla bizzatın bağımsızlığı arasında çok yakın bir bağ bulunduğunun bilinci içinde

yürütme organının vesayetirden kurtulmak istiyoruz.

Sivil bir demokrasi ve hukuk devleti anlayışına yabancı otoriter bir yönetim anlayışının ürünü olan bu Anayasa, yasal düzenlemelerle hukukun üstünlüğü, savunma hakkı, baroların ve Barolar Birliğinin bağımsızlığı ve benzeri ilkeleri yasa geçirmenin zorluğu ortada.

Çağımızın hukuk anlayışı, yasal düzenlemelerde insancıl hukuk ilkelerinin, insan haklarına, özgürlüklerine, insan onuruna değer veren bir felsefenin en önemli ölçü olarak ele alınmasını gerektiriyor. Devletin güvenliğine ilişkin gerekçelerin insan haklarının göz ardı edilmesine neden olamayacağı kamu hukukunun ilkelerindedir.

Kuşkusuz, hukukun üstünlüğü ilkesinin gerçekleşmesi, hukuk devletinin bütün kurallarıyla işlerlik kazanmasına bağlıdır. Hukuk devleti, Anayasa Mahkemesi kararlarında da açıklandığı gibi, insan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu bir devlet olduğuna göre, her şeyden önce Anayasa ve yasaların insancıl hukuk anlayışına göre düzenlenmesi gerektiği açık. Aksi halde, yasa devleti açmazına düşmek gibi bir tehlikeyle karşı karşıya kalmak kaçınılmaz hale gelir.

Kısaca açıklamaya çalıştığım bu nedenlerle, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletinin gerçekleşmesine elverişli bir Anayasanın ve bu doğrultuda yasa değişikliklerinin yapılması hukukçuların ve hukuk kuruluşlarının önünde öncelikli bir görev olarak durmaktadır.

Hukukçu kendi çağından sorumludur. Ülkesinin hukuk düzeninden sorumludur. Çağına ve ülkesine karşı hesap vermekle yükümlüdür. Bu yükümlülük, özellikle ez gelmiş ülkelerde kendi yardımın ve insanların sorunlarına ve mutluluğuna, hukuk yoluyla yardımcı olmayı ve eğilmeyi de içerir. İnsan tek başına mutlu olamaz. Bu, özellikle hukukçular için geçerlidir. Hukukçunun mutluluğu, toplumun mutluluğuyla içiçedir. Hukukçu, mutluluğunu toplumla paylaşmalıdır. Bu da toplumun mutluluğuna hizmet edecek yasal düzenlemeleri yapmakla bunların

hazırlanmasına katkıda bulunmakla mümkündür.

Sevünme mesleği, adalet dağıtma işlevini paylaşan, buna katkıda bulunabilen bir meslektir. Bunun kutsal bir görev olduğu aşırıdır. Bu görevi en isabetli bir biçimde yapmak, bu kutsallığa yaraşır yönde yerine getirmeye çalışmak, hukukçuyu yücelten bir görevdir.

Çağımız, insana en yüce değeri veriyor ve vermelidir. Çünkü, o, eşrefi mehlûkattır. Uygarlığı o yaratmıştır, onun yaratıcılığı, yetenekleri yaratmıştır. Bu nedenle de, insan, mutlu olmaya hak kazanmıştır. O halde, toplumsal düzenlerin amacı insanın ve topluluğun, toplumun mutluluğu olmalıdır. Bu da demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletinin tüm kurum ve kurullarıyla gerçekleşmesine ve işlemesine bağlıdır. Ancak, hukuk devleti hukukun üstünlüğü gibi kavramlar soyut kavramlar değildir. Bunların toplum yaşamında somut, elle tutular göstergeleri olmalıdır. Vatandaş, bunu kendi yaşamında, kişiliğinde duymalı ve görmelidir. Bu da hukuksal düzenlemelerin insancıl, ümanist hukuk anlayışıyla yapılmasına bağlıdır.

Yaşam hakkına saygı göstermeden yaşam hakkının inkârı niteliğinde olan bir ölüm cezası kuralı hukuk kuralı olarak nitelendirilemez. Sanığı ölüm cezasıyla tahliye arasında seçme durumunda bırakan ve ehlâk kurallarını zorlamaya iten bir pişmanlık yasağı kuralı hukuk kuralı niteliğinde görülmez.

Televizyonda reklamlarını seyrettiği ve almadığı bir çikolatayı yemek için vitrinde alan 12 yaşındaki çocuğa hapis cezası veren, onun tutuklanmasına olarak tanıyan bir kuralı hukuk kuralı denilemez.

Değerli hakim Şerafettin Çarbolet'in, hukukun üstünlüğüne örnek olarak gösterilen kararını anımsıyorum. İşsiz kalan, iş arayıp bulamayan, gece soğukta çocuklarının döndüğünü gören ve bu nedenle bir balkondan onun çalan bebeye, zaruret hali gerekçesiyle beraat kararı verilmesi, hukukun üstünlüğü ilkesinin erdemlerindedir; ama, ne yazıkki bunlar ender örneklerdir.

İşte yasal düzenlemeler, insancıl hukuk anlayışına

uygun olarak yapılırsa, hukukun üstünlüğü demokratik, sosyal hukuk devleti ilkesi insencil bir enle ve içerik kazanabilir ve onu vatandaş kendi yaşanında hissedebilir.

İnsan hakları, ahlâk kuralları, insan onuru; işte yasaletin uç maddelik enyesesi. Gerçek adalet bu tür bir hukuk kurallarıyla ancak dağıtılabilir.

İnsanların adaletsizliğe alıştırılması tehlikelidir. Böyle bir insan kişiliğini yitirir, bir bitki haline gelir. Hukukçu, bundan sorumluluk duyar. Hukukçunun haksızlığa hakkı yoktur. Savunma görevini meslek edinen, hukukun üstünlüğünü savunan bizlerin demokratik insan haklarına dayalı bir hukuk düzenine ulaşabilmemiz için bu doğrultuda her türlü çabayı göstermemiz lazım. Bu görevi yerine getirebilmek için avukatın mesleki bağımsızlığını ve güvencelerini kazanması da zorunludur. Bu da baroların ve Barolar Birliğinin tam bağımsızlığını kazanmasına bağlıdır. Bu nedenle, baroları ve Barolar Birliğinin yürütmenin vesayetinden kurtarmak öncül bir görev olarak önümüzde duruyor.

Avukat arkadaşlarımızın ülke çapında meslek sorunları olduğu gibi, meslektaş olarak da sayısız sorunları vardır. Öteden beri ihtiyaç duyulan bir konuk evinden sigortaya, vergiden sağlığa ve yazlık bir tatil kampına kadar birçok gereksinimleri ve sorunları vardır. Bunları araştırmak, çözüm yollarını bulmak başta Barolar Birliği olmak üzere baroların, hepinizin öncül görevlerindedir.

Yurdumuzun değişik yörelerinde görev yapan meslektaşlarımıza mesleki sorunlarının çözümünde ve savunmalarında gereksinme duydukları belgeleri sağlamak ve bu konularda yardımcı olmak üzere bir bilgi ve belge iletişim yöntemi geliştirmenin de yararlı olacağına inanıyorum.

Şimdi biz bugün akşama kadar seçin kuruluna ve Divana bildireceğimiz gibi, bendeniz Barolar Birliği Başkanlığına adaylığımı koyuyorum.

Konuşmanın sonunda buna değinmekte yarar gördüm. Sözlerimi şöyle bitirmek istiyorum;

Saygıdeğer arkadaşların, bana bir hukuk emekçisine görev verdikleri takdirde bundan onur duyacak, savunma mesleğine hizmet doğrultusunda çaba göstereceğim.

İnı dileğe arkadaşlarımı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Çelenk.

Buyurun Sayın Afacan.

AV.EROL AFACAN(Tekirdağ Barosu)- Türkiye Barolar Birliğinin sayın üyeleri; Başkanlık ve Yönetim Kurulu raporlarını inceledim. Başkanlık Kurulu raporu hakkında herhangi bir beyanda bulunmayacağım. Yönetim Kurulu raporunu tenkit etmek için de burada değilim. Çünkü, benim konu olarak ele aldığım bölüm; 20 seneden beri Barolar Birliğince ele alınmış bir konudur.

Benden evvel konuşan arkadaşlarının görüşlerine aynen iştirak ediyorum. Yalnız şunu belirtmek istiyordukî, bu yönetim kurulunun raporlarında Barolar Birliğini meydana getiren üyelerinin sorunlarıyla ilgili hiçbir faaliyetin yapılmadığını görmekteyim. Evveleminde Birliğimizi oluşturan üyelerinizi tanımamak gerekmektedir. Baroları oluşturan avukatlar, gazetelerde boy boy resimleri çıkan, ekonomik düzeyi çok yüksek olan avukatlar değildir. Bizim üyelerimiz arasında başka bir avukatının yanında esgari ücretle çalışan avukatlar olduğu gibi, nehkome kapasinde beklerken kaptan ölen, çözenesi, silsinin muracaatı üzerine belediyece kaldırılan avukatlar da vardır.

Yine, geçirdiği bir trafik kazasından sonra baro odasında ortaya konulan bir kül tabağının içine diğer arkadaşları tarafından 5-10'er bin lira para koyarak sağlık sorununa halletmek isteyen insanlar da vardır. Bizim aramızda, kaly emeliyatı olmak için tüccara bono kırdıran, parasına ödeyemediği için evindeki eşyaları haczedilen avukat arkadaşlarımız da vardır. Ne yazıkki, son olarak bizim çok kıymetli arkadaşlarımızdan bir arkadaşımız Barolar Birliğinden alınan 60.300 lira ölüm lardımıyla çocuğu,

iki çocuğu ve eği babelerinin cenazesini otobüsün bir kenarına koyarak Muğla'ya götürüp gömmüğlerdir.

Bütün bu konularda meslektaşlarımızla ilgili hiçbir çalışma yapılmamaktadır.

Geçen devre Tekirdağ'da toplantıda ben delege değildim. Delege arkadaşlarından bir tanesine rica ettim, bu konuyu ele alınmasını rica ettim. Çıktı, konudan bahsetti, fakat bir şey yok. Çok güzel konuşuluyor, her şey güzel, yalnız bizim meslektaşlarımızın ekonomik, sosyal ve mali güçle kavuşturulmadan neyle mücadele edebiliriz? Beni buraya gönderen 180 meslektaşım var, bunların adına burada konuşuyorum. Onların gelme olanacağı yok. Biz sosyal adaletten bahsediyoruz, biz ekonomiden bahsediyoruz, ama, önce kendi uğelerimizi düşünmek zorunda değil miyiz?

Biz demokrasiden bahsediyoruz, ama bizim halen birçok üyemiz şu anda dilsiz. Çünkü, 15 yılını tamamlamayan buraya gelmez. Biz 15 yılını tamamlayanlar gelmekteyiz. Bu nedenle, ben bir öneride bulunmak istiyorum ve diyorunki;

Barolar Birliği barolarla birlikte faaliyet gösterebilir. Sağlık ve Sosyal Yardım Sandiği kuralım, hatta barobaşkanları tabii üye olsun, çok da basit konu, o kadar zor değil. Böyle bir hesabını yaptım; Barolar Birliğine bağlı 23.300 avukat bağlı, 1500 stajyer, hepsi 25.000. Ayda 20'ye bir lira verseler ayda 500 milyon geliriniz olur, bir yılda 8 milyar. Bu parayla ben meslektaşımızın cenazesini otobüsün bağajında Urfa'ya göndermeyiz. Biz bu parayla meslektaşımızın veya yeni avukat stajyerinin kendisine kiralediği bir küçük odasına bir masa, uç sandalye ve yanına bir daktilo alabilme inkanını sağlayabiliriz.

Bu konuları arz etmek için geldim, teşekkür ederim, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Sev.

AV.ÖNDER SAV (Ankara Barosu) - Sayın Başkan, değerli konuklar, yuce genel kurulumuzun çok sevgili sayın delegeleri, değerli arkadaşlarımız; hepinizi sevgi ve saygılarımızla selamlıyoruz.

Sabahtan beri gerçekten çok olgun, kuruluşumuza yakışan bir hava içinde her ülkenizin, her mesleğinizin, her de meslektaşlarınızın sorunlarını tartışmaya geliyoruz.

Yapmakta olduğunuz XX. Genel Kurulunuz, sabahleyin Birlik Başkanlığınızın belirttiği rapordeki hususlar, belirtmediği hususlar üzerinde görüşlerini ileten arkadaşlarınızın konuşmalarıyla bir başka boyut kazanıyor.

Ben, özellikle bize sunulan raporun sınırları içinde kalmaya çalışarak belli meslek sorunlarınızı, meslektaşlarınızın sorunlarını, barolarımızın, Birliğimizin sorunlarını ve meslek siyaseti açısından değinmeniz gereken hukuki sorunları, hukukun üstünlüğü sorunlarını, demokratik devlet ilkesi sorunlarını dile getirmeye çalışacağım.

Bugünkü toplantımız, geride kalan dönemde meslek kuruluşlarınızın, meslektaşlarınızın, insan haklarının, hukukun üstünlüğünün, demokratik hukuk devleti ilkelerinin elebildiğine hırpalanmaya çalışıldığı bir dönemden sonra yapılıyor.

Başta Türk Ceza Kanunu örnek üzere tenel bazı yasalarımızdaki değişiklikler, hatta yasaların üstündeki Anayasadaki değişiklikler, toplumun gündemine, hukukumuzun gündemine girmek üzeredir.

Barolar ve Türkiye Barolar Birliği, yıllardır ülkenin, toplumun, mesleğin sorunlarının çözümüne ilişkin görüşlerini söyleyerek baroların hukukun üstünlüğü, çağdaş demokratik hukuk devleti ilkesinden, tenel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp dar ve katı kalıpları içinde tutulması, günlük kalem işleri yapan kuruluşlar haline itilmesi anlayışı ile mücadele ediyorlar.

Bu anlayışla mücadele etmek, Türkiye'de en başta Türkiye barolarının görevidir. Bu anlamda Türkiye baroları, Türkiye Barolar Birliği bir baskı grubudur. Altını çizerek

söylüyorun, bir baskı grubudur. Hiçbir yasa ya da Anayasa baskı grubu deminine yer vermez, yer vermesi de gerekmez. Batıda çağdaş devlette bizim türdahi meslek kuruluşları, toplumun düzenine uğraş verdikleri alanın düzenine yön veren kuruluşlardır.

Türkiye Barolar Birliği raporunun, Sayın Başkanın bir kısmını sunduğu, okuduğumuz raporun görünür niteliği, Türkiye Barolar Birliğinin bilimsel anlamı ile bir baskı grubu olması anlayışını ve niteliğini sürdürme çabasıdır.

Meslek kuruluşlarımız ve mesleğiniz için gurur verici olan, diğer meslek kuruluşları için de örnek alınması gereken bu tavrından dolayı Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanını ve liyaketle görev yapan değerli Yönetim Kurulu üyelerini huzurunuzda teşekkürleriyle bir kez daha kutlamak istiyorum.

Eğer baskı grubu olmayacaksek, eğer yasaların eksik yan yönlerini tartışmayacaksek, yanlış uygulamalara göz yumacaksek, sipariş mektubu yazılır gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkarılan ihtisas dışı yasaların eksik yan yönlerini tartışmayacaksek, bunları toplumun gündemine getirmeyeceksek, sunmayacaksek, bu şirin Anadolu kentimizde Giresun'da niçin bir araya geldik? Elbette tartışacağız, elbette baskı grubu olmanın anlamını tüm topluma buradan yayacağız.

Türkiye Barolar Birliği ve onun alt kuruluşu olan barolar ve baroların mensubu olan bizler, bu seydiklerimizi yapmazsek aranılan, sesi duyulan kuruluş olamayız. Bizi kamuoyunda saygın kılan bu yönlerimizden giderek kopar uzaklaşırız, sıradan bir kuruluş olmaya yol alırız, yüz tutarız.

Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların bu saygınlığı ve etkinliği her nedense her fırsette zedelenecek, kırılacak, ötelenmek istenmektedir. Bugün artık baskı gruplarına baskı öncesi, karşı baskı öncesi beslenilmek üzeredir.

Sabahların zevkle izlediğim Balıkesir Barosu Başkanımız Divende İkinci Başkanlık görevini verdiğimiz Sayın Murgut

İnel'in başına gelenler, başka gruplarına karşı baskı döneminin başlatıldığıının işaretidir.

Şimdi, 5 Ocak 1989 tarihinde Ankara'da basın toplantısı yapan ve bu toplantıda sesini, Balıkesir Barosunun sesini duyur-
maya çalışan Turgut İnel'in hakkında birisi Ankara'da ağır cezada,
diğeri İzmir'de ağır cezada olmak üzere iki dava açıldı.
Hakkında ağır ceza davaları açılan bu kişi beraatidir,
sıradan bir insan değildir. Sizin, sıradan insanların bile zede-
lenmesine, sıradan insanların bile horlanmasına gözyumamayız.
Biz hukukçuyuz; Biz kanun devletinde değiliz, biz hukuk devlet-
tinde yaşıyoruz. İnsan haklarına saygılı, özgür toplumun her
ferdinin sıkıntısı bizi ilgilendirir; ama, bir beraat başkanına
yargının üç ögesinden birinin başında oturan insana yapılan
haksızlık, sadece Turgut İnel'e yapılmış haksızlık değildir.
hepinize, tüm avukatlara, tüm barolara yapılmış bir haksızlıktır.

Bu açılan davalar nedeniyle eğer izin verirseniz Sayın
Muğla Barosu Başkanımız, kendisinin Balıkesir Barosuna yazmış
olduğu yazının iki paragrafını alarak, sanıyorum buradaki tüm
meslektaşlarımızın ortak düşüncesi olduğu inancıyla sizlere
duyurmak istiyorum.

Muğla Barosu Başkanımız, bu vesileyle yazdığı yazıda
"Etkin uğraşlar vermeden başka gruba olarak kamuoyu
yaratmadan, yargımızın sorunlarını, yürekler acısı durumunu
yılmadan ve usanmadan gözler önüne serip çözümler önermeden
bu konuda başarı sağlanabilir mi?

Böyle bir görevin, hukuk sisteminiz içinde öncelikle
barolara düştüğü açık değil mi?

Seyin Turgut İnel'in bu açıklamaları ve gelişmelerle
seyin sevcinin de sorunlarını dile getirdiği ve çözümler
önerdiği görülüyor mu?

Adaletin manevi kişiliği, bir beraat başkanının hukukun
ve yargı sisteminin sorunlarını gerçeklerini ortaya koyması
ve eleştirmesiyle tenkid olacak kadar basit bir olgu değildir."

İlk kolimesinden son kelimesine kadar yürükten katılıyorum, baskı grabanı karşı baskıyı Sayın Muğla Baro Başkanımız gibi hepimiz karşılıklıyız diye düşünüyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin raporunda, baroların bağımsızlığıyla ilgili değerlendirmeler yer alıyor. Baroların bağımsız olmadığı bir ülkede yargının bağımsızlığının bir anlamı olmaz diyoruz ve kendisi bağımsız olmayan bir meslek kuruluşunun mensuplarının bağımsızlığından bahsedilemez diyoruz.

1136 sayılı Yasanın 1 inci maddesinde, "Avukatlık görevinin bağımsız olduğu " yazılıyor. Daha ilerilerde, 123 ncü maddede Birlik Genel Başkanının görevleri sayılırken, "meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmaktan" bahsediliyor.

Bağımsız olmayan, sebahi konuşmada erkedeğlarımızın değindiği gibi, Adalet Bakanlığının vesayeti altında olan bir baronun mensubunun da, Birlik Başkanının da bağımsızlığı kâğıt üzerinde kalmaya, tartışılmaya mahkumdur.

Verdiği kararların büyük bir kısmı Adalet Bakanlığının tasdikine tabi olan, organları Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine sorumlu kılınabilen, görevlerine son verilebilen, hatta hatta bir il valisinin geçici olarak görevden alma yetkisi yasa ile tanınan bir meslek kuruluşunun bağımsızlığından söz edilemez.

Biz hukukçular, yeraraları dışımızdan almıyoruz, sebahi de değinildi, ben birazcık daha açacağın. Biz yeraraları içimizden alıyoruz. İçimizden çıkan insanlar, hukuk mesleğinin muhtelif alanlarında görev yapan insanların vurdukları darbelerle yeraralanıyoruz.

3003 sayılı Yasanın öncüsü 54 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ve buradaki bağımsızlıkla ilgili derin yara Yargıtay Başkanınken "Baroların bağımsızlığını sağlayıcı, onları idarenin vesayetinden kurtarıcı yasa değişikliği yapılmalıdır" deyip Adalet Bakanı olunca bunu çok çabuk unutup, Barolar Birliğinin

avukatların ensesinde boza pişiren çok ünlü bir hukukçuya aittir.

Bir gün böyle diyeceksin, iki yıl sonra

temamen tersini söyleyeceksin. İşte içimizden gelen yara.

İngiliz Baro Konsosyinin 1946 yılında koyduğu esaslar arasında baronun şerefini, itibarını ve bilhassa bağımsızlığını sağlamak ve adli makamlarla, hukuksal ilişkilerinde baroyu savunmak yer alıyordu.

43 yıl önce İngiliz barolarının geldiği bu düzeye gelememenin iç ezintisini, bu çizginin çok uzagında kalmanın karamsarlığını üzüntüyle taşıyoruz bugün.

Büyük hukukçu İmren Öktem, 1136 sayılı Yasa çıkmadan 1967-1968 yılında Yargıtay'da Adli Yıl açış konuşmasında aynı söyle diyor;

"Türk avukatlarını bağımsız barolara kavuşturacak, kendilerini yönetmek inkârı verecek, baroları vesayetten kurtaracak Avukatlık Kanununu beklemekteyiz."

Sayın İmren Öktem yaşasaydı sanıyorum hâlâ bu özlemi çekecekti Türkiye'de.

Özlenini çektiğiniz baro bağımsızlığı yoktur, barolar Adalet Bakanlığının vesayeti altındadır diyerek kaderimize razı olup, onların bizi imkân istediği dar kalem işleri yapan, katı kalıplar içinde uygulama yürütmeye çalısın kuruluşları mı olacak? Baroların, hukukun üstünlüğü ve demokratik hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden soyutlanıp, dar ve katı kalıplar içine itilmesi, günlük kalem işleri yapan kuruluşları anlayışından süratle soyutlandırılıp, süratle uzaklaştırılıp ciddi bağımsızlık uğraşı veren meslek kuruluşları haline getirilmesi çabalarını sürdürmeliyiz.

Bağımsızlık deyince, sebebleyin Sayın Kazan arkadaşımızın belirttiği ilginç örnek kadar, belki ondan daha ilginç bir örneği de burada ben eklemek istiyorum.

Bizi dinleyen yargıç, savcı arkadaşlarımız ya da bu meslek dalından bizim meslek dalımıza gelmiş avukatlık cübbesi

giymiş arkadaşlarınız hiç gocunmasınlar. Bu verdiğiniz örnekler kötü örneklerdir.

Bir yargıcın Ankara Barosuna başvurmak için, yargıcılık mesleğinden ayrıлып avukatlık cübbesi giymeye talip olan bir avukat adayının, bir yargıcın sicilinden bir alıntı alıyorum;

"Cumhuriyet sevcısına küfür edip tabanca çekmek, şehirdeki bar ve pavyonlara gitmek, kardeşinin metres hayatı yaşadığı bir kadının hissedarı olduğu otelde uygunsuz kadın ve erkeklerin yakalandığı, ancak bunların hâkim olan kardeşinin hatırı için himaye edildikleri ve tutuklanmayarak serbest bırakıldığı yolunda söylentilerin çıkmasına sebebiyet verdiği, çevrede fuhuş yuvası olarak bilenen otel ve gazinonun müdüriyet odasında zaman zaman oturduğu, buraya gelenlere ilgi gösterdiği, garsonlara emir verdiği, bu tutum ve davranışıyla sözü edilen otel ve gazinonun ortığı bulunduğu yolunda söylentiler çıkmasına yol açtığı..." daha bir sürü şey var burada, ama daha fazla okuyup içinizi karartmak istemiyorum.

7 kez tevbih. 1 kez yer değiştirme cezası verilen bu yargıç, yargıcılık mesleğinden ayrılmış, baroya başvurmuş, baro isteğini reddetmiş, Türkiye Barolar Birliği, baronun ret kararını tasdik etmiş; ama, yargıç, avukat adayı Adalet Bakanlığına başvurmuş, Adalet Bakanlığı da Türkiye Barolar Birliğini ve dolayısıyla kendini mesleğe kabul etmeyen Ankara Barosunun kararını bozmuş.

Şimdi, acaba bu sicilde rezil olanların bir tanesi bir stajyerimizde bulunsa, bir tanesi bir avukat adayımızda bulunsa, mesleğe alınmaz iken, bir tanesi nasıl olup da o güne kadar yargıcılıkta tutulduğuna şaşılması gereken bir hukukçuda bulunduğu zaman baromuzun kapısını niçin ardına kadar açalım. İşte vesayet sorunumuz, işte belımsızlık sorunumuz. buralarda başlıyor.

Biz, böyle bir meslekteki alnazken, Adalet Bakanlığının bozma kararındaki ölçüyü de aynı ektermek istemiyorum." Aksine bir kabul, yani baronun kararını, Birliğinin kararını

tesdik etmek, aksine bir kabul, avukatlığın hakimlikten daha üstün ve daha onurlu bir meslek olduğu iddiasına yol açar ki, böyle bir iddianın kanuna ve hukuka uygun bulunmadığı tartışma götürmeyecek kadar açıktır." Ne kadar iç karartıcı, ne kadar mesleğin üç dalını birbirine karşı bir değerlendirme. Tekdininize bırakıyorum.

Sıkıyönetim mahkemelerine, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde görev yapmak üzere giden meslektaşlarımızın üzerlerinin ve çantalarının aranması, meslek onuruyla bağdaştırılamayacak bir tutundur. Barolar Birliği raporunun 86,87 ve 88 inci sayfalarında bu hususlara değinilmiş, nasıl uğray verildiği de anlatılmıştır.

Avukatların üstlerinin aranması yolu bugün bizi bu kadar tedirgin ediyor. Biraz hafızalarınızı 1861'lere götürüp Fransa'deki Paris Barosunun bir anlayışına getirmek istiyorum.

Tutuklu, gıyabi tutuklu müvekkili yazihanesine gelen bir Fransız avukatın yazihanesine polis geliyor ve tutukluyu alıp götürüyor. Paris Barosu, olayı avukat onuruna ve baronun bağımsızlığına aykırı görerek protesto ediyor. 1861, bundan bir esirden daha fazla önce.

Bu protesto, kamuoyunda, idare ve yargı makamlarına büyük bir uyarı olarak kabul ediliyor ve 1861'den bu yana Fransa'da polis, değil avukatın üstünü, çantasını aramak, ceketini söküp görmek, pantolonunu yoklamak; tutuklu müvekkilin yazihanesinde olduğunu bilse dahi avukatın yazihanesine uğrayamıyor.

Bu örnekler bizim hukukumuzda ileride rastladığımız zaman bizi mutlu kılacak, uygulamasına rastladığımız zaman sevineceğimiz örnekler; ama, batı bunu bir asır önce çözmüş, bu sorunlarını çözmüş. Bir anımı da Ankara Barosu Başkanlığı yaptığım dönemde nakletmek istiyorum, çok ilginç bir anı.

Bir gün Baro Başkanlık odasında oturuyorum, bir zat girdi, kendisini ilk defa görüyorum. Oturdu, kendini tanıttı, "Ben Ankara Savcı Yardımcısı filanca" dedi, buyurun dedim,

hakikaten yeni gelmiş, ilk kez görüyorum. Ankara'daki bu taş adliyeyi bilenleriniz vardır, Sarıyer'deki adliyeyi,

"Efendim, bu adliyenin giriş ve çıkışları çok gayri mun- tazen, birkaç tane giriş çıkış kapısı var, bir sürü de evrak burada gizleniyor, mahzeni var, emaneti var. Biz burayı tam girenin çıkanın belli olduğu bir adliye kurumu haline getirmek istiyoruz. O nedenle, giren çıkan vatandaşlara ve avukatların yakalarına kart taktacağız, siz ne diyorsunuz" diye bana sordu.

Sabirle dinledikten sonra güldüm, sizi tanımıyorum, yeni mi geldiniz siz Ankara adliyesine dedim. Şaşırda, "Evet yeni geldim" dedi. Belli dedim.

Bizim adliyenin ve baro başkanlığı odasının çok yüksek bir tavanı vardır, o kadar yüksektir ki, içeriyeye merdiven korup tavanını bile onartıyoruz; ama, yıllarda o binada sabirle dururuz bir şeyi simgelemek için.

Savcı yardımcısına döndüm; biz bu binada yıllardır niçin duruyoruz biliyor musunuz dedim. Bizim yerimiz var, baro hanımız var, geniş olanaklarımız var. Bu binada avukat, savcı, yargıç eşitliğini simgelemek için duruyoruz dedim. Siz eğer yargıçların ve savcılarının yakasına önce bu kartları taktırsanız ben meslektaşlarıma bu kartları taktırırım dedim. Ne siz bana bunu öğrenmiş olunuz, ne ben bunları size söylenmiş olayım, bir daha bunu unutamam dedim. Gidiş o gidiş. Kendisini bir yıl sonra Ankara Adliyesi koridorunda gördüm, hâlê görüyorum, avukat cümbesiyle dolaşıyor. İnanın ne zaman beni görse manevi ezikliğinin altında kaleklerine kadar hâlê kızarıyor. Yaptığı bu meslek onuruna, meslek cemiasına ters düşen hareketten dolayı.

Raporda dile getirilen, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı ve Foruma karşı da Türkiye Barolar Birliğince yapılan etkin ve güçlü uğraş doğrusu her türlü övgünün üzerindedir.

Sanıyorum, Türkiye barolarına ve Barolar Birliği delegeleri en az 5-6 tane Birliğimizin bu konuda duyurusu, tebliği, basın bülteni gelmiştir.

Önce vekâf kurup aceba baroları uyutabilir miyiz diyen zihniyet, baroların ve avukatların uyumadığını görünce kısa zamanda Fon esasını getirdi.

Seyin Birlik Başkanımızın da konuşmasında değindiği gibi meşhur bütçe kanunundaki 64 üncü maddesini getirdi. Yani, umumî bütçeden, yani bu fondan, dâvri bütçe dışı muraresi olan bu fondan hakimlere, savcılara, yüksek planlama kuruluca tespit edilecek partlar dairesinde mesken kredisi verilmeli.

İndi, hepimizin bildiği gibi for y. sesî Anayasa Mahkemesinde, eli kulağında, bugünlerde bir karar verilecek. Yarın yasa iptal edildiği zaman bu verilecek olan meslek kredileri, mesken kredileri aceba ne olacak?

Bağımsız yargı işlevini yürüten yargıçların, bağımsız arkadaşlarımızın, meslektaşlarımızın zihnetlerinde ni kalacak? Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürütüyor. Bu kadar çarpık, bu kadar anlamsız, anlamlı güçlük çekilen bir uygulamayı süratle terk etmek durumundadır yönetim.

Bir köşe yazarımızın yazısına Adalet Bakanının verdiği cevap bence yeterli değil. Bu tür uygulamaların olmayacağını söylüyor, ama barolarımız, özellikle Barolar Birliğimiz bu tür uygulamaların, işin sonucunun nereye varacağını her gün izlemek durumundalar.

Raporun 10 üncü sayfasındaki savunma hakkı bir gün herkese bu hakka en çok karşı olacaklara da gerekli olur değerlendirilmesi yer alıyor, çok yurekten katılıyorum ve hemen somut bir örnekle belleklerinizi tazelenek istiyorum.

Etkin devlet görevi sırasında adlî ve idarî yargıda savunma hakkının elebildiğine kısıtlanmasına göz lünen ünlü bir general emekli olduktan sonra savunma hakkına muhtaç bir hale geldi, adlî yargıda hakkını aradı. Ne mutlu bizlere ki biz o emekli generali de sevdiğimiz savunma hakkına olan inancımızdan ötürü. (Alkımlar)

Raporde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun türden

değiştirilmesi gerekmektedir" deniliyor. Yese türden değiştiril-
nese bile, sanıyorum savunmayla ilgili bölümler kolayca değiştiril-
rilebilir. Yeterki, o anlayış toplumun gündemine sokulabilsin.
Yeterki o felsefe yönetilenlere, yönetenlere anlatılabilsin.

Birkaç maddeyi çok sorutularak örnek vermek istiyorum,
soyut konuşmaktan hoşlanmıyorum. Hangi maddelerde neler
yapılabilir, sizin yapabileceğimiz şeyler nedir;

Bence Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 105 inci maddesin-
de ciddi bir değişiklik yapılabilir, hiç de zor değildir,
Aynen şöyle olabilir; İşlenmiş olan suçun cezası, kanunda
sadece para cezası yahut sadece güvenlik önlemiyse ya da yargı-
cın hürriyeti bağlayıcı ceza ile para cezası arasında seçme
hakkı varsa yahut da esas itibarıyla cezası hürriyeti bağlayıcı
ceza olmakla beraber, yargıcın bu cezayı para cezasına çevirmesi
mümkünse, sanık hakkında tutuklama kararı verilmez. 105 inci
madde, bu şekilde değiştirildiği zaman, toplarda sancısı çekilen,
tutuklanmayı bir öneli olarak öte cezaya doğru götüren
anlayış da ifles eder.

Tutuklulukteki süreyle ilgili 113 üncü madde de kolayca
değiştirilebilir.

Hazırlık soruşturması sırasında tutukluluk kararı veril-
miş ise, tutukluluk hapis, hafif hapis cezasını gerektiren
suçlarda bir aydan; hapis veya ağır hapis cezasını gerektiren
suçlarda ise altı aydan fazla sürmez.

Öyle tutukluluk süreleri yaşıyoruz ki, yılı geçiyor, iki
yıla veriyor. Bu sürenin tamamlanmasına rağmen, ceza davası
açılmamış ise tutukluluk hali hiçbir karara gerek olmaksızın
kendiliğinden düşer. Benim hem düşünce, hem de Ceza Muhakemeleri
Usulü Kanunuyla ilgili önerim.

126 inci madde de değiştirilebilir. "Suresi içinde
serbest bırakılan ya da yargıç önüne götürülen kişi aynı suç
nedeniyle bir daha hiçbir şekilde zabıta, emir ve menurları
terafinden yakalanamazlar, sorguya çekilemezler" fikresi

eklenebilir. O zaman, yakındığımız, savunma hakkı konusunda önüne engel çıkarıldığını, açığa bir gün yargıç karşısına çıkarıldıktan sonra tekrar emniyete götürüldü müydü, tekrar nezarete götürüldü müydü, işkenceyle eşilsiz itiraf benden alınır mı kuşkusu da yok olur.

Çok önemli bir değişiklik, bir türlü hukukçularımız yerini tam bulamadıkları, 136 ncı maddeye oturtulabilir.

"Sanığın müdefii yanında hazır bulunmadan kovuşturmanın hiçbir safhasında hiçbir mekan tarafından sorgusu yapılamaz, eleyhine herhangi bir usul işlemine başvurulamaz" fıkrası eklenir. Böylece, edebiyatını yaptığımız savunma suçlama ile bağlar ilkesi yasalarda da somutlaşır.

Daha benzeri birçok konuda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun savunma hakkının önünü tıkayan maddeleri kolayca ayıklanabilir.

Yeri gelmişken savunma hakkıyla çok yakından ilgili (ve guncelliğini uzülerek söylenek gerekir, iç karartısıyla söylemek gerekir,) sürdürülen işkence iddiasıyla ilgili.

Elimde 10 Ağustos 1988 tarihli Resmî Gazete var. Bu gazetenin birinci sayfası, milletlerarası sözleşme. Busözleşme, işkenceye ve diğer zalimane, gayri insani veya küçültücü muamele veya cezaya karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi adını taşıyor. Yani, iç hukukumuz bakımından bu sözleşme imzalandıktan itibaren bir yasa hükmüne dönüşüyor.

Çok ilginçtir, 1 inci maddesinde çok açık bir şekilde; "Sözleşme amaçlarına göre işkence terimi, bir şahsa veya bir üçüncü şahsa bu şahsın veya üçüncü şahsın işlediği ve işlediğinden güpne edilen bir fiil sebebiyle cezalandırılmak amacıyla bilgi veya itiraf etmek için veya ayırım gözetim herhangi bir sebep dolayısıyla bir kamu görevlisinin veya bu sıfatla hareket eden bir başka şahsın teşviki veya rızası veya muvaffakatıyla uygulanan fiziki veya manevi ağır acı veya itirap veren bir fiil anlarına gelir." diyor.

Bu kanun niteliindeki milletlerarası sözleşme tabii bizdeki uygulamaları bilmediği için bakiye dışkı meddesini eklemeyi unutmuş. Vevendeyine dışkı medirnenin de işkencenin ayrı bir tür olduğunu ekleyemezlerdi, bilmezler çünkü.

Kolluk güçleri karşısında susmak, konuşmamak insanın en doğal hakkıdır. Doğanın bu en güzel varlığına, en güzel yaratığına yakışanı da susma hakkıdır. Biz, işkenceyle işkence eden veya işkenceye muhatap olan kimsenin niteliği nedeniyle, düün-cesi nedeniyle ilgileniyoruz. Sözümün biryerinde söylediğim gibi, salt birerin, ister sağcı olsun, ister solcu olsun, kimsenin işkenceden burnunun kanamasına gönlünüz razı olmaz. İşkenceyle ilgilenen kişilerin, işkenceyle ilgilenmenizin temel nedeni, yüce adalet duygusu ve insan hakları anlayışımızla ilgili.

Asılsız itirafın işkenceyle elde edilmesi, savunma hakkınızla ilgili.

Siyasal iktidarın sayın bakanları, Başbakanı hatta Cumhurbaşkanı, ülkede işkence yoktur deyince işkence yok olmuyor. Eğer yargı kararlarına kadar işkence vardır diye geçmişse, bağımsız yargı kararları işkence vardır diyorsa, bu ülkede Cumhurbaşkanı işkence yoktur dese de işkence vardır.

Devletin güvencesi altında olan tutukluların ve onların yakınlarının can güvenliğinden endişe etmeleri kadar iç karartıcı, insan haklarına ters düşen bir işlemi, bir uygulamayı düşünemiyorum.

Abdülhamit Anayasasında bile yasaklanmış olan işkenceyi bugün bu kursülerden söylemekten utanıyorum.

İnsanlar, insanlık tarihi, demokrasi tarihi, özgürlük tarihi bugünlere kolay gelmedi. İtiraf et diye zorlanan nice gerçek suşuzun eca ölüm öyküleriyle doludur insanlık ve demokrasi tarihi. İçinizi daha fazla karatmamak, ülkenizden bunlara bir yenilerini eklemek için tüm barolara, Barolar Birliğine ve biz avukatlara düşen en önemli şey, insan haklarını

ayak altına alan işkenceye karşı yiğitçe dikilmektir. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, zamanınızı fazla kullandım, sabrınızı taşımak istemiyorum. Bir önceki konuşmacıdan önce değerli görüşlerini sizlere ileten Sayın Halit Çelenk arkadaşınız gibi yerin yapılacak Türkiye Barolar Birliği organ seçimlerinde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına birçok arkadaşınızın, birçok baromuzun önerisi ve isteği doğrultusunda ben de adaylığımı koydum.

Oy verirseniz takdir eder lütfederseniz sizlerle birlikte tüm meslektaşlarımızla birlikte küçük, büyük baro ayırımı gözetmeksizin, her baroyla iltiyimî sağlayarak görevi birlikte yürütmeye, hukukun sorunlarını birlikte omuzlamaya hazırlanmak istiyorum.

Uygun görür bir başka arkadaşımı seçerseniz, bu anlayışla sade bir birlik delegesi olarak yine görevimi inandığım ülkü doğrultusunda, inandığım ilkeler doğrultusunda sürdürürüm.

Bu duygularla hepinizi yarekten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum aziz arkadaşlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Önder Sev.

şimdi konuşma sırası Sayın Ali Dizdar'da buyurunuz.

AV. ALİ RIZA DIZDAR (İstanbul Barosu)- Değerli meslektaşlarım, ayağa kalkın meslektaşların son derece beklidirler. Bu kadar güzel, bu kadar uzunkonuşmadan sonra ilk defa millî olan Ali Rıza Dizdar'ın gelip de uzun uzun konuşmasını dinlemeye vahemülleri olmayacaktır, ben de katılıyorum. (Alkışlar)
Doğrudur, ben de katılıyorum.

Değerli meslektaşlarım, sizler halkımızın gerçekten onurlu temsilcilerisiniz. Halkımızın diyorum, on yılda bir Türkiye otobüsü nedense devrilir. 10 yılda bir ülkemizde hukuk askıya alınır, ama ona rağmen siz hukukun gerçek enokçileri savaşımlarınızı bırakmazsınız. Onun için, hukuk savaşımları veren hepinizi canderkutlarım. (Alkışlar)

Benden evvelki değerli meslektaşımın bir cümlesinden sözüne bağlanmak istiyorum. "İşkenceye karşı yığıtçe dikilmek" cümlesini sarfettiler. Sizlere son zamanlarda isyan, ancak isyan olmayan, elindeki raporlarımı Divana vereceğim, Sağlıkçılar Cezaevinde işkence insanlık dışı olayların belgelerini ibraz edeceğim. Bu hususta bundan sonra gelecek yönetin kurulu üyelerinin ve Barolar Birliğinin etkin, tutarlı, hukukun üstünlüğünü savunan, yığıtçe savagın vermesini talep edeceğim.

Elindeki bu belgelerde kimlerin ne kadar işkence gördüğünü, ne derece raporlar aldığını içeren bu belgeleri Sayın Divanın gerekli mercilere iletteceğini tahni ediyorum ve takdim ediyorum.

Değerli meslektaşların, cümlelerle sırça saraylar kurulur. Adalet Bakanlığına yazılar yazılır, Adalet Bakanlığında cevaplar beklenir, Adalet Bakanlığında gelecek cevaplara karşı cevaplar verilir. Mahkeme kapılarında, koridorlarında meslektaşlarınıza hor gören davranışlar içinde bulunulabilir, üstleri ararlar, cezaevi kapısından içeri giren hanım avukat arkadaşlarınızın dahi üstleri iğrenç bir şekilde ararlar. Meslek onurunu zedeleyen tüm hareketlerde bulunulabilir ve bu buna karşı Barolar ve Barolar Birliği çeşitli yerlere yazılar yazar ve çeşitli cevaplar beklerse bu bir neticeye veremez.

Etkili eylem nedir, aktif eylem nedir, aktif mücadele nedir; ve, bütün bunlar yapılmadığı süreç içinde pratikte bir şey kazanamayız.

Bir anımı anlatmak zorunda kalıyorum.

Ben 12 Eylül'den sonra, ben o 12 Eylül darbesinde iki tane gencin infazında bulundum. İğrenç ölüm cezasının tatbikini gördüm ve o hukuk dışı verilen karardan utandım, ama avukat olarak değil, insan olarak utandım, avukat olarak da sonuna kadar infaz sırasında yanlarında bulundum.

Bu gençler, Pişmanlık hissi denilen uyutmace bir yasanın altına imza atmış olsalardı, kendilerini ipe gönderen yüzlerce insanın ölümüne sebep olan kişiler gibi sokaklarda

elleri kolları serbest olarak dolaşabilirlerdi; ama, biz avukatlar o ıstırebı yaşarken, barolarımıza ve Birliğimize gelinen, annelerin ve babaların da ıstırabını birlikte yaşarken bir çare aramak ve çaresizliğin içinde kıvrılmak zorunda kaldık.

Burada yazılanlar güzel şeyler, o kadar güzel şeyler yazılmışki, sayfa 2, 34, 8, 9, 11, 14. 16 ve 29 uncu sayfayla 75 inciseyfe arasında cümleler o kadar güzelki, o cümlelerin güzelliğinden dolayı kutlarını, ama o cümleleri tatbik etmek lazım arkadaşlar. O cümleler tatbik olunmazsa, o cümleler için mücadele verilmezse hiçbir şey olmaz ve insanlar boğu boğuna asılırlar ve boğu boğuna öldürülebilirler.

Bir yaşamımı daha anlatacağım. Vesayetden bahsediyoruz, yurda gıyabi tutuklu olarak gelen kişilerden birinin avukatı idim hesabekader, birlikte yurda döndüm ve gıyabi tevkif müzekkeresini ilk önüne gelen emniyet görevlisine tahdim ettim. Yanında Avrupa parlamentoları, İngiliz hukukçuları, yanında yüksek organ yargıçları ve sendika başkanları bulunuyordu. O kişi aynen şunu söyledi, "biz bunu almayacağız, bu ilam bizde geçerli değil, öyle söylediler."

Yabancı misyon ne demek istiyor diye sordu; yabancı misyona bunu tercüme ettik, yani mahkeme kararının uygulanmadığı bir ülkede yaşıyoruz. "Mahkeme kararı, yani kimine göre tutuklama müzekkeresi hemen çıkarılır ve tatbik edilir, kimine göre ise yasak; olmaz, istersen uygulanır, istersen uygulanmaz."

Seyin meslektaşların, beş bölüm hakkında bir şeyler söylemek istiyordum. Önerileri burdan sonra hep birlikte düşüneceğiz, yalnız elimde bir kanun var. Ben bu kanunu okuyorum bir türlü anlayamıyorum.

10 Mart 1296 Mehilheir, 1297 Dastur c/1 Zeil S/65; yani Ahkâmı Umumiye belliği altında bağlayan bu kanun. İhtira Beratı adı altında bir kanun.

şimdi AT'ye girmekten, AT hukukundan bahsediyoruz, ama çağ atladığımızı iddia ettiğimiz ülkemizde bazı hukukçular

bu görevi yerine getirsinler. Bu kanun ulusal bağımsızlığımıza aykırı bir kanundur ve yıllarca duruyor ve yıllarca bu tür kanunlar da durmaktadır. Yeni, şimdi ulusal bağımsızlığımıza aykırı olan bu kanunların hiç olmazsa değiştirilmesi çabası içine bizim girmemiz lazım.

Avukatın hazırlık tehlikesinde sanıkların yanında olmaması tatbikat sırasında olay yerine gidip incelemeler yapmamasının en kötü, en üzgün olayını ben tuzla olaylarında yaşadım.

Tuzla olaylarında bir devlet katliamı olmuştur. Basına nasıl açıklanmışsa açıklanır, ama biz avukatlar sağduyumuzla hareket etmek zorundayız. O taraftan bir metreden tarandığını Allah'tan tıbbî, bilimsel adli tıp raporuna karşı gelemediler ve oradan tespit edebildik; ama, biz tatbikatın başına gitmiş olsaydık, biz, neler olup bittiğini öğrenebilir ve bunu kamuoyuna açıklama fırsatını bulabilirdik. Bu da bir önemli sorundur.

Sayın meslektaşlarım, saygıdeğer benden daha üstün meslektaşlarım, yaşca üstün meslektaşlarım; bir cümleyle sözlerini bitiriyorum.

Durade vesayetten bahsedildi, Sayın Baro Başkanım sabahki konuşmasında ve bütün meslektaşlarım da bundan bahsetti.

Faruk Erem'in kitabında bir cümle vardır; Eğer bu kongreden bir mesaj çıkacaksa, o çıkacak mesajların içinde bu cümlenin yer almasını çok istiyorum, o bizi duymamezlikten gelen efendilere. Faruk Erem'in kitabında şöyle diyor;

"Biz, avukatların hiç köleleri olmadık. Bizim üstümüz ve üstünüz yoktur, ama, efendilerimiz hiç mi hiç olmadı."

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAYKAN - Teşekkür ederim Sayın Dizder.

Buyurun Sayın Acar.

AV. İSMAİL ACAR (Bursa Barosu) - Sayın Divan, sayın Yönetim Kurulu, sayın delegeler; ilk dere millî olan Ali Rıza Dizdar çok etak bir oyun çıkarırdı, kendisini kutluyorum.

Çalışma raporunu inceledim, çalışma raporunda yargının bağımlı olduğu, Hakimler ve Sevciler Yüksek Kurulunun Kuruluşu, yargının bu bağımlılıktan kurtarılması gerektiği uzun uzun incelenmiş.

Raporun 47 ve 55 inci sayfalarında, sevcinin bağımsız olması gerektiği, sevcilik makamının bağımsız olması gerektiği incelenmiş. Çok değerli, ayrıntılı inceleneler, çok güzel, memnun oldum.

Ancak, nedense baroların bağımsızlığı ayrıntılı olarak incelenme gereği duyulmamış.

Bursa'da bir cezaevi yapıldı ve mahkûmlar taşınıyor. ufak bir hata gördüler, cezaevi yapılmış bitmiş, bu ufak hata jandarma kerakolu yapılmamış, jandarma gözetleme kuleleri yok, ona gerek görülmemiş, cezaevinde jandarmaya. Sanıyorum, Yönetim Kurulu, baroların bağımsızlığını, vesayeti ayrıntılı olarak inceleme gereğini duymamış olamaz, hiç kimse baroların vesayet altında olmasını, bağımlı olmasını istemez. Sanıyorum açıklama yaparlar.

Deha önce defalarca tartışıldığı için ayrıntılı olarak açıklamadılar, açıklarlarsa mutlu oluruz.

Avrupa Topluluğuna girmemiz söz konusu, Avrupa Barolar Birliğine giriş için başvuru yapılmış, ancak üye ülkelerden birisi eğer çekince koyarsa kabul edilmez denilmiş ve Türkiye Barolar Birliği, bir komşu ülkenin çekince koyacağını duyunca başvuruyu geri almış. Görüşümüze göre, geri alınmaması, uğraşının, mücadelenin sürdürülmesi gerekirdi. Elbette bu uğraşının başında da baroların bağımsızlığı olacaktı. Vergisi bağımlı, iddiası bağımlı, savunması bağımlı bu sisteminizde elbette çekince konulması normal, ama bunun mücadelesinin bağımsızlıkla ve dışarıya karşı da verilmesi gerekirdi görüşündeyiz.

Avukatlık Yasasına göre resmi törenlerde baro başkanının yeri il cumhuriyet savcısının yanındır, şimdi cumhuriyet başsavcısı oldu.

16 şubat 1985 günlü Resmî Gazetede yayınlanan yönetmelik değişikliğiyle yanyana olması gereken cumhuriyet savcısıyla baro başkanının arasına devlet güvenlik mahkemesi savcısı, adalet komisyon başkanı, bölge idare mahkemesi başkanı konulmuş. İleride daha kimler konacak bilemiyoruz. Böylece, Avukatlık Yasasındaki bu hüküm geçersiz hale gelmiş. Bunun da müceddesinin verilmesi ya o Avukatlık Yasasındaki hükmün geçerli halde olduğunun belirlenmesi veya buna karşı etkili bir önlem verilmesi uygun olurdu.

Avukatlık esgari ücret tarifesi yayınlandı, çok güzel, teşekkür ederiz; ancak eklenecek istediğimiz ufak bir husus var. O ücretlerde sanıyorum yine KDV değil, mahkemenin takdir ettiği ücretlerde. Bir yasa değişikliği için çalışma yapılırsa, KDV burada hariç tutulabilirdi, yine yüzde 10 bir artış olabilirdi meslektaşlar açısından.

Meslek kurullarının 20 nci maddesinin değiştirilmesi konusu var gündemde. Başörtüsüyle ilgili. Bizim baroya dediler ki, baş örtülü bir kız gelecek, başvuracak, bakalım davranışınızı göreceğiz. Daha kız fakülteden mezun olmamış, bir ay sonra mezun oldu. Geldi, bütün o örgütler veya ilgili kişiler duyarlı halde bekliyorlar, baronun kararı ne olacak, kız başvurmasını yaptı, başı açık bir fotoğraf getirdi, ilan ettik, mahsuru yok, daha sonra başı örtülü gelmeye başladı ve baroya da telefonlar; bu kız başvuracak, Bursa Barosu demokratik bir barodur, kabul edeceğinizi unuyoruz şeklinde telefonlar, görüş bildirmeler şeklinde.

Barolar Birliğini aradım, böyle bir durum var, ne dersiniz Sayın Başkanım dedim. "Tekirdağ'da bir tedilat yapıldı, ona bir bekim" dediler, göndördüler sağ olsunlar. Saktık, gerçekten duruşmelere başı açık girilir deniyor, kadın

avukatlar duruşmalara başı açık girer. Kebii biz burada Sayın Başkana dedikki, ne dersiniz, nasıl yapalım; "Ben karışmam, ne şekilde karar verirseniz o sizin kararınızdır" dediler. Haklı. Siz şöyle düşünüyüktük; Barolar Birliği, laiklik konusunda ne olursa olsun sizin yanınızdayız der bize diye umuştük, beklemistik, neyse.

Kız dediki, "Bakin burada duruşmalara başı açık girilir" yazıyor, ben daha başı kapalı duruşmaya girmedimki. Hem avukatlar duruşmaya başı açık girer diyor. Ben daha avukat değilimki, stajyerim."

Olay yönetim kurulunda tartışıldı, çoğunlukla başlatma kararı verdik. Kızı gönderdik sevciliğe, sevcı beyle konuşmuştuık, aynı gün sevcı bey dediki; "Ben başı örtülü olarak staj yaptıracağım" baroya iade etti, kız da başvurusunu geri çekti.

Şimdi memnunlukla görüyoruz, bu maddede değişiklik yapılıyor, gündemin o maddesine gelince sanıyorum madde değişecek.

Meslek kurallarının 30 uncu maddesinin ikinci bendi var; giyapla ilgili. Duruşmaya geç kaldığı için davası müracaatte kelen avukat hemen gelmezse diğer taraf vekili olan avukat devanın işleme alınmasını istemek zorundadır.

Giyap kalktı, bu madde de geçersiz. Biz şöyle düündük; bu maddeyi değiştirsek, "duruşmaya geç kaldığı için hakkında giyap kararı verilen avukat" sözünü, "duruşmaya geç kaldığı için davası müracaatte kelen avukat hemen gelmişse" şeklinde değişiklik yapılsa da bu madde de yururlukte kalca. Gerçi gündemde böyle bir şey yok, ama sanıyorum gündeme eklenmesi belli bir çoğunluğun imzasıyla söz konusu olabilir.

Giyapla ilgili olduğu için yururluktan kalcan bu madde...

BAŞKAN- O konuda teklifler var, karar alınacak.

AV. İSMAİL AÇIK(Devanle)- İyi olur efendim.

Bu bahsedeceğim olay da, Yönetim Kurulu, zaman aşımı savunmasında bulunabilir, zaman aşımı savunmalarını peşinen kabul ediyorum.

Bizim bir 5 Nisan olayımız oldu, içinizde uktedir.

Demirel'in Bursa'ya gelip gelmez meselesi.

Seyin Cumhuriyetkara deni konuşmasında söz etti. bizlere karşı konuştu. Barolar Birliğini yanında görmek istedir. Hekliyiz veya haksızız, o olayda biz haklı olduğumuza inanıyoruz. Dışındaki haksızdık, böyle yapayalnız bir bırakılmamız gerekirdi.

Baronun yönetim kurullardan bir üyenin gelip ne oldu, nedir derdiniz, burada neler oldu diye sormasını, neredeyse Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri Bursa garajına uğrayacak otobüslere binmekten çekiniyorlardı, bizimle beraber görünmek için.

Yalnız içinizde ukte olduğu için söyledim.

Ülkeriz hukuk devletinden yasa devletine dönüştü, artık dönüşüyor demeyelim, dönüştü. Bundan sonra sanıyorum polis devletine dönüşmektir. Bir gecede yasa çıkartılıyor, yönetmelik çıkartılıyor, hiçbir hukuki inceleme yapılmadan.

Bir yönetmelik çıkartılıyor, düzenleme yapılıyor, madde konuluyor. Uygulama, gerçek o maddenin aksine. Deniliyorki, bakin bu maddeyi çıkardınız, ama uygulama böyle; o maddeyi çıkardık, ama sizin kazanılmış hakkınız var, sizler o uygulamada olan kişiler eskiden beri o uygulamadesınız, kazanılmış hak. Bu madde bundan sonrası için olacak şeylerde geçerlidir; güzel, hukukun üstünlüğü var ya, ama şimdi olmaz. Niye olmaz, Bursa Spor İkinci Lig takımı, Birinci Ligde oynayamaz. Madde bu. Neyse Bursa Sporun tartışma yeri burası değil, ilgilenen arkadaşlara bilgi veririm.

Sosyal güvenlikle, bu sigorte primlerimizin artırılmasıyla ilgili sağ olsunlar çok değerli çalışmalarını oldu Yönetim Kurulunun. Ben bir hususu açıklayayım, o intibaklarda kademelerde haksızlıklar olduğu görüşünderiz Bursa Barosu olarak. Bursa iş mahkemesinde bir dava açtık. Eğer olumlu sonuçlanırsa, ki olumlu sonuçlanacağı görüşünderiz. Onu biz Barolar Birliğine göndeririz, tüm barolara iletilir, sanıyorum SSK bu hususu yeniden bir düzenleme konusu yapar.

Tekirdağ Barosundan arkadaşımıza bir yardımlaşmadan söz etti, çok yerinde, çok uygun olur. Türkiye Barolar Birliği ölüm yardımını bir süre ölümden itibaren uzurca bir süre geçtikten sonra ve 60 bin liracivarında bir para gönderiyor. Efendim, biz bunu 1985 senesinde noterlerle konuştuk, noter arkadaş dedi ki, "Bizim bir ölüm yardımı anlaşmamız var. Türkiye'nin heresinde bir noter ölürse, Noterler Birliği bize bildirir, biz belli parayı derhal belli bir banka hesabına yatırırız, 10-15 milyon lira civarında para birikir."

Biz bunu resmîyete geçirelim dedik başaramadık, o zaman ki Baro Başkanımız Oğuz Ögün ile birlikte çalıştık, sonra biz bunu Bursa Barosu bünyesinde gerçekleştirdik. Bir ölüm yardım anlaşması diye bir anlaşma düzenledik, bağlayıcılığı yok, isteyen girebiliyor, arkadaşımızın imzasını alıyoruz, deftere ka dediyoruz. Şu anda 220 arkadaşımız bu ölüm yardımı anlaşmasına kayıtlı. Diyelim ki, Allah vermesin, Bursa Barosundan bir arkadaşımız, bu ölüm yardımına dahil bir arkadaş vefat etti, hemen baro sekreterliğinden telefonla haber veriliyor, miktarı yönetim kurulu saptıyor, bu oran şimdilik 10 bin lira, hemen 10'ar bin lira gönderiliyor, en geç bir veya iki gün içinde 220 kişiden 2 milyon 200 bin lira toplanıyor. Vefat eden meslektaşımızın ailesine veya anlaşmada gösterdiği kişiye biz Bursa Barosu olarak ödüyoruz. Bu paranın yarısından fazlası cenaze kalkmadan bile toplanıyor, çok güzel oluyor. Barolar Birliği bu konuyu ele alır, noterlerde olduğu gibi resmileştirip Resmî Gazetede yayınlatırsa çok uygun olacağı görüşündeyim.

"Epinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkırlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Erdoğan.

AV. ŞİNGİR ERDOĞAN (Mersin Barosu) - Sayın Başkan, Türkiye Barolar Birliğinin seçkin üyeleri, değerli meslektaşlarım; Temsil etmekte olduğum Mersin Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yüce kurulumuzun bilgisine sunulan Yönetim Kurulu raporları içeriğiyle yasal süresi içerisinde gösterdiği büyük özverili gelişmeleri nedeniyle başta Sayın Başkanımız olmak üzere Yönetim Kurulu ve diğer organ üyeleri meslektaşlarınıza teşekkürü bir borç biliyorum.

Yönetim Kurulu gelişmeleri konusunda görüşlerinizi ve önemli beklenti ve isteklerinizi de vaktin azlığı nedeniyle kısaca sizlere sunmak istiyorum.

Yönetim Kurulumuzun barolarla olan diyalogunu kurul toplantılarının çeşitli yöre barolarında yapılmasının gelenek haline getirilmesini, çeşitli mesleki ve hukuki konularda gösterilen tepki ve yapılan girişimleri Türkiye Barolar Birliği Bülteni ve Dergisinin düzenli yayın haline getirilmesini ve nihayet hesap raporuyla sunulan ekçeli durumumuzla ilgili hesap tablosunu olumlu buluyor ve yönetiminize teşekkürlerimi sunuyorum.

Türkiye Barolar Birliği, ülkemiz hukuku, yargısı ve meslek sorunlarımızın çözülmesi konusunda mevcut ve zorunlu yazışmalar ve yasal görevlerinin yanında büyükuğra vermektedir.

Değerli meslektaşlarım, berden evvelki kıymetli koruyucu meslektaşlarım bu konuları fazlasıyla irdelediler, ço kısaca değinmekle yetineceğim.

İki yılda bir yapılan bu genel kurul toplantılarımızda Türk avukat ve barolarının üzerinde önem ve özenle durulması kaçınılmaz gördüğümüz sorunlarımız ve çözüm önerilerinin tartışılması üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Her ne kadar ülkemiz hukuk, yargı sorunlarını savunma mesleğinin sorunlarından ayrı düşünmeye ve ayrı çözümler aranmaya imkân yoksa da, Türk hukukçusunun karşı karşıya bulunduğu sorunları özet olarak üçe ayırarak ^{ele} almak durumunda olduğumuzu düşünüyorum.

Birincisi, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti ve kurumlarının işlerlik kazandırılması.

İkincisi, Türk yargısının çağdaş ve süratli yapıya kavuşturulması sorunları.

Üçüncüsü de, avukatlık ve savunma mesleğinin büyük yoğunluk kazanan sorunlarının çözümü çabaları.

Değerli arkadaşlarımız, 1982 Anayasasına göre Türkiye Cumhuriyeti demokratik, laik bir sosyal hukuk devletidir. Demokratik ve laik bir toplum düzeninin yapılaşması yanında, hukuk devleti kavramının en belirgin kurumları olan hukukun üstünlüğü, insan hak ve onuruna saygı, yargı ve savunmanın tem enlemiyile bağımsızlığı, sosyal devlet ilkesinin doğal bir sonucu olan hak arama özgürlüğünün hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak biçimde kurumlaşmasını ve bu kurumların uygar ve çağdaş bir toplumun vazgeçilmez öğeleri olduğunun hiçbir zaman göz ardı edilmesini diliyoruz.

Savunma mesleğimiz, mevcut yapısı ve sistemiyle sosyal güvenliği, mali vemesleki sorunları ile zor günler geçirmektedir. Çıkarılan genel vergi yasa ve kararnameleleriyle yükümlülükleriniz olağanüstü artmaktadır. Her türlü zorluğu göğüsleyen meslektaşlarımız, savunma mesleğini bu güçlükler içerisinde yürütmeye çalışırken, çoğu kez maliye etkililerinin vergi konusundaki haksız ve tek yönlü ithamlarıyla kamu oyunda suçlanmaktayız.

Mesleğimizin ekonomik ve mesleki sorunları açıkça savunma görevini zorlayacak boyutlara varmaktadır. Ülkeniz, sosyal ve ekonomik koşulları oldukça farklı olmakla birlikte, batı toplumlarının çoğunda avukatlık mesleği özenilecek düzey ve statülere kavuşmuştur.

Adalet Bakanlığının, mesleğimize bakış açısı oldukça farklıdır. Nitekim, meslek kuruluşlarımızın çoğu kez görüşü dahi alınmadan çıkarılan yasa ve yasa değişikliklerinden bu durum anlaşılmaktadır.

Değerli arkadaşlarımız, çok kısa iki uç ayrıntıdan

bahsetmek zorundayım. Bazı ülkelerde avukatların birleştirildiğini görüyoruz. Bazı Avrupa ülkelerinde, başta Almanya'da olmak üzere bir hukuk sigorta sisteminin yıllardan beri başarılı bir şekilde uygulandığını gözlemliyoruz. Yine bazı ülkelerde, belli bir peşin ücreti vekalet oranında, genelde yarısı olmak üzere baroya yatırıldıktan sonra ancak o avukatın duruşmalar girebileceği gibi bir uygulama vardır.

Şu anda İsveç'te tüm meslek gruplarında o ülkenin ihtiyacına yeter düzeyde bir fakülte mezunu var ise, kendi koşulları buna çok uygun, o yıl veya müteakip yıl o fakülteye hiç öğrenci alınmak suretiyle bu sosyal dengeyi kurmuş durumdadır, ama bunun tüm planları o ülkede yapılmış durumda.

Ancak, meslek yapımızın yeniden gözden geçirilmesi, mevcut ve devamı yararlı meslek kurallarımızın muhafazası ve dünyanın ileri ülkeleri avukatlık mesleğinin düzenlerinin incelenmesi, emeğinin karşılığını alan, normal meslek gıdalarının indiriminden sonra kazancının vergisini ödeyen, böylece her türlü haksız suçlamaya muhatap olmaktan kurtulan, sosyal güvenceye sahip bir meslek mensubu olmak tüm avukatların özlediği bir durumdur.

Değerli meslektaşlarım, üçüncü konu ise; Türk yargısının belli evrensel ve çağdaş kurallar gözetilerek yeniden yapılaşmasını, Türk hukuk mevzuatının yeniden düzenlenmesini ve ülkemiz ve halkımızın süratle gelişen ve değişen ihtiyaçlarını karşılayacak bir düzeye getirilmesini ve periyodik olarak her yıl Türk yargı sorunlarının tartışılıp çözümler getirmek üzere hukuk kurultaylarının toplanmasını istiyoruz.

Böylece her üç konuda Barolar Birliği yeni Yönetim Kurulunuzun yeterli ve etkili çalışmalar yapmasını, bu üç önemli konuda gerekirse tüm baroya mensup meslektaşlarımızın katkılarıyla oluşturulacak komisyonlarca meselâlerin derinlemesine ve bilimsel düzeyde incelenmesini ve değerlendirilmesini ve sonuçta göre Barolar Birliğinizin, tespit edilen amaçlara sonuç alıcı biçimde çapıtli etkinliklerle sonuç varmasını ve

buunun Barolar Birliğiniz ve tüm meslek kurullarımızın ağırlığına, vaktine yereğar bir şekilde takip edilmesini ve sonuç alıcı biçimde etkisini kanıtlanmasını diliyoruz.

Türkiye Barolar Birliğinin böylece daha güçlü bir ses, etkin ve zorlayıcı bir meslek kuruluğu olmasının meslektaşlarımıza olduğu kadar, Türk halkını da lâıyk olduğu düzene kavuşturacağına inanıyoruz. Şunda yönetimi devretmek üzere olan Sayın Başkan ve üyelerine tekrar huzurunuzda teşekkür ediyorum, yeni yönetim kuruluna gelişmelerinde başarılar diliyorum.

Giresun Barosu Sayın Başkan ve yönetimine gösterdikleri konukseverlik için teşekkürlerini suruyorum ve değerli meslektaşlarım, bunden sonraki genel kurul toplantımızın Mersin'de yapılması dileğiyle hepinizi saygıyla selanliyorum.(Alkıylar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Erdoğan.

Buyurun Sayın Dönmez.

AV. KÂZİM DÖNMEZ (Muğla Barosu) - Sayın Başkan, sayın delegeler; Barolar Birliği toplantılarının yeri konusunda söz etmek istiyorum. Elbetteki Giresun Barosuna teşekkür borçluyuz, ancak ben bu toplantıların geçmişteki gibi yurdun ayrı ayrı yerlerinde yapılmasına karşıyım.

Türkiye Barolar Birliği genel kurulları, Başkanlık raporunda yazılı gerekçelerle her seferinde yurdumuzun değişik yerlerinde yapılmaktadır. Bu uygulama sakıncalıdır. Olayın, çağrıyı yapan baro yöneticilerinin konuk severlilikleri ve toplanacak yerlerin doğal güzellikleriyle bir ilgisi yoktur. Başkanlık raporunda belirtildiğine göre, Türkiye'nin çok ciddi hukuk sorunları var. Türkiye Barolar Birliği genel kurulu, bu sorunların en geniş şekilde tartışılması ve çözümler getirilmesi gereken yerdir.

Bu nedenle, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yüksek yargı organları üyeleri, üniversite öğretmenleri ve öğrencileri, yargıçlar, savcılar ve basının ilgi alanı içindedir. Kongre, tüm bu kesimlerin en kolay izleyebilecekleri bir yerde yapılmalıdır.

Türkiye avukatları, tüm bu ilgililere Türk hukuk sorunlarını ne kadar ciddiye aldıklarını, ne kadar olumlu çözümler bulabileceklerini bu kongrede göstermelidirler. Ayrıca, yurdun bir köşesinde düzenlenen genç-kurul toplantısının diğer bir köşeden izlemenin, delegelerin katılmalarının güçlükleri ve parasal yükler düşünülmalıdır. Katılma oranının düşmesinin kongrenin başarısını da etkileyeceği göz ardı edilmemelidir.

Diğer taraftan, çok ciddi sorunlara çözüm getirmesi beklenen genel kurulun folklor gösterileri dahil 5-6 saate sıkıştırılmak istenmesi, işin ciddiyetine ters düşer görünmektedir. Sunduğum nedenlerle bu uygulama terkedilmelidir. Genel Kurul, en fazla sayıda ilgilinin en kolay şekilde izleyebileceği bir yerde bence Ankara'da toplanmalıdır.

Genel Kurula sunulan Başkanlık ve Yönetim Kurulu raporlarına göre Türkiye'de yargı, cumhuriyet tarihimizin ilk günlerinde gösterilen özenden her gün uzaklaşarak en burulmuş dönemini yaşamaktadır. Yargıda düşüş son derece süratli ve ürktücüdür. Bu düşüş, adalet için gerçek bir yüzkarası olarak nitelendirilen

Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı ve Fonuna pek çok sevgi ve yargıcın takdirle ve sevinçle karşılığı gizgisine gelip dayanmıştır. Bu konuda Sayın Barolar Birliği Başkanınızın; "Bahsetmekten çekindiği daha nice örnekler de var." Bu çekinilen şeylerin ne olduğunu pek kavrayamıyorum.

Raporlardan anlayabildiğim kadarıyla bu düşüşe asıl neden, Anayasa ve yasalardaki antidemokratik hak arena özgürlüğünün, yargı bağımsızlığını ve yargıç güvencesini kısıtlayan hükümlerdir. Yasalardaki bu hükümler rapora göre, ayıklanmalıdır, bu ayıklama sonucunda düşüş duracaktır. Sanıyorum raporda nitelik sorunu ikinci plana itilmiştir. Unutmayalım, demokratik hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, hak arena özgürlüğü ve yargı bağımsızlığı gibi kurumlar, bunları gerçekten isteyen, bu uğurda esle ödün vermeyen insanların oluşturduğu toplumlar da gelişir. Öyle sanıyorumki, yargımızdaki bu ürktücü düşüş daha çok bu konadaki kişilik zaaflarımızdan kaynaklanmaktadır.

Olaya bağtan başlayalım. Hukuk fakültelerinde öğrencilerin hukukçu kişilik kazanarak mezun edildiklerini sanıyorum. Fakültelerdeki öğretmen kadrolarının da genelde hukukçu kişiliklerindeki zaaflar yazılıp çiziliyor. Ben, hukuk fakültelerinden mezun olan öğrencilerin bir kısım bilgileri yüklenmiş bilgisayarlarla benzetiyorum. İşte bu bilgisayar benzeri hukuk fakültesi mezunları mezuniyet sonrası seçkin bir hukukçular ortamına dâhilken, yetenekleri ölçüsünde seçkin hukukçular yargıç, savcı ve avukat oluyorlar; aksi halde, zamanla kendilerine yüklenen bilgileri de unutup yozlaşmış gidiyorlar. Sonuçta, kendisine dava dilekçesi getirildi diye öfkelenen, aynı binada 10 metre ilerideki bir icra memurluğundaki dosyayı altı ayda getiremeyen, bir fen memurundan iki yılda bir raporu alamayan yargıç, suçun mağdurunu sanık sanıp bu olay olmuştur, suçun mağdurunu sanık sanıp iddianame düzenleyen savcı -bu mağdur tutuklanmıştır- yargıç, savcı meydana geliyor, aynı zamanda da yargıç, savcı, kâtip'e yaranma sevdasında, bunde yarar gören avukatlar ortaya çıkıyor ve bu ülküdeki düşüş gerçekleşiyor. Bu düşüş çizgisinde hukuk hayatımızda iş çokluğu, maaş azlığı, malzeme ve personel yetersizliği gibi bahane konuları ortalağı kapıyor, avukatlar ve onların meslek örgütleri barolar da bu koroya daha gürbüz sesle eşlik etmeye başlıyorlar. Bu bahane ortamında pek çok yargıç ve savcının işlerini üstün bir başarıyla yürüttükleri gözlerden kaçıp gidiyor. Denek isterimki, adalet hizmetindeki eksiklikler, gerçek payı büyük olmakla birlikte maddi ortam ve olanaksızlıklardan çok nitelik yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

Beklentiler; pek belliki yasalarımızdaki antidemokratik hak arama özgürlüğünü, yargının bağımsızlığı ve yargı güvencesini zedeleyen hükümlerin siyasi iktidarlar tarafından kendiliğinden ayıklanacağı beklenemez. Yargının ise içinde çok sayıda seçkin hukukçunun bulunmasına karşın, kendi düşüşünü durdurmeyeceği belli olmuştur. O kadar ki, rapordan 5 üyesi yüksek yargıçlar tarafından belirlenen, bir üyesi yargıç sıfatı taşıyan müsteşar olan ve başkanını da avukatlıktan gelme hukukçu Adalet Bakanolan

Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurulunun nasıl olup da yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesine karşı karar alabildiklerine şaşırılmaktadır. Bu durum, bizi yukarıdaki umutsuz düşünceye götürmektedir. Peki geriye ne kalıyor; baskın grupları, Hukuk devleti ve yargı sorunları açısından en başta Türkiye baroları ve Barolar Birliğinin sorunluluğu tartışılmalıdır. İnanıyorum ki, barolarımızın ve Barolar Birliğinin etkinliği oranında yakınılan düşüş duracak, Türkiye yargısı lââık olduğu yüceliğe ulaşacaktır. Ancak, bugünkü görünümüyle barolarımız ve Barolar Birliği umut verici değildir. Bu tespitin doğruluğunu karıtlayacağım.

Barolar Birliği delegesi seçildikten sonra Muğla Barosuna kayıtlı 190 avukata bir çağrı çıkardım, hukuk ve meslek sorunlarınızı elimizden geldiğince düşüneceğiz, ancak bana yardım ediniz. Barolar Birliği Genel Kurulunda görüşülmesini istediğiniz hususları lütfen yazınız, ben bunları düşüneceğim, danışmak gerekirse sizi bulacağım dedim. Bir tek kişiden yanıt geldi, bu da bir stajyer avukat. Demekki bizim avukatlarımızın herhangi bir hukuk ve meslek sorunları yoktur.

Buraya gelirken durumu arkadaşlarıma söyledim. Nerim Köyceğiz'den buraya gelmeni enayilik olarak vasıflandırdılar. Olay budur. Bir avukat arkadaşımızın Bodrum'da hastalandığını öğrendim, Köyceğiz'de para topladım, bu parayı üç ay içinde Bodrum'a ulaştırıncaya kadar, avukat arkadaşımız öldü, parayı da sonra biz harcadık. Şimdi, bugün avukatlarımızın ve barolarımızın durumu umut verici değildir.

Üç nokteleriyle işe başlayacağım. Bu tespitin doğruluğunu anlatabilmek için üç nokte. Adaleti Güçlendirme Vakfı ve dosya parası olayı; çalışma raporunda bu olay aynen "Adalet için gerçek yüzkarasıdır" diye vasıflandırılıyor. Bu vakfe karşı barolarımızın gösterdiği mücadele Türk adalet tarihinde unutulmayacak bir onur savaşı olarak değerlendiriliyor. Bu savaş daha önceki konuşmacılar tarafından alkışlandı.

Bilindiği gibi, vakfe dosya parası olarak zorla ya da yarıltılarak para almak irtikap suçunu oluşturuyordu. Öyle sanıyorum, olayın adaletin yüzkarası olarak vasıflandırılması da

bundandır. Bu olay irtikap suçu idi. Şimdi bu parayı toplayan bir kısım savcı, buna yandaş olan yargıç ve görevliyi eleştiriyoruz. Yüzkarası gibi bir işe bulaştılar. Bu noktada bize sorsalar, Türkiye Barolarınının 25 bin civarındaki üyesinden kaç kişi bu parayı vermemek için direndi. Muğla Barosundan benden başka bunun savaşını veren yok. Ben bu parayı vermedim, elinden geleni yaptım, herkesle kavga ettim, bu irtikap suçudur dedim. Savcılar için iki katı ceza verilir, hakimler için iki katı. Ben bu parayı vermeyeceğim dedim, ama bu kişisel savaşlar bir sonuca vermiyor. Örgütlü olduğu zaman bir iş becerilebiliyor, ama bu irtikap suçuna bulaşmadığımı övünçle söyleyebilirim.

Bize sorsalar, kaç baro bu yüzkarası olaya karışmış olan dyeler hakkında disiplin kovuşturması açacağını bildirdi, kaç disiplin kovuşturması açtı? Giderek kaç baro bu suçu işleyen cumhuriyet savcılarını ve memurlar hakkındasuç duyurusunda bulundu? Öyleyse biz azıcık alçak gönüllü olup böyle çok büyük savaşlar verdiğimizizi söylemeyelin.

Gözümüzün önünde her gün disiplin suçu ve suç işleniyor. İşe girmek isteyen işsiz işçiden zorla ya da yarıltılarak vakıf için para alınıyor, aynı şey yurda girmek isteyen öğrenci için yapılıyor; biz bunlara göz yumuyoruz ya da çanak tutuyoruz, sonra yüzkarası olaylara karşı onur savaşı verdiğimizizi böbürlenerek ilan ediyoruz. Bence olay bundan ibarettir.

Bugün avukatlar arasında yargıç ve savcılara yaranma davranışları vakayı ediyedir. Olay, kâtiple mübâkir çizgisine ulaşmıştır. Bunu izlemeyen avukatın varlığını düşünmemiyorum. O kanıdayım ki, Türkiye baroları işlevlerini yerine getirebilmek için kendisine bir çeki düzen vermek zorundadır. Buradan çıktuktan sonra ilan edilecektir. Barolar Birliği kongresi şöyle başarıyla bitmiştir, kendi kendinize sordunuzda bir sonuç alamayacağız. Neye karar verdik; neyi çözdük, ne çözüm getirdik; hep bilinen şeyler okundu. Güzel konuşuldu, ama hepsi kitaplarda yazıyor, ama biz ne çözüm getirebildik; işte biz bunu düğüneliyiz.

Çözüm önerileri; barolar, meslek kurallarına aykırı

davranan uyeler hakkında disiplin cezalarını ivedi ve kesin olarak işletmelidirler. Demokresiye, hukukun üstürlüğüne, meslek onuruna içten inandırmayan, bunları ödünsüz savunmayı yaşamında refleks haline getiremeyen unsurları avukatlık mesleğinden ayıklamalıdır.

Yeni bir meslek kuralı getirilmelidir. Yargıç ve savcılar kendilerine göre disiplin suçu işledikleri de, bunu gören avukat durumu barosuna bildirmek zorundadır. Bu kurala uymayan avukat cezalandırılır. Bu şekilde bir meslek kuralı getirilmelidir. Hiçbir avukat hiçbir yerde suç işlediğinde, kendisine kötü davranıldığında, başka bir kişiye bir görevlinin, bu yargıç olsun, avukat olsun kötü davranıldığında buna göz yummalıdır, buna göz yummak disiplin suçu oluşturmaktadır. Meslek onurunu korumak budur.

Bu meslek kuralına göre disiplin suçu işlediği bilgisine sunulan baro yönetim kurulu işi incelemeli ve suçun unsurlarının gerçekleştiği kanısına varınca bu yargıç ve savcı hakkında Yüksek Hakimler ve Savcılar Kuruluna disipline edilmeleri için başvurmalıdır. Avukatlar hakkında olduğu gibi, yargıç ve savcılar hakkında da disiplin cezalarının hemen hiç uygulanmadığı bir gerçektir. Bu nedenle, bir ilke kararı daha alınmalıdır. Ancak, bu ilke kararını sunmadan önce bunun uygulanmasının pek mümkün olmadığı daha önceki konuşmacılar tarafından söylendi. Ancak buna da bir çözüm getirmek mümkündür sanıyorum. Baroların, dayurular üzerine yaptığı incelemeler sonunda disiplin suçunun olduğu kanısı üzerine Yüksek Hakimler ve Savcılar Kuruluna yapılan başvurular üzerine yargıç ve savcıya disiplin cezası verilsin verilmesin, baroların kanısına göre isten çıkarma cezası verilmesi gereken yargıç ve savcılar avukatlık mesleğine kabul edilmezler.

Hakimler ve Savcılar Kanununda disiplin suçları belli. Bunları eğer gerçekten uygularsanız, hakim ve savcı meslekten çıkarılacak ise, o ister çıkarılsın, ister çıkarılmasın avukatlık mesleğine başvurduğu anda bunun isteği reddedilmelidir. Böylece, avukatlar ve savcılar hakkında, savcılar ve hakimler hakkında disiplin suçunu işletmediğiniz takdirde bu başıbozukluk kanımca sürüp gidecektir, ondan sonra da biz kendi kendimize övüneceğiz.

Sonuç: Avukatlık mesleğinin şimdiki saygınlığı raporlarda yazıldığı yücelikte değildir, bunu kabul etmemiz gerekiyor. Avukatlık mesleği, pek çok yargıç, savcı ve vatandaş tarafından aşağılanmaktadır. Biz bunu her gün yaşıyoruz. Mesleğin saygınlık kazanması için olumsuz üyelere tepelden arındırılmalıdır. Cümle alem bilmelidir, avukatlık, yargıç ve savcı karşısında yaranma, halk karşısında çıkarıcılık değildir. Avukatlık, demokrasi, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü gibi yüce değerlere inanmış, bu değerlerden ve hukuki kişiliğinden asla ödün vermeyen en yüce değer olan hukukun uzmanlarının mesleğidir. Bunu Cumhurbaşkanından yargıç savcısına ve cümle aleme öğrettiğimizde ancak mesleğinizle övünme hakkımız doğacaktır.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Dönmez.

Sayın delegeler, bir yeterlik önergesi verildi;

"Divan Başkanlığı

Zamanın darlığı, cevap süresi ve gündemin diğer maddeleri üzerindeki görüşme süresi de nazara alındığında görüşmelerin yeterliliğinin genel kurulde olanması takdirlerinize arz ederim.

Behçet Çomekoğlu (Denizli)

Efendim, genel kurulün temayülü, bundan sonraki konuşmaların 5 dakika sureyle kısıtlanmasıdır. Bu konuyu oylarınıza sunacağım.

Bundan sonraki konuşmaların süresinin 5 dakika olması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Kurt.

AV. SABRİ KURT (İzmir Barosu)- Değerli meslektaşlarım, şimdiye kadar konuşanlar hep önerdi, fakat bir çözüm getirmediler. Biz İzmir Barosu delegasyonu olarak İzmir'de hazırlandık ve çeşitli önerilerimizi genel kurulümüzün talimatı şeklinde yeni seçilecek yönetim kuruluna karar alarak vermesi için Başkanlık Divanına sunduk.

Ben, Yönetim Kurulu raporuyla Başkanlık raporunu aynı paralelde gördüm. Gerçekten Yönetim Kurulu ve Başkanlık raporunda

tehditler, Türk hukukundaki kömekeşlik çok özel tehdit edilmiş, sergilenmiş. Buna candan katılıyor ve kuşlayorum tehdit etmeleri bakımından. Ancak, bu tehdit yanında Birlik Başkanımız ve İbnevim Kurulunuz, bunları değiştirmeye yönelik gerçek siyasi partiler ve gerekse parlamento nezdinde yeterli etkili girişimlerde bulunmamışlardır, o halde yeterli etkili girişimlerde bulunmamışlardır. O halde, yeterli etkili girişimlerde bulunabilmek, hazırlıklar yaparak öneriler hazırlayarak bu girişimlerde bulunmak şarttır.

Hak arama özgürlüğü, yargı güvencesi, yargı bağımsızlığı konularında tehditlerde ise etkili, gerçekten Türk adliyesi hiçbir dönemde görülmemiş derecede büyük bir baskı ve korku altında kalmıştır. Uygulama Türk adliyesini tarihin en belirgin simsiğiliğine içine itmiştir. Bekleri ellerinden alınan yargılardan hiçbir itiraz ve tepkinin gelmeyişi de ayrı bir iznenti kaynağıdır. Yargı bağımsızlığı ve güvencesinin önemine inanmış yargıçlarımızın bağımsızlık ve güvenceleri üzerine son derece duyarlı olmaları, bunun sağlanması için her türlü mücadeleyi kendilerinin de göze almaları gerektiğine inanıyorum. Yargıçlarımız suskunlıkla saygıyı bekleyen değil, kendilerine ve adalete saygıyı sağlayan kişilerdir.

Sayın Başkanımız Evren'in raporunda çok önemli bir noktayı vurgulamışlar. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda 7 kişilik yüksek kurulda 5 kişi Yargıtay ve Danıştaydan geliyor. Bu 5 yüksek yargı çoğunlukta olduğu haldé nasıl oluyor da Adalet Bakanının ve Üstesinin etkisini kırabiliyor azınlıkta olmalarına rağmen. Bunların etkisinde kaldıkları ve bu etkiyi kırabildikleri için bu çoğunlukta yüksek yargıçlarımız Türk adaletinde çalışanlar, yargı ve savcılarımız korku ve singinlik içindeyse işte bu 5 kişinin kendilerine Adalet Bakanı ve Üstesinin teslim etmelerindedir. Eğer onların etkilerini kırabiliş olsalar ve yurt düzeyinde çalışan yargı ve savcılarımız, Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulunda 5 tane yüksek yargı vardır, ekseküt bizdedir, bunlar bizim beklerimizi korular diye onlara inenebilseler, bu kadar singin ve bu kadar korkak olamazlardır. Onun için, en büyük sorumluluk, orada görev alan yargıçlardadır. Bir yargıç onuruna

yakıgır tarzda görev yapmadıklarını her zaman yüzlerine vurmalıyız ve bunu hatırlatmalıyız.

Yönetim Kurulu ve Başkanlık raporunu karşılaştırarak inceledim. Yıllar boyunca çalışmalarını da izledim. İmdiye kadar hep Teoman Evren sesini duyduk, yani yönetim kurulunun çalışması değil Teoman Evren çalışması gibi geldi bana. Ye yönetim kurulu varlığını hissettirecek derincede çalışması ve de Sayın Birlik Başkanımız yönetim kuruluyla sıkı bir işbirliğine girmemiştir, kendi başına hareket etmiştir. Bu durum da yönetime zaf getirmiştir.

Barolar Birliği bir nevi akademik çalışma yeri olmalıdır. Bizim bünyemizde çeşitli uzmanlar vardır. Türk hukukunda karışık vorse, Türk hukuku bozukse ve demokrasi yerleşmiş vorse barolar ve Barolar Birliği olarak kendimizi sorumlu hissetmeliyiz, sorumlu olarak çalışmalıyız, fikirler üretmeliyiz, yasalar önermeliyiz ve bu yasaların hayata geçirilmesi için parlamento nezdinde girişimlerde bulunmalı ve başka görevini tam manasıyla yapabilmeliyiz.

Bu nedenle, bundan sonra seçilecek yönetim kurulumuzun çeşitli kollarda uzmanlardan oluşuracağı komisyonlarla her türlü yasa tasarısını, kıyı yağmasından çevre kirlenmesine kadar, bunlar da hukuk sorunu değildir, bizi ilgilendirmez demeyeceğiz, sorunlarımız toplumun sorunlarından soyutlanmamalıdır. Bu hukuk kuruluşu olarak Türkiye'nin her türlü hukuk konusuyla ilgilenmemiz gerektiğine inanıyoruz.

Barolar Birliğini eliştiriyorsak, Barolar Birliği çalışmadı, ülke sorunlarına öneriler getirmedi, olayların ardından gitti ve gündemi kendi yaratanadı, meslek sorunlarına çare getiremedi diyorsak, sadece sorumsuzluk onlarda değil, kendinizi de, yani baroları da sorumlu görüyoruz. Biz barolar olarak çalışmayan yönetimin itici gücü olmalıyız diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Değer.

AV. TAÇMİN DEĞER (Kocaeli Barosu) - Sayın Başkan, genel kurulun saygıdeğer üyeleri; sabırların doyan noktasına geldiği bir sette konuşma sırası gelen bir konuşmacı olarak hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yalnız, benden önceki konuşmacılar kafamın içindeki tasarımlarını en ince ayrıntılarıyla huzurlarınıza getirdiler, bundan dolayı da mutluym. Bana önce bize bildirilen raporlar üzerinde durmak istiyorum. Bana göre bu bir çalışma raporu değil. Çalışma raporunun bende yaptığı çağırımı, yapılan, üretilen işlerin dizimidir; ama burada Amerike yeniden keşfedilmiş, hepinizin bildiği hukuki sorunlardizgisi yapılmış, ona çalışma raporu denmiş. Yalnız, kendilerini kutluyorum, anlatımgüzel, kompozisyon da fena değil, güzel dramatize edilmiş, iyi bir çalışma ürünü. Ancak, bu çalışma raporu değil, rapor için çalışma yapılmış, o kadar.

Esas konu şu; baroların baskı grubu olup olmadığı hususudur. Demokratik hukuk ilkelerinde kuşkusuz etkin bir baskı grubudur barolar; ama, Türkiye'de barolar baskı grubu mudur? Sayın Başkan sözlü açıklamalar yaparken, Türkiye Barolar Birliğinin saygınlığını koruduğunu ileri sürdüler. Ben buna katılmıyorum.

Bağımsızlığı elinden alınmış, vesayet altına alınmış bir baro baskı grubu kesinlikle olamaz. (Alkışlar)

Türkiye'yi Atatürk ilke ve inkılâplarına göre yönettiğini iddia edenler Adıyaman şeyhine gösterdiği saygıyı, ona tanıdığı toleransı kesinlikle Türkiye barosuna tanımamıştır. Böylesine bir ortamda Türkiye Barolar Birliğinin baskı grubu oluşturduğunu iddia etmek mümkün değil. Ne yapılması gerekir; Sayın Kezan ve Sayın Kurt'un konuşmalarına aynen katılıyorum; en kısa zamanda barolarla diyalog kurarak ve en kısa zamanda bir hukuk kurultayı toplanarak Türkiye barolarının ve Barolar Birliğinin ne yapması gerektiğini bir karara bağlamak somut önlemler bulmak ve uygulamak gereğine inanıyorum.

Beni dinlemek zahmetine katlandığınız için hepinize saygılarımı sunuyorum, şunu da ilave etmek istiyorum. Kocaeli Barosu, bana somut öneriler içeren bir tebliğ vermişti, onu Divana takdim ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Özen.

AV. AVNİ ÖZEN (Bolu Barosu)- Değerli arkadaşların, bütün konuşmacı arkadaşlarımız istedikleri yastların değişmesi üzerinde birheyli konuştular, edindiğim intiba şu ki; Barolar Birliğinin tepkisi basın bültenleriyle olmaktadır, bu yeterli görülmemektedir. Arkadaşlar zaten meslek kuruluşlarının bu tip basın bültenleri kale almıyorlar, o zaman ne yapacağız; bizim ne yapacağımızı ne yazıkki işçiler bize öğretiyor. Onlar sokakta yürüyorlar, bağıyorlar geçiriyorlar, haklarını kopara kopara alıyorlar. Biz onlara öncü olacağımıza onlar bize öncü alıyor. Türkiye Barolar Birliği iki yılda bir Türkiye çapında bu tip bir yürüyüş yapsa suç mu olur, biz illegal olamayız, burada bağıyoruz, burada milletvekili yok, bakan yok, büyük meslek kuruluşlarının başkanları yok; burada birbirinize anlatıyoruz, biz söylüyoruz biz dinliyoruz. O zaman yapılacak iş, Türkiye çapında büyük meslek kuruluşlarıyla diyalog kurmak gerekir. Elbette mühendis odaları da işkenceye kurşundur, ama onların başkanları burada yok. Kopuk kopuk çalışıyoruz, onun için beşerlili olamayız. Burada Adalet Bakanlığı yok, Sayın Barolar Birliği Başkanımız sağ olsun çalıştı, inkâr edemiyorum, gayret gösterdi, ama yeterli değil, bir bekanı buraya getiremiyoruz, cumartesi günü, mesai yok. parlamenter olarak 60-70 hukukçu var, burada 10 kişi yok. Biraz da bizim kabahetimiz var, yönetimin de kabahati var. Bu toplantıları buralarda yapıyoruz, tekdirediyoruz, ama etkili olamıyoruz.

Bu toplantıları merkezde, başkentte yapmak zorundayız, hepsi orada, Türkiye'de orada, mühendis odaları da orada, parlamenterler de orada, buraya geliyor, Tersin'e de gelmeyecek. Olağanüstü toplantıları çeşitli yörelerinizde yapalım, ama genel Kurulumuzu Ankara'da yapmak zorundayız. Çünkü Türkiye oradadır.

Odalarımız büyük mali açıdan fedakârlık yapıyorlar, sağ olsunlar, ama etkili olamıyoruz. Ben bura neyi kime anlatacağım, size anlatacağım, siz de bana anlatıyorsunuz, dinleyen yok.

Türkiye Barolar Birliği çalışmadı, doğru, az çalıştı. Peki

biz ne verdik. 21 baro hiç kesnek vermemiş, Sayın Başkan neyle çalıŖacak. Orta halli bir zenginin yıllık vereceği vergi 200 milyon liradır, bankadaki para da bu kadardır, bir zenginın vereceği parayı 22 bin üyesi olan Türkiye Barolar Birliği o kadar parası ver ancak. Bir de 80 milyon lira toplanmamış. Kesnek miktarı 119 milyon lira deniyor raporda, bunun 39 milyon lirası toplanmış. Barolar Birliği Başkanı bizi icraye mı verecek, biraz da biz kursuluyoruz. Mahalli barolar üye başına 1200 lira para veriyoruz, bir sigare parası, para olmadan nasıl çalıŖacağız. Giresun Barosu bu toplantı için ne kadar mesref yaptı. Parasız pulsuz başarılı olamayız, yürüyüş dahi yapamayız. Yapılacak iş, biraz maddeden güçlenelim, baroları harekete geçirelim, biz verelim, barolar versin, 1-2 milyar parası olsun Birliğimizin, o zaman sesiniz çok daha gür çıkar.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Özen.

Buyurun Sayın Ferten.

AV. NECLA FERİTAN (İstanbul Barosu)- Sayın Başkan, Sayın Yönetim Kurulu üyeleri ve sayın delegeler, şahsınızda mensup olduğunuz baroları, yeni Türkiye barolarını selamlıyorum efendim.

Sene 1972, bütün askeri birlikler mahkemelere, cezaevlerine dönüştürülmüş, işkencilere elmiş yürümüş, mensup olduğum baro genel kurul yapıyor, beni barolar Birliğine delege olarak gönderin lütfen, şu işkenceleri anlatmak istiyorum dedim ve ilk defa Bursa'ya geldim, orada dilinin döndüğünce Türkiye'de olan olayları anlatmaya çalıştım. 1973 yılında aynı şeri Hatay'da, 1974'de Ankara'da, muvekkilinin sökülmesi varıklarını bir naylon torba içinde getirip bırakmak şartıyla, 1975 yılında Samsun'da hapsini anlattım. Ne garip, ne acı bir şeyki, ben bugün 17 sene sonra tekrar huzurlarınıza aynı şeyleri anlatmak için geliyorum.

Sayın Başkanından ve Sayın Yönetim Kurulu Üyelerinden rica ediyorum, lütfen beni dinlerken şu kadara ne cevap verelim diye dihlenmeyiniz, çünkü bundan evvel hep öyle oldu ve lütfen delegeler gibi size saygılarımı, o üslupla ifade ediyorsanız

alışkin olmadığıma vaktiniz. Bu Birliğe ve şahıslarınıza saygın ver, ancak ben sizin çalışma raporu diye bu muntla getirilmiş olduğunuz raporu çalışma raporu olarak kesinlikle nitelileyemem. Sizin getirdiğiniz rapor, güzel bir tespit raporudur. Başkanlık raporu gerçekten yüksek düzeyde bir hukuk edebiyatıyla kaleme alınmıştır. Tespit raporunda da veciz cümleler vardır, iki üç tanesini hatırlamak gerekir, bakınız ne diyor, "Ülkemizde ciddi bir Anayasa bunalımı vardır. Yargıdeborutlanan yozlaşma adalet için gerçekte korkunç bir tehlike oluşturmaktadır. Gerçek hukukçular bu gidide sorirci kalmazlar. Bideyet mahkemelerinden en yüksek mahkemelere kadar bütün yargıçlar yargının önüne ya onuruna yarasız devranışlar içinde olmalıdırlar. Türkiye baroları vesayet altındadır ve Türk hukukçularının kadari sürekli bir savaş içinde bulunmaya zorunlu kılınmaktadır."

Peki sormak istiyorum, Barolar Birliği bu iki yıl bu savaşın hangi cephesinde yer aldılar? Bu raporda böyle bir savaş gösteren, bırakın savaşta böyle bir faaliyet gösteren evrakta ben rastlemedim. Birtaz evvel Sayın Önder bir örnek verdiler, dediler ki, açın raporun 86,88 inci sayfalarını, işte orada göröceksiniz, avukatların üstünün aranmasıyla birliğimizin nasıl mücadele etmiştir. Bu olayı anlatmak istiyorum size.

Ankara 'da bir dave görölüyor, bu devanın ismini halk demokresi davası adına takmış. Savcı ise esrin davası adına takmış. Savcıya hatırlattık kaç defa, ama böyle adlar takmayınız, esrin davası olan davalar gerçekte adaletsizliklerin ağır bastığı davalardır, Dreyfus davası gibi, Sakko Vanzetti davası gibi, ama o ona, davasına esrin davası diyordu, işte o davada avukatların çektiğini bir Allah bilir, bir de o davaya katılan avukatlar bilir. Kapının önünde duramazsanız, koridora giremezsiniz, üstünüz olmadık şekilde eşenir, yetmez, coplarını çekerler üstünüze yururler; ama, eğer dövme istedikleri insan zayıf ise, mesele son defa olduğu gibi, İzmir Barosundan gelmi, genç, fiden gibi iki hanım arkadaşına copunu kaldırdı, bakta becakları incecik, zayıf, pencereden insanlar sarkmış, hiç sakılmeden

elini ağaca uzattı, deli kesti, getirdi çarpiyla vurmaya başladı beceklerine. Bunu bütün Ankara seyretti, avukat beylerin de kravatlarından tutup bozmaya kalktı. Orada oturanlar evlerini satmaya kalkmışlar, bunları seyretmeyi işleri götürmüdü. İşte böyle bir günde biz Paris Barosu Başkanı, İngiltere Hukukçular Birliği Başkanı ve bir sürü Avrupalı parlamenter ve 110 avukat çaresiz kaldık, evimiz dedik kalktık Barolar Birliğine gittik, oradan barolarımıza telefon edip, Birlik Başkanımıza da anlatırız, elbet bize yardım elini uzatır. Aksi bir tesadüf, Birlik Başkanımızın, vefat etmiş bir kişiye son görevini yapmak üzere cenezedelermiş. Bekleriz, haber selinsin dedik, camiyi biliyoruz, salarız dediler, saat 12'den 16'ya kadar bekledin, ama herhalde Başkanımızın işi vardı, belki de haberdar olmadı, bilemem, gelmediler. Biz de oturduk, bir dilekçe yazdık, o sırada barolarımıza telefonla haber verdik, olan biten her yere telgraf çektik.

Şimdi Önder Sav Beyin bahsettiği, işte bak ne faaliyet dediği şey, bu dilekçeyi alan Birlik Başkanımız bir yazı yazmışlar, diyorlarki, avukatlar bana bir dilekçe bırakmış, çantelerinin, üstlerinin arandığını söylüyorlar. İşte böyle şeyler olmamalıdır felan. Karşı taraf da cevap vermiş; evet, biz onların üstünü arıyoruz. Yazılar burada, 86,87 ve 88 inci sayfalarda.

Bunun üzerine Birlik tekrar bir yazı yazmış, "canım hoyretçe arayın" ne demek bu hoyretçe arayıp sağımızı mı oksayarak arayacaklar. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Eğer siz bunların adına faaliyet diyorsanız, el hak faaliyetteler, ama ben denirorum, diyenem; benim ülkemde Türk çocukları balistik raporlarla sabit 10 metreden alınlarına kurşunlandı, bu dava tuzla'da görülüyor. Ben diyemem, Yeşilova'da insanlara pislik yedirildi; ben diyemem, cezavlelerinin durumu ortada. Bütün bunlar varken, nasıl siz bu tespit raporunun arkasına konmuş 10-15 tane dilekçeye faaliyet dersiniz beyler. El hak çok güzel cümlelerle yazılmış, Faruk Eren Beyefendinin zamanında yazılmış raporlardan alınmış pasajlar var, oturdum dört gün karşılaştırdım. Güzel bir tespit raporu ortaya çıkmış,

ama hayır, bizim ustümüze ölü toprağı serpilmedi. Biz, tek tek davelerinizle mücadele ediyoruz, barolar olarak mücadele ederken bir baskı olarak bu yetersiz dedik ve Barolar Birliğini kurduk, Barolar Birliğini, bu meseleleri tek tek baroların halledemeyeceği meseleleri bir baskı grubu olarak halletsin diye kuruldu. Ardından 20 yıl geçti, dün akşam haklı olarak Atilla Sav Beyefendi diyorlarki, "insan hayatında 20 yıl çok gordir, ama kurumların hayatında 20 yıl çok şey değildir." Haklılar, hatta ben ilave ediyorum, bu yozlaşma bir ülkede tek bir kurumda elbette olmuyor, sireet ediyor. Bu bakımdan söyledikleri doğru, ama 17 yıl evvel söylediğim şeyi bugün burada aynı tekrar etmek zorundaysam, işkenceden insanlar kıvranıyorlar, biraz kıpırdanının diyorsam bu da olmazki. Ben demiyorumki 20 yılda gül gülistan olsaydı her şey, her şey halledilseydi.

Barolar vesayet altındadır, tamam, peki lütfen toplum baroların vesayet altında olduğunu bilir mi? Müvekkillerinize sorun, ben kaç defa sordum, kimse farkında bile değil. Bunu canlı tuttunuz mu, topluma, barolar vesayet altındadır dediniz mi? 4-5 kız çıktı, başıma başörtü örteceğim dedi, arkasında kim olursa olsun beyağı fırtına kopardı. Biz, Barolar Birliğinin arkasında bunca barolar varken, kendimizi vesayet altından çıkarmak için ne yaptık. Önerisini sen getir! Amen efendim, ne yapacağınızı bana soruyorsanız o sizin hiçbir şey yapmayacağınızı gösterir. Buraya talep olurken herkes ben yapacağım diye geliyor.

Biraz evvel buyurdular, hukuk devleti, Türkiye'de hukuk devleti Anayasasında yazılıdır sadece. Türkiye'de Türk Anayasası bu devleti hukuk devleti diye tarif eder, ama hukuk devleti değildir. Mademki yargı bağımlıdır, mademki barolar vesayet altındadır, mademki savunma görevini yapamamaktadır. Bu halde nasıl hukuk devleti olur bu; hukuk devleti yoksa nasıl hukukun üstünlüğünden bahsedersiniz. Kendi kendimizi mi uyutuyoruz biz. Evvela hukuk devletini kuralım, nasıl kuralım; onun mücadelesini verelim. Mücadelenin şekli ni yok, on tane şekil sayılabilir, ama buna karar verecek olan Barolar Birliğinin barolarla

yapacağı toplantılarda alınacak kararlardır. Önerge getir, getirmezsen konuşma; böyle şey olur mu hiç.

Çok güzel de bir haber veriyorlar, bizim bir binamız yapılmış Ankara 'da, Barolar Birliğine ait. Dışarıdan gelen arkadaşlarımız istirahat etsinler diye, güzel bir haber, ama, ben her şeyden evvel başka bir şey rica ediyorum Birlikten; ne olur, lütfen şu Devlet Güvenlik Mahkemesini, hem de Ankara'daki Devlet Güvenlik Mahkemesinin kapısında şu küçücük vücudunu, şu küçücük ayaklarını koyabileceğin bir taş parçası gösterir misiniz bana. Merdivene çıksan in ordan diyorlar, ön kaldırımında dursam çekil oradan diyorlar, ana golden dursam duramazsın orada diyorlar. Kargıda bir kaldırım var, ağaçlar kaldırımı kapamıy, küçük biryer, 110 kişiyi oraya tıkmıyorlar, otomobili üstümüze sürerek tıkmıyorlar. Şimdi artık bu Ankara'da oluyor. Feki, dünyanın her yerinden bu devaya insanlar geliyor, bir tek defa bile buraya gelen 110 tane evkat ne yapıyorlar, ben de bir gözcü gönderiyim, ben de Yönetim Kurulundan bir üye olarak eder de kalır gelir bunlar ne yaparlar diye. Paris Barosu Başkanı bu suali bana sorduğunda cevaplayamadım, senki söylediğini anlamamış gibi yaptım ve yanından ayrıldım. Barakin mücedelci, merak bileetmediler, bizi yapayalnız bıraktılar.

Hiçbir millet, hiçbir devlet der ağaçları kurarak silahlarla ayakta durmaz, bunun örneği ortada. İşte senclerdir der ağaçları kuruyorlar, senclerdir silahlar geliyor geçiyor, hiçbir zaman çağın medeniyetine böyle ulaşmaz. Nasıl ulaşılır; kurumların kurallarıyla işlenmesiyle ulaşılır ve bu kurumların başında adalet gelir. Ne kadar güzel bir söz, okuduğunda ağlayacak gibi oldum; "Devletin temelı adalet, adaletin temelı de savunma" O savunmayı görev olarak yapan bizler neyiz; bizler, itilip kakılan insanlar haline getirildik. Buna isyan ediyoruz ve diyoruz ki. eademki Türk devletini ve milletini çağın medeniyetine götürecektir olan şey hukuk kurumunun kurallarıyla işlenmesidir, şu halde ben tekrar huzurunuzda Barolar Birliğine şu sitemi ediyorum; bize vakit kaybettiriyorsunuz. Lütfen bu işi kurallarıyla yapınız, bu kuralları işletiniz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Kaptanoğlu.

AV. CAHİT KAPLANOĞLU (Antalya Barosu) - Sayın Başkan, Sayın Divan Üyeleri; Antalya Barosu adına Giresun Barosu Başkanını ve Yönetim Kurulu Üyelerini yarekten tebrik ediyor ve kendilerine teşekkür ediyorum.

Bugünün bize göre ayrı bir anlamı var. 27 Mayıs'da olmuş olması ayrı bir anlam kazanıyor. Başkalarının demokrasiy katlettiği bir günde biz özgürlüklerden ve insan haklarından bahsediyoruz. Onun için diyorumki, sizler Türkiye'nin en aydın, en saygıdeğer kişilerisiniz. Hepsinizin huzurunda saygıyla eğiliyorum.

Deha önce konuşan arkadaşlarımız vesayetten bahsettiler, bağımsızlıktan bahsettiler. Artık ben bahsetmeyeceğim, çünkü ümitlerim kesildi. Mesleki ömrümü temellendiğim şu zamana kadar daima yargı bağımsızlığından ve vesayet durumumuzdan bahsettim, ama hiç bir şey yapabildiğimiz yok. Bunun sebebini buna bağlıyorum.

Bunun sebebi, bugün Çankaya'dan tutun Sıhhiye'ye kadar olan yeri işgal etmiş olan yürütücüler, yani yürütme gücünü elinde tutan kişiler meselesef biz aydınları sevmiyorlar. Özellikle 12 Eylül'den sonra bu aydın düşmanlığı büyük boyutlara erişti. Bizim meselelerimizin halledilmemesinin temelinde bu yatıyor. Bunu nasıl halledebiliriz, çözüm bence şudur; Mademki biz hukukçular böyle bir özgürlüğü, böyle bir insan haklarının gelişmesini, bağımsızlığı ve vesayetten kurtulmayı istiyoruz, şu halde Barolar Birliği, en kısa zamanda Türk hukukçularını ve avukatlarını, parlamenterler de dahil hepsini bir arada toplayarak Türkiye'nin geleceği açısından bizlerin durumunu ve konumumuzu açıklığa kavuşturması gerekir, en azından bir toplantı tertip etmeniz gerekir kanısındayım. Öncelikle biz bunu hazmedebiliyoruz, etmiyor muyuz, sesinizi duymayı istiyor muyuz, istemiyor muyuz; bu açıdan, buna gerek görüyorum.

Her zaman olduğu gibi parayı veremeyenler deha çok konuşuyor, biz beş dakika konuşacağımız için ben sıralayacağım.

Antalya Barosu olarak borcunuz yok, bekliyorum borçları 24 milyonu bulan baro temsilcileri burada dakikalarca konuşuyorlar, hatta özel ilmines de görüyorlar. (Alkışlar)

Arkadaşlar, biliyorsunuz ölüm yardımı konusu bir yasa meselesidir, yeni Avukatlık Yasasınının 88 inci maddesi şu anda gündeme elmeye müsait değil. Bunu şöyle tevsire ediyorum. - 1991 senesinde yapılacak olan olağanüstü genel kurul toplantımızda bir bütçe maddesi olarak getirilebilir ve en az 10 bin lira olarak bir üyenin bu yardıma katılması gerektiği saptanabilir. Bunu bizim meslektaşlarımızın üzüründe hassasiyetle dürmeleri gerekir. Ben Antalya Barosundan gelirken 300 arkadaşımı topladım, arzularınıza söyleyin dedim; hep bir ağızdan emen ölüm yardımını sakin unutmaya dediler. Ya bunu böyle yapalım veyahut da lütfen bizlere yakışmadığı için bu ölüm yardımını kaldıralım. 300 lira gibi bir para çok gülünç oluyor.

Stajyerlerin sorunlarına biz şöyle eğildik. Staja başlarken öncelikle staj bitim tezi hazırlanmaları için parayı veriyoruz, mesela bir arkadaşta diyoruzki, boğanne, bir arkadaşta gayri menkul satış vadiyle ilgili bir çalışma yapacaksın. Bu arkadaş stajını bitirdiğinde staj bitim tezi olarak 15-20 sayfa bir raporla geliyor, bir de meslek kurallarını veriyoruz bağlantıda. Bundan Yönetim Kurulunda bir sohbet toplantısı içerisinde bir imtihan niteliğinde değil de bir soru, turmeyapıyoruz ve arkadaşımızın cübbesini giydiriyoruz. Başka türlü imkânlarımız yok.

Raporda şu eksikliği gördüm; İran'ın işçilerimize karışması nedeniyle bir kineme raporu var. Burada Bulgaristan'da yapılan olaylar çok kısa bir cümle olarak, bir tek cümle olarak geçilmiş, değerli arkadaşların, hiçbirimiz ~~şovenist~~ değiliz, ama burada insan haklarından bahsediyoruz, kendi toplumuz ve kendi insanlarımız için de çok davarlı olmanız lazım. Onun için, genel kurulun tebliğinde, Bulgaristan'daki soydaşlarımızın gördüğü bu sıkıntılar, çaresizlikler için hiç olmazsa birkaç satırda değinilmesi gerektiğine inanıyorum.

Bundan önce çalışıp bu yuce genel kurula kadar bizleri

geviran, vazifelerini terk edecek olan değerli Başkan ve yardımcılarına teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selanlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Abacı.

AV.HAYALİTTİN ABACI(Malatya Barosu)-Sayın arkadaşlar. ben-
deniz 12 sendik Barolar Birliğinin Malatya delegesi'im. Barolar
Birliği kurulduğu günden beri yapılan bütün genel kurul toplan-
malarının tutanaklarını inceledim, gördümki, bu 20 yıl boyunca
hep havanda su döğüyoruz. Aynı konuları söylüyoruz, bunlar tuta-
naklara geçiyor ve orada kalıyor ve kalır da. Bu konuların
yaşama geçmesi bugünkü koşullarda mümkün değildir.

Yarın yeni bir yönetim, yeni bir başkan seçeceğiz, bütün
bunları tekrar tekrar konuştuk, inanmıki bundan sonraki genel
kurul toplantısında da aynı meseleleri görmeye, aynı konuları
yakınmaya devam edeceğiz. Bu niye böyle oluyor,

Arkadaşlar, devreye sorular, deve boynun niye eğri;
nerem doğru demiş. Hukuk sisteminizde çok acı bir durum olduğunu
apeşik burada söylüyoruz. Peki soruyorum size, sağlık sorunları-
mızda, sisteminizde sorun var mı yok mu? Var. Eğitim sorunları-
mız var, politik sorunlarımız var, her konuda sorunlu bir ülke
halindeyiz. Bir ülkede sorunlar birçok kaplar gibidir. Bir
yerde sorun varsa bu sorun mutlaka diğerlerine de yansır.
Bütün bunların nedeni ve bu kötü durundan, bu fesit daireden
çıkmanın yolu; 11 yıl evvel yaptığım bir konuşmada da bu konuya
temes etmişim. Türkiye sorunlu bir ülkedir. Çünkü, geri kalmış,
geri bırakılmış bir ülkedir. Geri kalmışlığımızı, geri
bıraktırılmışlığımızı yemediğimiz sürece bu sorunlar sürüp
gidecektir. Niçin geri bırakılmışız, niçin geri kalmışız; ince-
lediğimizde şunu görüyoruz; 1700'lerin sonunda Avrupa sanayi
devrini dire bir devrin yapmış. Biz o devrine toplum olarak
ayak uyduramamışız, ayak uyduramamız için dışarıdan ve içeri-
den ne mümkünse o yapılmış, yapılan her şey belvalenmiş bugün de

olduğu gibi ve biz bu fesit daire içinde yuvarlanıp gitmişiz ve bu gidişle gideceğiz de.

O halde şöyle düşünmek lazım; çorak bir toprakta nadide bir çiçek yetiştiremeyiz. Nadide bir çiçek yetiştirmenin şartlarını oluşturmak gerekir. Bunun için çorakkeni yapacağız. Bizim burada konumuz bir kanamalı hastanın kanını durdurılmaktan öteye gitmeyecektir. Bu kanı durdursek bile, bir süre sonra kanama tekrar başlayacaktır, çünkü o kanamaya sebebiyet veren illet içimizde yerleşmiştir. Bu illet de geri kalmışlıktır, geri bırakılmışlıktır. Bunu ortadan kaldırmak için ne yapmak lazım;

Bu, baroların, Barolar Birliğinin ve evkâfların direkt işlevi değil süphesiz; fakat, bir şeyler söyleyebiliriz, bir şeyler yapabiliriz, bir şeyler düşünebiliriz. Bunu ben istirahat ediyorum, bunun yolunu, bunun metodunu bulmak zorundayız.

Sanayi devrini yapmış, biz buna ayak uyduramamışız, geri kalmışız. Bugün Avrupa için sanayi de önemini kaybetti, onun içindir ki birtakım sanayi kuruluşlarının bizim gibi geri kalmış ülkelere gelmesine, boy göstermesine ses çıkarmıyorlar, hatta teşvik ediyorlar. Niye? Çünkü, kocaman sanayi kompleksleri kendi çevrelerini kirletici bir unsur olmasından dolayı geri kalmış ülkelere ihraç ediyorlar. Avrupada ilerlemiş ülkeler bugün bilimsel ve teknolojik devrin denilen bir aşamaya ulaşmışlardır. Biz de bu aşamaya ulaşmak zorundayız. Bu noktalara dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bir ülkede 30 gün içinde üç kere millî iradeyle oluşmuş hükümet devrilirse, aleşığı edilirse Barolar Birliği de, barolar da Adalet Bakanlığının vesayetinden kurtulmaz. Bu çorak toprakta bu verimli çiçeği yetiştirebilmeniz mümkün olmaz. Bu konular üzerinde durmak zorundayız.

30 yıl içinde ülkede üç defa millî iradeyle gelmiş iktidarların devrilmesinin nedeni de geri kalmışlığımızdır, geri kalmışlığımızdan kurtulmamızdır.

Şimdi de çok özel bir konuya değinmek istiyorum.

Arkadaşlar, ölüm yardım meselesi var, ölen arkadaşlarınıza seyysanen 60 bin lira para ödemi. Avukat arkadaşlarımızın mirasçılarına milyarderlik servetler bırakılanlar da var, iğne iplik dehi bırakanlar da var. Bu durumda 60 bin lirayı milyarderlik servet bırakana da öduyorsanız, iğne iplik bırakana da öduyorsunuz. Bunun adlele kabili celif olduğunu kim iddia edebilir. Biz hukuku seçilenek istiyoruz, bunun gayri adil bir uygulamaya olduğuna da bilnek zorundayız.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKA... teşekkür ederim Sayın Abacı.

Buyurun Sayın Tozun.

AV. HASAN TOZUN (Balıkesir Barosu)-Sayın Başkan, değerli üyeler, konulara mümkün mertebe satarbeyleriyle değineceğim.

Müksek malumlarınız olduğu veçhile az evvel arkadaşlarımızın değindikleri gibi önemli yasalar tepki yasaları haline dönüşmekte ve birçok ayrıntılara banyesinde içerdigi için yine tam tersi yasalarla değitirilmek suretiyle genel menada kaosa dönüşmektedir. 1924 Anayasası zamanında gelen 1960 Anayasası, bir sonraki Anayasa gösterilebilir.

Şimdi, bu genelleme hareketinde bir de bu etki-tepkinin neticesi olarak mealesaf 1960'den sonra çıkarılan yasalarda hukukun üstünlüğüne aykırı yasalar var, bir de hiç hukuka muvaceat cailemeyecek şekilde yasalar var. Yani, zamanen yukuşmanın etkisinde olan hukuk dışı yasalar var, hukuka dehi gidilemeyen yasalar var.

Bilindiği gibi 6785 sayılı İmar Yasası değitirildi. Bu Yasa da getirilen bir hüküm var, imar planı yapımına veya değitirliklerini belediye meclislerinin inihisrine bıraktılar. Şimdi, imar planı bir mecliste yapılacaksa ya da yapılmı, olan plan değitirilecekse meclis karar veriyor, eğer bundan rustatip olanlar varsa itiraz ediyor, itiraz merci yine belediye meclisi. Bu itiraz üzerine verilen karar kesin. Yargıya gidemiyorsunuz, arkadaşlarımızın şikâyetleri yargıya giden konularda olmuştur. Ya yargıya hiç gidilemeyen konulardaki şikâyetler ne olacak?

Yine aynı kanunda idare 500 bin liradan 25 milyon liraya kadar para cezası verilebilir. İtiraz mercii sulh ceza hakimliği. Sulh ceza hakimi, sulh hakimi nece besinde, mahkemeler arasındaki davalarda mahkum ve eleleli davalarında sulh yargıcının 100 bin liraya kadar verdiği kararlar kesin, 101 bin liraya olan kararlar Yargıtay denetimine tabi. Fakat, eger bir idare, bir belediye encümeni bir vatandaş için 25 milyon lira para cezası verirse, o sulh yargıcına itiraz edildiğinde sulh yargıcının 25 milyon liralık para cezası için verdiği karar kesin. Üst mercii yok. Üstelik, sulh ceza yargıcı da bu kararları esasen tetkik edemiyor. Onun tetkiki de sınırlı. Bu konuları çoğaltmak mümkün. Yasalar irdelendiği takdirde bunları çoğaltmak mümkün.

Bırakınız bugün normal hukuk yollarındaki çekilen istisnaları, bu yollara dahi gidilmesini önleyen yasalar vardır. Bu yasalar antidemokratiktir, özellikle bunlarla mücadele edilmesi lazım.

Yasalar, meclisimiz yasaları boşa döndürüldü, akşam kalenc alınan yasa sabahleyin Meclisten geçiriliyor, o intibai verecek durumda meclisef.

Adaletin geç tetelli ettiğinden şikâyet ediliyor ve bunun çaresi sık sık usul kanununu değiştirmekte aranıyor. Bunlar da o kadar elelelece yapıyor ki, meclisef çekikle yaracağız diye bu kere işler daha erap seçime dönüştürülüyor. Usul hukukundaki giyap meselesi kaldırılmıştır. İyi epe onun yerine ne getirilmiştir; davalının istediği celsede davaya girabilme hakkı tanınmıştır. Eger daha önce kesin nehil verilmişse son celse dehi girip delillerini ibrez edebilme hakkı tanınmıştır. Nasıl kışel-teceksiniz bu mahkemelerin karar verme sürecini.

Bir başka nokta, asliye hukukta vatandaşlar arası davada hazinele ilgili olmayan davalarda temiz süresi 15 gün, hazineenin 30 gün. Neden? Gerekeci yok.

Arkadaşlarımız, savunmanın geç beşlehasından tutun, Berolar Birliğinin vesayetine kadar meslektaşların sıkıntılarını detaylı anlatıyorlar. Çıkarılan pehin vergi ve heyet suvandardı

ile vergilendirme esasları mesleğe yeni başlayan arkadaşlar için yüküktür. Bu arkadaşlarımız büyük sıkıntı içindedirler. Bugünkü ekonomik olanaklarla buro aynak, buroyu keza ir hale getirmek için zaten borçlanmaktadırlar. Bu konuda genç arkadaşlara bir istisna tanınması ya da yasalardan kaldırılması şeklinde Barolar Birliğinden çalışma yapmasını istiyoruz.

İşkoncelerden bahsedilmiştir; herhangi bir baroda, mahkemede bakınız herkese verilen bazı büyük mahkumeler hariç, duruşma saati 9 dur, 9 da gelirsiniz 11.30 da alınırsınız, itiraz mercii- niz yok. Bir başka nokta, büyük yerlerdeki edliyelerde sanıyorum bu konu halledilmiştir; fakat küçük edliyelerde persel büyük sıkıntılar vardır. Bir örneğini Erdek'te yaşıyoruz. Ayakte duracak yeri yoktur avukatın. Bir çay ocağının yerine telip olduk, işte size devleti teşkil eden yöneticilerin mesleğinize ve meslektaşlarınıza bakış açısı. Aldığımız cevap şu; peki ama nereden çay içeceğiz.

Muhterem arkadaşlar, bazı arkadaşlar çare dediler. Bunun çaresi Türkiye Barolar Birliğinin görevini daha büyük bir ciddi- yetle yapmasıdır. Bunun için yapılacak iş, barodaki şikâyetlerin derlenip toplanması ve çıkış ve çıkacak yasalardan avukatlık- ten gelme konularında uzman arkadaşlara tetkik ettirilmesi ve mutlaka bu konularda kamuoyu oluşturulmasıdır. Bu kamuoyunun oluşturulması da bültenlerle olmaz. Bunlar gazetelerde yete- rince yer almıyor, daha etkin tedbirler alınması lazımdır. Bunu değerli seçilecek arkadaşlarınızdan istihem ediyoruz.

Bu meyanda, Giresun Barosu Sayın Başkanına, Giresunlu meslektaşlarınıza teşekkür ediyoruz.

Türkiye Barolar Birliği Yönetimine bugüne kadar gösterdik- leri etkin çalışmalarından ve özellikle hazırladıkları çok güzel rapordan dolayı teşekkürlerimizi sunuyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Sayın Çıplak, buyururuz efendim.

AV. MEHMET ÇİPLAK (Manisa Barosu) - Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; bir program oluşturulmalı, ertek Kenarlı Sevenler Derneği kadar ciddi olalım diyoruz, yani önümüzde bir program olursun, bu gününüze sığmayorsa bunun için bir olağanüstü genel kurul yapalım, önümüzde bir program olsun.

Geçenlerde bir demokrasi kurultayı oldu, orada konsensus, demokrasi konusunda nerede birleşiriz diye Erbakan'ı bile dinledik. Burada her şey konuşuluyor, ama önümüzde bir şey yok. Yani, benim Manisa Barosundan herhangi bir arkadaşım bu Barolar Birliği toplantısında ne kararlar alınmış, ben nasıl davranacağım; örneğin, hazırlık komitesinde bir baro başkanlığı bir uğraş veriyor, avukatlar inceleyebiliyor, hatta senik ifadesi bile yasaklanıyor. Onu diğer barolarda yok, yani bir ilkesizlik, bir karnava sürup geliyor. Ben diyorum ki, burada temel sorunlarımızı hepimiz biliyoruz, ama önümüzde program yok, onun için de bir sonraki toplantıda neleri yaptık, neleri yapamadık, bunları konuşalım, yani bir senekleri çözelim diyorum, ciddi olalım diyorum, fazla bir sözüm de yok.

Hepinize sevgiler sunarım. (Alkışlar)

BAYKAN - Teşekkür ederim efendim.

Buyurun Sayın Baltacıoğlu.

AV. NECİLA BALTACIOĞLU (Bolu Barosu) - Sevgili meslektaşlarım, Bolu'dan bir arkadaşım konuştu, o Düzce'de bulunan arkadaşları temsil ettiği için, ben de Bolu'da olan arkadaşlarımla bana verdikleri önerileri hazarunuza getirmek için söz aldım.

Sayın Birlik Başkanına ve Tünetim Kurulu Üyelerine, çok güzel bir rapor hazırladıkları için teşekkür ederim.

Giresun Barosu Başkanı ve üyelerine, tüm Giresun Halkına teşekkürlerini bildiririm.

Arkadaşların 15-25 seneden beri bu defterlerin çözümlenmediğinden bahsettiler. Bense 39 senelik avukat olarak 39 seneden beri bu defterlerin çözümlenmediğini vurgulamak istiyorum.

Biz avukatlığa başladığımız zaman varken Adalet Bakanlığına bağlıydık. Baro Başkanımız Adalet Bakanlığına bağlıydı.

ancak 5 avukat olan yerde bu baro ve kilatı kuruluyordu. Avukat-
lığa bağlandıktan sonra biz hâkim vâkîfâtı, Anayasa hürriyeti ve
basın hürriyeti gibi konularda uğraş verdik. Bu uğraşınız sonu-
cunda gerçekten Yüksek Hâkimler Kurulu kuruldu ve bir müddet de
çok iyi işledi, ama yine kendi meslektaşları arasında çıkan bazı
uyumsuzluklar nedeniyle onların da basın ve diğer yönetselikle-
rine kısıtlanmaya getirildi. Tarih bir tekrardan ibarettir, 39
sonelik meslek hayatında hiçbir sorunun hallosuzluğuna uğradığını
görmekten çok üzgünüm. Hayatınızın sonuna gelmiş durumdayız,
benim burada çok uzun konuşmam gerekiyordu, fakat süre kısıtlan-
mış olduğu için kısaca sorunlara da değinmiyorum. Ancak, çözüm
getirin dediler. Sementhe değilizki bir anda çözüm getirelin.
Bu çözümün konuşulması için günler gerekir.

Onun için, ben, yeni seçilecek Barolar Birliği Başkanı ve
Yönetim Kurulundan bir hukuk kurultayını toplayacağımı rica ediyorum.

Ayrıca, bu toplantıların, yarıoğlan genel kurul toplantı-
larının behemehal Ankara'da yapılması gerekir. Çünkü, sesimi-
zi duyurmak yönünden, basın yönünden her halükârda bu toplantı-
ların Ankara'da yapılmasında büyük zaruret vardır kanısındayım.

Sayın Önder Sav arkadaşım ve İstanbul Barosunun
desteklediği diğer arkadaşımın şanslar dileyenle beraber, hangisi
seçilirse seçilsin, her halükârda orta, sol ve sağ partilere
mensup olan hukukçu milletvekillerinin bu toplantılarda hazır
bulundurulmasını temin etmeleri gerekir.

Ayrıca, bir hususu daha söyleyeceğim, biraz zulfüyere do-
kunacak, özür dilerim, onu da benim en yaşlı avukat olmama
bağlayın, beni affedin.

Barolar Birliği Başkanının ve Yönetim Kurulu Üyelerinin
mesleklerini yapmalarını gerekir, yalnız Barolar Birliğinde,
yalnız meslek sorunlarıyla, yalnız kanunlarla uğrayacak
vekit eri vardır. Bunun bir teklif olarak ileri sürüyorum.

Seygiler sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Orhan Pekin.

AV. OSMAN FİLİTİN (İstanbul Barosu) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; hepinizi selamlarımla selamlıyorum.

Şey dakikada konuşmak çok ustalık isteyen bir şey, hele bazı problemleri aktarmak herkeşe nasip değil, bana da değil, onun için bazı satarbaşlarına değinmek zorunda kalıyorum.

Dertleniyoruz, dertleşiyoruz, dedikodular yapıyoruz, hiç bir şeyi çözemedik diyoruz, Sayın Necla Baltacıoğlu, geldi üstüne tuz biber ekte, 39 senedir dertleşin, hiçbir şeyin çözülmediğini gördün dedi. Kendisine yurekten katılıyor, her 39 değil, 28 senedir. Çözümleneyi bir yana bırakın, ivme kazanarak geriye gidiyoruz.

Yaslağa ilk girdiğinde ağabeylerin eblalalım 5-10 sene, 20 sene evvelki hatıralarından hâkin-avukat ilişkilerinden Yargıtaydaki durandan stayişle bahsederler, ben bunu nöstalji olarak kabul ederdim ilk yıllarda, ihtiyarlanmışlar, eruk geçmişlerinden başka hatırlayacak bir şeyleri yok zannederdim. Ama, her gün geçtikçe düşünüreremini edim edim peşedim. Biz kolay kolay hiçbir şey çözemeziz de sevgili arkadaşlarım. Neden?

Demokratik bir ilerleme savaşı verebilmek için evvelanırde demokrat olmak lazım, başkasından demokratlık beklerken, Sayın Teoman Evren'in bir sözüne evdet ediyorum, yargı saygı beklenez, saygıyı davet eder. Doğru, herkes için geçerli bir kural bu. Yargıyı ben s. dece hakim olarak da alıyorum, seç eyeği olarak-ten, yargıyı hukukçular yapar, bir bütündür. Avukat, hakim, savcı tefriki de yanlıdır. Burada bir günah varsa hukukçuların günahı vardır. Hiç düşünmediğin bir konuya mecburen değineceğim.

Sayın arkadaşım 30 yılda üç ihtilâl dedi, bu ihtilâle göyledenir, böyle denir, onu tartışacak değilim, ama ihtilâl herkesin, her basit vatandaşın kabul edebileceği gibi hukuk dışı bir olaydır ve beşarılmedalı takdirde çok ağır mucyideleri olan bir olaydır. Değil ihtilâl parlamentoyu isket etmek vesaire, bir kale kumandanı hukümetin verdiği emri dinlemezse idam olunur, kanunda meddesi vardır. Buna hukuki kalıfı biz hukukçular profesörler, Anayasa profesörleri getirdi. (Alkıylar)

Evvela ivenlikli ve samani olmalıyız, öznek istemeliyiz, öznek istiyorsak bazı şeyleri kafalara erpmalıyız, her Allah'ın unu erpmalıyız. Evvela kendiniz edil olmalıyız, musamehakâr olmalıyız, örnek olmalıyız. Üzülerek söylüyorum, bugünkü yönetimle ilgili değil, ama benim Barolar Birliği Başkanının imzasıyla televizyondaki bir temsille ilgili olarak bir avukat şöyle yaptı, böyle yaptı diye senaristin yazdığı şeylerden bizalındık. Niyelineliyim ben, yok mu; eğer bir mecliste yüzde 80 namussuz mühendis varsa sığı yuktarı bende de vardır. Kılcal kaplar olayı melun, niçin ben elineyim, niçin bu hassasiyeti göstereyim.

Türkiye'nin cezaevleri rezil, ben avukat olarak gitmiyorum mecbur kalmadıkçe ęünkü orada utanıyorum, Türk olmaktan utanıyorum, avukat olmaktan utanıyorum. Bir cenebi konsolosuyla geliyor cezaevinde özel odada görüyor, ben hayvan gibi itile kakıla beş dakika içinde görülmek zorunda kaldığım içingitmek istemiyorum. Bu kadar probleminiz var, sadece yakınıyoruz. Bizim yaptığımız bu. Bunu nasıl kırarız, her Allah'ın unu kafalarına akarak kırarız. Bunu yapabilmek için zaman lazım, beş saat bir genel kurul, iki saati yemek, birine 40 dakika, öbürüne 5 dakika çok. Biraz da kendinizde arayacağız.

Evvela biz demokrat olmalıyız derken, İznir Barosundan Sayın Özturanlı'ya teşekkür ederim, bir konuya değindi, hasbelkader İstanbul Barosu mensubuyur, Barolar Birliğinin raporunda rakamlar var, 22 300 kusun Türkiye'deki avukatlar, 9300 İstanbul'da, bu benim günahım değil, 5 senedir yönetim dışına itilmişiz. Ben aday da değilim, o ayrı bir olay, yalnız burada her baro muktosibinin ayrı ayrı unu düşünmesi lazım; Türkiye'de yüzde 37,2 matematik sayısı olan bir baroyu yönetim dışı bırakmak demokratlık midir, adalet midir? Ben yüzde 3-5 ile hukümet olurdu olmazdı tartışmasına nasıl katılıırım, kim inanır bana.

Teşekkür ederim.(Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Sayın Atilla Sev, bu arun.

AV. ATILLA SAĞ (Ankara Barosu)-Sayın Başkan, sevgili meslektaşların; Türkiye Barolar Birliğinin 20 nci yaşına baştağı bu genel kurul toplantısında aslında konuşmak niyetinde değildim, ama tutanağı geçmiş bir yanlış düzeltilmek için söz almak zorunda kaldım.

Sevgili arkadaşım İskender Özturanlı sanıyorum belleğinde yanlış kalmış bir bilgiyi burada aktardı. Bu dönemin çalışmasıyla ilgili değil. Sabahleyin konuşmasında dediği, "12 Eylül döneminde Türkiye Barolar Birliğine geldim, Başkanla -ismini de zikretti- konuştum ve bazı şeyler yapılmak gerektiğini önerdim, bu arada baro başkanlarını bir toplantıya çağırabileceğini bir örnek olarak belirttim. Sonra bekledim, bu toplantı yapılmadı, hâlê bekliyordum" gibi bağladı.

Herhalde Sayın Özturanlı arkadaşımı belleği yanıltıyor. Efendim, Sayın Özturanlı'nın söyleyip söylemediğini ben anımsamıyorum, ama bahsettiğı toplantı o zaman yapıldı. Burada tabii ki var, hatta Barolar Birliğinin geçen genel kurulunda Sayın Turgut İnel arkadaşım da o toplantıyı Barolar Birliğinin yaptığı önemli ve döneme özgü yareklice bir çıkış diye anımsattı.

O tarihte böyle oldu, 12 Eylül olayını 13 Eylül'den itibaren Barolar Birliğı doğru biçimde yorumladı ve tutumunu septeği. 12 Eylül döneminde askeri yönetime bir hukuk kuruluğu olarak her türlü davranışında hukuk devletinin gereklerine uygun biçimde çalışılması önerisinde bulundu. Bunlardan bir tanesi nedeniyle ben Barolar Birliğı Yönetim Kuruluyla tam bir uyum içerisinde çalışırken, baro başkanlarını Ankara'ya davet ettik, sanıyorum ocak ayının 8'ine de 9'uydu, o sırada da biraz önce Sayın Özturanlı arkadaşımın onu doğru olarak septeğiğini kabul etmek zorundayım, bu dilekçelere pul yapıştırma sorusunda birçok konularda biz görüşümüzü açıklıyorduk, dilekçelere pul yapıştırma konusundaki bir görüş açıklanmasını sanıyorumki Konya'da idi, Sayın Devlet Başkanı hem Birliğin görüşünü anımsatarak, hem de avukatlara yönelik bazı küçümseyici ifadeler kullanarak eşir

biçimde eleştirdi.

Dönemin özelliklerini anımsıyorsanız, baro başkanları geldiler, kendilerine dedimki, bu benim açıklanan nederiyle eğer Birliğe zarar verici bir sonuca ulaşacaksa ben görevimden ayrılmaya hazırım.

Biraz önce diğer arkadaşların da hatırlattılar, o tarihte sanıyorum Ankara'ya 36 başkan gelmişti, hepsi oybirliğiyle Barolar Birliği Yönetim Kurulunun doğru yolda olduğunu, kendilerinin de Barolar Birliği Yönetim Kuruluyla birlikte aynı görüşü ve tutumu desteklediklerini söylediler, bizi yüreklendirdiler ve görevimize devam ettik. O dönemi hatırlarsınız, bütün kurumların sustuğu, birçok kurumların da askeri yönetimin yanında yer aldığı bir dönemdi.

Barolar Birliği o dönemde Anayasa ile ilgili görüşünü ^{bildirdi} önce görüş istedikler kuruluşlardan, Barolar Birliği Yönetim Kurulu, görüşlerini septyayan bir rapor hazırladı, sonra o görüşleri de sözde değerlendiren Anayasa Komisyonunun hazırlama olduğu Anayasa tasarısı bütün kurum ve kuruluşlara dağıtıldı, yine sanıyorumki tek kurum olarak Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Ankara'da toplandı Ekim 1982 tarihinde, yeni Anayasanın halkoylaşmasına sunulmasından bir ay kadar önce ve sanıyorumki Anayasa tasarısıyla ilgili görüş açıklama yasağının bağlanmasından birkaç gün önce yaptığı toplantıda bir raporu belli bölümlerinde oy birliğiyle, bir veya iki bölümünde bir oya karşı oybirliğiyle kabul ederek sundu. Bu raporun son tümencesini bir seyi anımsatmak için okuyorum;

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu, Danışma Meclisince kabul edilerek Millî Güvenlik Konseyine sunulan tasarımı getirdiği kurum ve düzenlenmelerle halkın oyuna inenmeyen ve genel olarak seçimi önemsemeyen, çoğulu demokrasiye ve çağımızın tüm sosyal ve hukuksel değerlerine ters düşen, Türk toplulumunu çok gerilere ve çeşitli bunelımlara sürükleyebilececek risikolikte bulunmaktadır. Bu haliyle, tasarının düzeltileneyeceği bir öneri

olduğu ve yeni beşten kalene alınması gerektiği görüş ve inancındadır."

Arkadaşlar, bu Barolar Birliği Genel Kurulunun görüşüydü. O dönemde sanıyorumki başka hiçbir kurum ve kuruluş bu netlikte görüş belirtmedi. Bir başka şeyi dikkatinize sunmak istiyorum.

Bu görüşü Türkiye'de benimseneyen kurum ve kuruluş kalmadı. Yani, siyasi kurumlar, partiler, kişiler, bilimsel kuruluşlar, üniversiteler, hocalar aşırı yukarı hep aynı şeyi söylüyorlar. 1982 Anayasasının Türk toplumunun bugün ulaştığı aşamaya uygun olmadığını, demokratik bir hukuk devletinin bütün kurum ve kural- lılıkla işlenmesine yeterli olmadığını söylüyorlar.

Arkadaşlar, bir kurumun ömründe 20 yıl önemli değildir, Sayın Necle Fertan kardeşim biraz önce dün akşam bir söyleşi sırasında kullandığın bu sözüme bir yolculukta bulundu. Bu inancını dinliyorum. Gerçekten Türkiye Barolar Birliği kurulalı 20 yıl oldu, 20 yıl içerisinde ilk genel kurulda bulunan bir kısım arkadaşlarımız var, biz biraz daha yüzümüzün çizgileri derinleşmiş, biraz daha saçımızdaki kırlar artmış, biraz kilolarımız fazlalaşmış olarak aramızda, ama bizim yanımızda genç, bize göre meslekte çok daha yeni arkadaşlarımız da var ve benzer şeyleri tartışmaya devam ediyoruz.

Benim görüşüme göre bu bir kısır döngü değildir, yani kelimeler kelimeler layonfa derler eski deyimle. Arkadaşlarımızın bir kısmı belki 20 yıl önce de aynı motifleri kullandığımızı hatırlayarak keremserliğe düşüyorlar. Ben bu keremserliği paylaşıyorum. Tam tersine, bu bir kısır döngü değildir, bu bir diyalektik gelişmedir diyorum. Toplam içerisinde Barolar Birliği 20 yılda çok mesafe almıştır. 20 yıl önce kullandığımız tartışma yöntemlerinden bile farklı yerlerdeyiz, farklı modeller kullanıyoruz, nele motifleriniz itibarıyla çok daha farklıyız.

Bu raporda kullandığımız bazı şeyleri, görüşleri Barolar Birliğinin bugünkü gelişme raporunda da buluyoruz. Önümüzdeki dönemlerde de bir kısmını bulacağız. Bir toplulukta bazı kurumları değiştirmek, bazı gelişmeleri sağlamak o kadar da kolay olmayacak.

Ana, bu dönem içerisinde birtakım toplumsal çalkantılar, fırtınalar atlatıldı. Türkiye Barolar Birliği doğrultusunu yitirmeden, ileriye ve çağdaş bir hukuk kuruluşu olarak doğrultusunu hiç yitirmeden hep gördüğü doğruları, toplumsal yararına söylemeye devam etti.

Yöneticiler değişmiş olsalar bile artık Barolar Birliğinin bir tüzel varlığı, bir inanç bütünlüğü vardır. Bu 4 yıllık görev dönemini bitirmiş olan arkadaşlarımız verimli, başarılı bir çalışma getirdiler. Bunu beğenmek de bir kısım arkadaşlarımızın hakkıdır, beğenmek, eslında toplumun içerisindeki ilerleme özleminin de bir belirtisidir. Elbetteki beğenmeyen arkadaşlarımız bu suretle Barolar Birliğini ileriye doğru, daha ileriye doğru gitmeye zorlamaktadırlar, itmektedirler.

Ben, Türkiye Barolar Birliğinin bugün ulaştığı noktaya önemsiyorum, küçümsemiyorum, küçümseyen arkadaşlarıma da bunları anlatmak istiyorum.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna, yapmış oldukları çalışmalardan ötürü kutlarını, teşekkür ederim.

Ayrıca, Sayın Başkanın şahsında Giresun Barosuna, bu Barolar Birliği toplantısının burada başarılı bir şekilde toplanmasını sağladığı ve büyük özveri gösterdikleri için teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BaşKAN- Teşekkür ederim Sayın Sav.

Raporlar üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Yönetim Kurulu Sayın Başkanı eleştirilere karşı cevap verecekler, buyurun efendim.

AV. TEOMAN EVREN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı) - XX. Olağan Kongrenizin ço. saygın delegeleri, biraz önce çalınan raporumuz üzerindeki eleştirileri hep birlikte dinledik. Gönlül isterdiki bu konuşmalar bu yılki çalışmalarımızın ve raporumuzun eleştirisi mahiyetinde olsaydı.

Gene gönlünüz isterdiki, bu raporumuzda özellikle belirttiğimiz sorunlar hakkında bugün burada konuşan arkadaşlarımız aynı şeyleri tekrarlamamış olsalardı.

Gene bugünkü eleştirileri arısında arkadaşlarımız 17 sendir aynı eleştiriyi yaptıklarına söylediler. Gene bazı arkadaşlarımız 17 sendir değil, 30 sendir aynı sorunlarla karşı karşıya olduklarını ifade ettiler.

Ne yazıkki bugün ben eleştirilere cevap verirken son derece büyük bir sıkıntı çekiyorum. Bu sıkıntının nedeni de, artık Türkiye Barolarında, Türkiye Barolar Birliğini eleştirecek insanların son derece büyük bir performans düşüklüğü içinde hep eski şeyleri tekrarlamaktan öteye gidemeyen bir bozulmaya girmiş, bir zayıflığa düşmüş olmalarıdır. ("Ne demek istiyorsun, anlayamadık, bir daha tekrar eder misin" sesleri, gürültüler)

Efendim, anlayacaksınız.

Targut Kazan arkadaşın, Yönetim Kurulu raporunu eleştirirken, daha etkin nasıl gelişebilir diye düşünülmesi lazım geldiğini söylediler. Elbetteki bu konu, üzerinde özellikle ve hassasiyetle düşünülmesi gereken bir konudur.

Bugün en önemli sorunun birçok arkadaşımızın vesayet sorunu olduğunu ileri sürdüler, biz de buna katılıyoruz ve bu güne kadar Türkiye Barolar Birliğinin bütün uğraşı, Türkiye barolarını vesayetten kurtarmak için gerçek mücadelelerin en iyi şekilde verilmesi yolunda olmuştur, o kadar olmuşturki, Türkiye avukatları için bir bayram günü tespit edilmesi gerektiğinde Türkiye Barolar Birliği ve baroları vesayetten kurtarılmadığı sürece hiçbir zaman Türkiye barolarının bayram yapma hakkı bulunmadığı genel kurullarımızda karar altına alınmış ve ancak vesayetten kurtulmamız halinde bayram yapabileceğiniz saptanmıştır.

Ama, buna rağmen Türkiye baroları her gün gerçekten biraz daha vesayet altına girmiştir. Bu vesayet altına giriş bizim sorunumuz olmaktadır; ancak, bu sorunu başımıza biz getirmedik.

1136 sayılı Kanun, aslında avukat arkadaşlarımızın topyekân elbirliğiyle yapmış oldukları bir kanundur ve bütünüyle avukat arkadaşlarımız bu kanunun tasarı çalışmalarında hep birlikte hazır bulunmuşlardır ve gene o gün için benim ... (Karşılıklı konuşmalar, gürültüler)

Karşılıklı konuşacaksek, sorun cevap verelim efendim.

1136 sayılı Kanunun hazırlık çalışmasında arkadaşlarımız bulundular ve son derece öncelikli bir gelişme sonucunda bu tasarı yasalasmış oldu. Bir gün TBMM'ye tasarı sunuldu ve o gece Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir avukatlar partisi kurularak iktidare geldi ve 1136 sayılı Kanun böylece çıkarış oldu. Hatta 1136 sayılı Kanundan daha eski avukat arkadaşlarımız çok iyi hatırlayacaklardır, kanunun pek çok maddesinin Anayasaya aykırı olduğu, hukuka aykırı olduğu gibi iddialer ileri sürüldü. Fitekin bazı maddeleri geri alındı, birçok maddelerinin de iptal edildiğini gördük.

Ancak, her gece rağmen Türkiye'nin başına bir 1982 Anayasası olayı gelmiştir. Bu olayı hiçbirimiz hiçbir noktasında tasvip etmiyoruz, bunu tasvip etmediğimizi açıkça söyledik.

1982 Anayasasının kabulünden önce çok geniş ve çarpıcı bir inde bu Anayasayla Türkiye'de yeni bir demokrasinin kurulmayacağını hem kanuoyuna ilan ettik, hem bu hususu bir kitepçikle bütün ilgililere duyurduk. Bütün bunlara rağmen barolar hakkında gelen fikirler bir Anayasa kuralı olarak devreye girdi. Bu kural, sadece baroları ilgilendiren ve baroları rahatsız eden bir kural olmakla kalmadı, Türkiye çapında kanunla kurulmuş meslek tepeköllüklerinin hepsi hakkında aynı sonuca varan bir yasal düzenleme haline geldi.

Bilahare Anayasada getirilmiş bu düzenlemenin yasalara aktarılması mecburiyeti getirildi ve çeşitli değişikliklerle Türkiye barolarının ve Barolar Birliğinin yasal statüsünde çok

önemli değişiklikler yapıldı. Bu değişikliklerin hepsiyle çok etkin bir şekilde mücadele ettik, hepsine karşı çıktık; ancak, bu değişikliklerin bir kısmı değil bizim, TBMM üyelerinin bile haberi olmadan sorunlar halinde, kararlar halinde Türkiye'nin yasal hayatına girmiş oldu.

Efendim, faaliyet raporumuzun bir tespitler raporu olduğundan bahsedildi. Bu konuya hiçbir noktayla **istisna** demiyorum, çünkü en çok üzerinde sözü edilen Cumhurbaşkanlığına sunulan rapor konusu, son derece büyük bir çalışma mahsulüdür. Bu çalışmada çok değerli hocamız Faruk Eren'in katkıları vardır, bu çalışmada şimdi burada isimlerini zikretmeyi özellikle istemediğim Yönetim Kurulu üyelerimizin Türkiye barolarının çeşitli üyelerinin önemli katkıları vardır. Bütün bunlar sonucunda dosyamızda, raporumuzda gördüğünüz rapor kalene alınmış ve buna göre fevkalade önemli sorunlara değinen, fevkalade önemli bir kaynak haline getirilmiş ve bu rapor Meclis Cumhurbaşkanına, Başbakanlığa, Adalet Bakanlığına, parlamento üyelerine ve Türkiye'deki bütün yargı kuruluşlarına sunulmuştur ve bu rapordaki tespitler elbette önemlidir.

Şimdi bir başka açıdan olaya baktığımızda, bizim bazı tespitleri yapmamız ve bu tespitleri dayanmamız son derece önemlidir. Çünkü, Türkiye Barolar Birliğinin iki çeşit görevi vardır. Bu görevlerden birisi, normal düzen içindeki görevleridir. İkincisi de, yasal düzenlemeleri değiştirme konusundaki görevleridir.

Yasal düzenlemeleri değiştirme konusundaki görevleri, elbetteki bazı tespitler, elbetteki bazı raporlar, elbetteki bazı basın toplantıları, basın bültenleri ve çeşitli demeçler şeklinde kamuya ulaşmakla olacaktır. İşte bu iki görev ayrı ayrı yapılmıştır ve bu görevler yapılırken de elbette bazı tespitler yapılacaktır.

Efendim, baroların Türkiye Barolar Birliği ile münasebetleri benim için son derece önemli bir konudur ve bu konuyu büyük çapta takip etmiş olduğumu iddia edebilirim ve bu konu bütün barolarımızın temsilci ve başkanlarıncaya çok iyi bilinmektedir.

Ancak, bir centilmenlik anlaşması sorusuyla Türkiye

barolarının seçim iradelerine ipotek koyma gibi bir düşünceye taraftar olmamıza imkân yoktur ve Türkiye barolarının çok seçkin, çok değerli üyelerinin iradelerini böyle bir centilmenlik anlaşmasıyla dondurma hakkına da sahip olmadığımızı zannediyorum.

Kaldığı, gene bir çifte standarttan bahsetmiş olmaktan uz_ünüm; çünkü, bu olay daha değişik bir şekilde cereyan etmiştir. İstanbul Barosunun 5 senedir Türkiye Barolar Birliğinde üyesinin bulunmaması, o zaman ki İstanbul Barosu yöneticilerinin fevkalade garip bir tarzda ve Türkiye Barolar Birliğini İstanbul Barosu ele geçirecektir ve İstanbul Barosu düşünceleri yönünde hareket etmeye mecburdur gibi bir düşünceyle Ankara'ya gelmelerinden ve bu fikirlerini gerçekleştirmek için son derece garip bir mücadeleye girmelerinden doğmuştur. Ne gariptir ki, o zaman bugünkü İstanbul Barosu yöneticilerinin pek çoğu böyle bir sonuçtan memnun olduklarını telefonla bana iletmişlerdir.

Efendim, Turgut Kazan arkadaşımız, biliyorum böyle bir olayla karşılaştı mı, Bruksel'e Yargıtay Başkanıyla beraber gidemediğini söylediler, izin alamadığını söylediler, alamadığını söylediler. Ben Bruksel'e gittim, kimseden de izin alamadım, kimse de bana niye izin elmadın dedi ve gene bir yanlışlık içinde olduklarını söylemek istiyorum. Çünkü, bu şekilde bir ziyaret için izin almak görevi yoktur. Bu, ne Avukatlık Kanununda vardır, ne Anayasada vardır, sadece Türkiye barolarını temsili için Avrupaya gidecek olanlar izin almak mecburiyetindedir. Bu seyahatin bir temsille hiç ilgisi yoktur.

Tabii seçimin pazar günü yapılması, Birliğin Genel Kurulunun bir güne sığdırılması oldukça önemli sakıncalar içeren sorunlardır ve seçimde ceza kesilmesini ben kesinlikle anlayamıyorum. Çünkü, demokratik bir ülkede insanların bir seçime girmek, bir seçimi boykot etmek hakları vardır. Nealesef 12 Eylül döneminin moda bir düşüncesi olarak bu hem seçim kanunlarımıza, hem meslek teşekküllerimizin kanunlarına eklenmiş bulunuyor ve son derece yanlış, düzeltilmesi gerekeceğini düşünüyoruz, mücadelesini yapıyoruz. Eskiden beri de bu konu raporlarımızda açıkça

yer almış bulunuyor.

Sayın Turgut Kezen'e bir konuda daha iştirak etmekteyim, ama bu konudaki iştirakin butanüyle değil. Evvela yargıçlıkta çok kötü meslek götüren arkadaşlarımızın avukat olarak barolara alınmasının mümkün olmasının gerektiği kanısındayım. Çünkü, yargıçlık biraz da tahrileşmektir diyorun ben, bu hissi tetmeden keza kürsüsüne çıkmak soytarıllıktır ve bu kürsüde tahrisel bir karakter tahrisel bir doğruluk taşımayan insanın bulunması mümkün değildir ve böyle bir poste oturan bir insanın en küçük bir nakisesinin diğer mesleklerde çok önemli problemler yaratacağına inanıyorum. Özellikle bu gibi kimselerin avukatlığa kesinlikle alınmaması gerektiği kanısındayım. Bunun için de son derece önemli mücadeleler verdik ve özellikle ben de eski enilerime dönersen bir hikâyeye anlatmak isterim. Ankara Barosu Başkanlığı o zaman yasede deha değişik bir kural yer almıştı. O kurala göre deniyordu ki, barolar mahkeneye muracaat ederlerse böyle bir edayı alamazdılar. Ama, biz bunu böyle yorumladık, belki lafzıyla bu şekilde yorumlanmaya müsait değildi ve bir eday hakkında dava açarak o edayı kesinlikle kaydetmedik.

1136 sayılı Kanunun 5/c maddesi son derece önemli bir maddedir, bu maddenin her türlü olaya tatbiki tümüdür ve bence göre hâkimlikteki heyetinin 5/c maddesi içinde değerlendirilmesi de mutlak gerektir.

Gene Turgut Kezen arkadaşımız dediler ki, "ben Beykane telefon ettim, bir dava açalım, siz dava açmayı düşünüyor musunuz? Hayır siz açın dediler." Evet, doğru, ben Turgut Kezen arkadaşımızla ben bir dava açmıyorum, siz açın dedim. Çünkü, biz üç dava açtık ve bugün bu konuda Adalet Bakanlığı bir karar veriyorsa, bir fikre sahipse, bu fikrin gerekçesi Danıştayda açılmış olan devanın kararındaki gerekçenin aynısıdır. Mademki bu arkadaşımız son güne kadar avukatlık yapmıştır, hâkimlik yapmıştır, o halde evleviyetle avukatlık yapar gibi çok sakıncalı, çok ters vehiç tasvip etmediğimiz bir düşünceden kaynaklanmaktadır ve maalesef bu kaynak da demin arz ettiğim gibi bir Danıştay kararıdır.

Abdii Sayın Turut Kazan, Gene Hâkimler ve Sevciler Kurulunu ele tirdiler, bu ele tiri yi Astıldığını her fırsatta söyledi, hem raporda görmek lazım, her biriz önce huzarlarınızda yaptığım konuşmada buna aıkaca dile gotirdi, ama gene syluyorum, evet Yuksek Hâkimler ve Sevciler Kurulu eski kurulla aynı değil, eski kuruldan da Őikâyetleriniz vardı, eski kurul da lağvedildiği gün ben birçok yargıcamızın elkiş tuttuklerini, sevinç içinde çığlıklar attıklarını grmüşündür, ama, o kurul tabii ki, belki bazı hatalar, bazı kötü uygulamalar yapmıştır, ama buna rağmen bugünkü kurula göre çok daha güvenceli bir kurul olduğunu söylenmek mümkündür.

Bugünkü kurulumuzun eksiklikleri nedir; Musto, parın bu kurulda bulunması, Bakanın bu kurulun üyesi olması, bu kurulun bir sekreteryası olmaması, bu kurulun ayrı bir birisinin bulunmamasıdır. Bütün bunları önemsiyorum, ama bu kurulda karar veren insanlar 7 kişidir, bu 7 kişinin 5 tanesi yuksek yargılarıdır ve bu yuksek yargıçlarımızı her ne kadar 3 kişi seçilerek Cumhurbaşkanı tarafından seçilirse de bunların yanıda Danıştay ve Yargıtay yuksek hâkimleriniz tarafından seçilen insanlardır.

Bir gece Entebbe baskını gibi seçime gelin dedikleri zaman seçime gider ve herkes istediği adama seçebilir de bütün seçimlerde etkinliğini sağlayamadığını söylerse, elbetteki bu kurulun yapısı üzerinde özellikle durmak greğini duyuyoruz.

Bu kurula uymayacak, bu kurulla mukarese edilmeyecek pek çok kurulun batı ülkelerinde çok daha önemli bağımsızlıklar sağladığını da grmektyiz ve onun için yargı, bu duzenlenene kadar ele tiri nize hak kazansın, ne kadar sekinceli olursa olsun, öncelikle kendi sorunlarını zetmek ve öncelikle kendi mücadelesini vermek durumundadır ve bu mücadeleyi ortaya koyduğu gün erin olunuz, her peyden önce yargı bağımsızlığı sorunu zlenmiş olacaktır.

Gene açış konuşmada değindiğin gibi, yargı bağımsızdır, ama yargıçlarımızın ücretleri, özlük hâlleri kanun kuvvetinde kararnamelele duzenlenmektedir. Kanun hükümünde kararname bir hukuket tasarrufudur, hiçbir zaman esasel bir tasarruf değildir.

Anayasada getirilen madde, yargıçları hukümetin tesirinden korumak için getirilmiş, ancak teşri organı onların özlük haklarını düzenleyebilir demıştır. Ama, buna rağmen yargıçlarımızın hakları kanun kuvvetinde kararnamelele düzenlenir ve yargıçlarımız maaşları artıyor diye bu düzenlemelerden mutlu olurlarsa ve gene bu düzenlemenin Anayasaya aykırı olduğuna dair bir dava açılır da Anayasa Mahkemesi z bu dava, bu düzenleme Anayasaya uygundur diye bir karar verirse, elbetteki yargı kendi içinde bu eleştirileri yapmak ve kendi sorunlarını gözlemek durumundadır.

Bu konuya birçok arkadaşımız değindiler, ben de değiniyorum ve biraz sonra daha değişik bir açıdan konuya değineceğim. Her şeye rağmen vatandaşımızın bağımsız yargıya gereksinmesi vardır, vatandaşımızın gereksinmesi için ve vatandaşımızın temsilcileri olduğumuz için bizim bağımsız yargıya gereksinmemiz vardır. Onun için bütün bu şartlara rağmen bağımsız yargı için ne kadar mücadele etssek azdır.

Efendim, gene Turgut Kuzen arkadaşımız fakültedeki eğitim sorunundan bahsettiler. Eğitim sorunu önemli bir problem olarak karşınızda duruyor, buna iştirak ediyorum. Hattaraporunuza girmeyen konulardan birisi budur. Şu büyüklükte bir raporu Türkiye Barolar Birliği ve bu konuyla görevlendirdiği iki arkadaşımız hazırlamıştır. Burada eğitim ve moral ortamı başlıklı sorun tenamıyla üniversitelerimizdeki ve hukuk talebelerindeki eğitim sorunuyla ilgilidir. Ancak, tabiiki avukatlık bir serbest meslektir. Serbest meslekte insanların bilgili veya bilgisiz olduğunu, başka insanların ortaya atmasında da sakıncalar vardır. Bazen o genç arkadaşımız bilgisini beğemediğiniz arkadaşımız, bizi bir davada çok kolaylıkla daha hukuki noktalara çekebilir ve bu davasında her şekilde daha beşaralı bir sorun olarak bitirebilir.

Ben, onun için öncelikle avukat arkadaşlarımızın ve fakültelerin yaratecağı bilgisizlik sorununu ortaya atarken, ama avukatlarda çok büyük bir sorunun ortaya çıktığını söylemekte çekinmiyorum.

Ayrıca, avukatlara sınav konması ve konmaması; bu konuyu uzun zaman kendi kafemde ve kendi vicdanımda düğünmüştür, sinevi kim yapacak? Mademki bu kadar özgürlükten yararlanıyoruz, mademki bu kadar avukatın bağımsızlığından yararlanıyoruz, o halde bu avukatı diğer bir avukatın imtihan etme hakkını nerede kendinizde buluyoruz ve gene bu noktaya geldiğimizde, biliyorsunuzki sınav eskiden vardı, 1136 sayılı Kanunun başlangıcında sınav vardı, sonradan bu dediğim sakıncalar görüldü ve sınav sorunu böylece yasemizden çıktı.

Bir konu uzun uzadıya incelenmeye alınması gereken noktada ise bu kadar çabuk karar vermemek gerekir fikrindeyim.

Mehmet İnal arkadaşlarımız genç konulardan bahsettiler, bizi hiç hak etmediğimiz kadar övgü içinde bulundurdular. Kendilerine teşekkür ediyoruz. Her zaman Türkiye barolarıyla ilgili düşüncelerinden istifade etmişizdir. Zaten bugün Türkiye barolarının başında bulunan en eski başkanlarımızdan birisidir ve bu nedenle kendilerine teşekkür ediyoruz.

Turgut İnal arkadaşlarımız daha çok Balıkesir'de cereyan eden birçok olayı bugünkü eleştiriler içinde ifade ettiler. Bunları ben bizim raporumuzun eleştirisi olarak görene dim. Öyle olduğunu dazannetmiyoruz, ama hiç hukukla da ilgisiz olduğunu söyleyemeyen ve gene enteresan bir yönü, çok eskitarihlere dayanan olayları sıralayarak bugüne kadar gelişmiş bulunuyor.

İskender Özturanlı arkadaşlarımızın yanıışlar yaptığını Atilla Sav izah ettiler, yanıışları burada bitmiyor. Mademki kendileri eleştiriyi çok seven bir arkadaşımızdır. Bu eleştiri sevgisi o kadar gelişmiştir ki, bazen toplantılara gelenez, mesela Bursa'ya gelmemiştir, bana bir mektup yazmış, bütün eleştirilerini sıralamıştı. Sonra Bursa'ya gittiğinde genel kurula deayhı mektubu yazmış olduğunu otelde, otel amblemlikâgitten anladım. O eleştiriyi oraya da göndermişti, okudum, okuduk. Bugün gördümki, o eleştirilerle bugünkü eleştiriler arasında fazla fark yok, yalnız yanıışlar çoalmış.

Bu yanlışlardan birisi şu; Adalet Bakanı barolara ve avukatlara ceza veriyor dediler. Türkiye'de Adalet Bakanlığı ne barolara, ne avukatlara ceza vermesine inkâr bulunmamaktadır.

Gene bir tencisini Atilla Say söylediği için ben temas etmiyorum. Yanlışlardan birkaçı da çok önemli, onun için belgelerle temas edeceğim, belgeleri de gösterirsem daha inandırıcı olacağım herhalde.

Birincisi, türban yasasıyla ilgili Bu yasa hakkında Türkiye Barolar Birliği hiçbir şey yapmadı dediler. Bu konuda gazete kupürlerini, basın bültenlerini, çeşitli belgeleri burada bulabildiğim kadarıyla getirdim. Önce şunu söylüyorum, Türkiye Barolar Birliğinin 16 Ocak 1989 tarihli basın bültenindeki bu konuyu aynen okuyorum;

"Öğrenci Affı Yasasına yabancı bir yasa gibi eklenen türban kuralının Anayasa Mahkemesince iptali sonucunda içte ve dışta sergilenen olaylar, sorunun gerçek yüzünü gün ışığına çıkarmaktadır. Hiç kimsenin yasa organını yargısal olarak denetleme hakkına sahip Anayasa Mahkemesinin kararlarını sorumsuzca karamak hakkı yoktur. Yargı, devletin, Anayasanın teminatı ve onurudur, İran'ın bagna ve dogmatik devlet yapısıyla Türkiye'nin iç işlerine ve yargı sistemine müdahale beklindeki davranışlarını iddetle kınıyoruz. Devletler arası ilişkilerin ve sığınmanın çok çirkin bir örneğini arderde sergileyen mollalar rejiminin tutumuna lâyık olduğu karşılığın verilmesini, gereken müdahalenin yapılmasını zorunlu görmekteyiz."

Cumhuriyet gazetesi 17.3.1989; "Üniversiteli kızların türban bahanesinin ardında laik cumhuriyetinin temeline karşı eylem ve gösteriler tezgâhlansaktadır. Siyasi kadroların türban tehlikesi karşısında içtenlikten uzak hesaplar içinde olduğu bir gerçektir. Ülkeyi daha büyük felaketlerin içine süratle surekleyecek bir halk ortasının yapılmasını gündene getirecek kadar sorunu ve hukuka yabancı düşünceler ortaya atılmaktadır."

YÖK'ün tutarsız, sekincel ve çelişkili karar ve uygulamalarının gündene getirildiği türban olayı, siyasi çevrelerin

gereksiz ve küçük hesaplarla yaptıkları ortam içinde Türkiye Cumhuriyeti için ciddi bir tehlike haline gelmiştir.

Öğrenci Affı Yasasına yabancı bir yasa gibi eklenen türban kuralının Anayasa Mahkemesince iptali sonucunda içte ve dışta sergilenen olaylar sorunun gerçek yüzünü gün ışığına çıkarmıştır. Hiç kimsenin yeceme organına ..." diye devam ediyor.

Aynı günkü Hürriyet Gazetesi; "YOK'un tutarsız, sakıncalı çeşitli kararları ve uygulamalarının gündeme getirdiği türban olayı, siyasi çevrelerin gereksiz küçük hesaplarla yaptıkları ortam içinde Türkiye Cumhuriyeti için ciddi bir tehlike haline gelmiştir. Hiç kimsenin yeceme organına..." diye devam etmektedir.

Gene Hatay'da yaptığımız bir basın toplantısında oradaki gazetede bu konu çok uzun uzun gündeme gelmiş bulunmaktadır.

Demir belirttin, İstanbul Barosunun dışlanması hadisesini. İstanbul Barosunun dışlanması diye bir hadise yoktur.

Burada Türkiye'nin özgür baroları vardır, bu özgür barolar çok önemli şekilde seçimlere girmektedirler, bu seçimlerde Türkiye barolarının eşit temsilcileri eğer İstanbul Barosunun gösterdiği adaylara rey vermiyorlar ve onları seçmiyorlarsa ..(Gürültüler)

Eleştirilerc cevap veriyorum, bunları siz söylemediniz mi?
(Propaganda yapıyorsunuz" sesleri)

Siyasi propaganda felan değil, eleştiride geçen bir konuya cevap vermeyecek miyiz, siz istediğiniz gibi eleştireceksiniz; biz susacak mıyız. (Gürültüler)

Bayler böyle bağırarak çağırarakolmaz, siz söylediniz, biz dinledik; biz söyleyeceğiz siz dinleyeceksiniz. İsterseniz konuşmayalım.

Selahattin Aydın arkadaşın sigorta konusuna değindiler. Sigorta primlerini yatırmayan arkadaşlarımızın kaydının silinmesi görevinin Yönetim Kurullarına verilmiş olduğundan bahsettiler ve bu sorunun baroyla avukat arkadaşlarımız arasında olumsuz gelişmelere neden olduğunu haklı olarak dile getirdiler. Gerçekten bu çok önemli bir sorundur. Nitekim, ben Ankara Barosu Başkanlığı yaptığım zaman sık sık lezi yazılarda primlerini ödemeyenlerin

kaydını siliniz diye. Biz de yönetim kuruluna götürüyoruz, yönetim kurulunun kayıt silme kararı vermesi lazımsa bu kararı çıkarmıyoruz diye oyelardık, çünkü, sigorta primini yatıramayan arkadaşlarımız eslinde en zor durumda olan, korunması gereken bir arkadaşımızdır. Korunması gereken arkadaşımızın biz para kazanmasını, hayatını devam ettirmesini engelleyecek şekilde avukatlığına mani olmak gibi bir kararın, bir uygulamanın içine girecektik.

Helit Çelenk Bey arkadaşlarımız daha çok yönetim kurulu faaliyet raporuyla ilgili olmayan konulara değindiler. Bunları da ben daha önceden hazırlanmış raporun eleştirilmesinden çok bir propaganda niteliği gördüm. Onun için çok geniş cevap vermek gereğini düşünmüyorum. Kaldırı, konukevinden sigortaya, tatil sitesinden meskene kadar avukatlarımızın sorunları bulunduğundan bahsettiler. Genel faaliyet raporunuzda her alınmış olan bir hususu burada belirtmek gereğini düşünmüyorum.

Türkiye Barolar Birliği 300 konutluk bir kooperatif kurmuştur ve bu kooperatifin adı yakın zamana kadar Türkiye Barolar Birliği Kooperatifi idi, bu 300 kişilik kooperatifimiz bu sene sonunda bütün konutlarını bitirerek meslektaşlarınıza teslim edilecektir. Bu kooperatif kurulduğunda bütün barolara çağrı yapılması suretiyle arkadaşlarımızın kooperatife girmeleri önerilmiştir ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden pek çok üye mesele burada bulunan Rehmi Kuranoğlu arkadaşımız, sonradan çıktı zannediyorum.

Erol Afacan arkadaşımız, ölüm yardımında hiçbir çalışma yapılmadığından bahsettiler. Gerçekten ölüm yardım bizim istirebimizdir, hem avukat arkadaşlarımızın, hem barolarımızın, hem de katmerli olarak Türkiye Barolar Birliğinin istirebidir. Çünkü, bugün burada büyük eleştirdiğimiz bir konuda avukat arkadaşlarımızın katkısı 30 liradır. 30 liralık bir yardımla ölen arkadaşlarımızın hak sahiplerine katkıda bulunmak istenmektedir. Ancak, bu 30 liraları toplamakta büyük sıkıntılar çekmekteyiz. Bugün raporunuzu okuduğunuzda pek çok barodan büyük çapta alacağımızın olduğunu göreceksiniz. Avukat arkadaşlarımız bu paraları ödemekte

temerrüte düşebilirler, ancak daha da önemlisi, barolarımızın ölüm yardımlarını Türkiye Barolar Birliğine göndermemiş kendi işlerinde kullanmalarından doğan sıkıntıdır. Gene hafızelerimizi tazelersek bunu göreceğiz; biliyorsunuz ki biz göreve başladığımız zaman 3-4 senelik ölüm yardımları birliği haldedir. Bugün bu kadar aleccâğınızın olmasına rağmen, ölen bir arkadaşımızın çok mütevazı yardımını aynı gün yapabilecek durumda ve yapmaktayız.

Ölüm yardımları esasları... ("Trebzon'daki bir arkadaşımıza daha gelmedi" sesleri)

Gelir efendi, bir yanlışınız vardır, sorarsanız öğrenirsiniz. Biz günü güne yapıyoruz. Yalnız bu şekilde müdahale ederseniz başa çıkamaz. ("Doğru söylerin" sesleri)

Her şeyi doğru söylüyorsunuz, vaise parasını alanayan bana gelsin henen alsın.

Ölüm yardımı hakikaten bir problem ve derttir. Bunun hukuki bir mesnedi yoktur, genel kurulunuz bir karar vermiştir, bu karara göre paralar toplanmaktadır. Ama, yarın bir arkadaşımız ben bu parayı ödeyemeyeceğim dersen nasıl bir sorunla karşılaşacağız, onu da bilmek güçtür.

Bursa Barosu bir model geliştirdiğinden bahsettiler, bu modeli barolarında uyguladıklarından bahsettiler, bu modeli de barolarında uyguladıklarından bahsettiler. Bana ölüm yardımı olayı geldiğiz zaman düşündüm, her baronun kendisinde bu sorunu çözümlenmesi şeklinde ve çok daha iyi çözümlenebileceği kanısına taşıyorum. Çünkü bu yardımları bu attığımız zaman 10 bin liraya çıkarılın gibi bir düşünce oldu, göreceksiniz kesinlikle bu 10 bin liralara ödenmeyecek, biraz realist olmak ne kadar iyidir ve bizim yardım yapabileceğimizin çok daha sıkılaşacak ve güçleşecektir.

Önder Sey arkadaşımızın konuşmaları genellikle bizi övücü nitelikler taşıyor, Adalet fonu konusuna değindiler. Adalet fonu **konusundaki** düşünceleri son derece haklıdır ve bugün bir tespit şeklinde gördüğünüz raporunuzda ve bu rapora girmeyen birçok konuda ne büyük mücadele verdiğimizi herkesin çok yakından

bildiğini zannediyoruz. Çünkü, bu konudaki müzakerelere etkileşim ve iletişim açısından eksiklerimizin olduğu söyleneceğine rağmen bütün Barolar Birliğinin beşerlerini çağrılarak karar verilmiştir ve bizim verdiğimiz karar ve yaptığımız uygulamalar sonunda vakıf olarak bu konuyu götürmeyeceğini anlayan Bakanlık yasa çıkarmak mecburiyetinde kalmıştır ve bu yasanın iptali için Anayasa Mahkemesine gidilmesi için partileri tahrik eden Türkiye Barolar Birliğidir ve bu fon hakkında devre açılmıştır, bu ay içinde de görüşülecektir, son derece de ilgiyle izliyorum. Sanıyorumki bu fon eğer hukuki çerçeve içinde incelenirse mutlak surette iptal edilecektir.

Efendim, raporumuzda etkili eylem bulunmadığından bahsediliyor. Etkili eylemin ne olduğu çok tartışma konusudur. Türkiye Barolar Birliği saptamalar raporu, bu saptamaları çeşitli vesaitlerle kamuoyuna sunar, bu saptamaları yetkili mercilere duyurur ve bu saptamalara göre düzeltilmeler ister. Bütün bunlar en büyük teferruatına kadar yapılmış ve raporumuza geçmiştir. Onun için, etkili eylem yaparak daha başka bazı konular ilenmek gerekiyorsa Türkiye Barolar Birliği dış basına verdiği basın bültenleriyle de yetinmemiş, 10 bin avukat arkadaşın zâ ulacağı şekilde bedava Türkiye Barolar Birliği bültenini basmış ve barolara bir oran dahilinde gönderilmiştir. Bu faaliyet dönemi içinde çok beğenilen bir Barolar Birliği dergisini yayın hayatına sürmüş bulunmaktadır. Bu dergi arkadaşlarımız tarafından incelendi mi bilmiyorum, bu dergide işenceyle ilgili çok önemli bir rapor da var.

Efendim, İsmail Acar, baroların bağımsızlığı incelenmemiş dediler. Baroların bağımsızlığı, bizim her gün her olayda, her raporda çok incelediğimiz bir sorundur. Bu raporumuza özellikle tarafından alınmıştır. Çünkü, artık fazla işlemiş olduğumuz için gene belki geçen seneyazdığımız şeyleri bu sene de yazmışsınız gibi bir eleştiriyi karşılayabilirsiniz düşüncesiyle raporumuza alınmamıştır.

Avrupa barolarına başvurma hakkınızı geri aldığınızı söylediler. Bu yanlış, tabii raporda da böyle yazmıyor. Avrupa barolarına gözlemci statüsünde iştirakimiz için bize Dışişleri

Bakanlık tarafından teklif yapıldı. Biz bu teklifi kabul ettik, gözlenci statüsü için başvuru yapmadan önce gene bakanlığınızla konuştunuz, bakanlığınızın bütün barolarla yapacağı temasların sonucuna göre size başvurup vermeyeceğinizi söyleyeceğim, çünkü burada refüze edilmiş olmanız bizim için millî bir problem olur" denmiştir ve biz bunun için Dışişleri bakanlığıyla teneste bulunmuş ve bu işi sonuna kadar yürütmüşüzdür. Sonunda, Lunanisten delegesiyle başka bir delegenin çekince koyacağı şekilde elinen istihbaratlar sonucunda bize şu anda başvurmayın teklifinde bulunmuştur ve ondan sonra da AT bize izleyici statüsünde katılma teklifi yapmıştır. Biz de izleyici statüsünde katılma teklifini redderek üye olmak için başvuruda bulunacağımızı bildirmiş bulunmaktayız. Kesinlikle böyle bir geri alma durumu yoktur ve bazı teklifler halen sürmektedir, sanıyorumki kısa bir zamanda da çözümleneceğini söyleyebilirim.

Gene İsmail Acar, Avukatlık ücret tarifelerine KDV dahil bir yasa değişikliği yapılmasından söz etti. Biliyorsunuz avukatlık ücretlerine KDV olayı KDV olayından da sonra gelmiş bir yasa olayıdır, yenidir, bu yasanın değiştirilmesi gerekir. Tabii ki avukatlık ücretindeki KDV meslektaşlarımızı son derece rahatsız eden bir sorundur. Çünkü, hiçbir arkadaşımız KDV almamaktadır. Türkiye'nin bütün esnafı KDV'yi bir bakarsına yansıtmak imkânına sahipken, avukat arkadaşlarımızın böyle bir yansıtmaya hakkı yoktur, tamamen ceplerinden giden bir paradır ve bu kadar KDV'yi ceplerinden ödedikleri halde, bir de ayrıca vergi konusunda büyük eleştirilere uğramaktadırlar.

Gene İsmail Acar'ın stajyerlerle ilgili ilettiği sorun son derece önemlidir ve bunun önemini müdrikiz; ama bu konuda ne yapacağımızı da bilmiyoruz, sizlerin de yardımına ihtiyaç duyduğumuz için bugün bir meslek kuralı yeniden getirdik. Bu sorunu çözecek midir, çözmeyecek midir, onu da bilmiyorum. Çok açık söyleyeyim, içimizde birçok baro başkanı birçok baronun yönetim kurulu üyesi vardır ve Konya Barosunda çok yeri bir olay gelişmiştir. Şimdi avukat stajyerlerine biz disiplin cezası veremeyiz.

Yasada bunun imkânı yok, imkânı olmadığını gösteren kararlar da var, çünkü disiplin cezalarını inceliyorsanız, bu cezalardan hiçbiri stajyere uygulanamaz. O zaman, avukat stajyeri için elimizde iki seçenek vardır; kaydını paprakveye kaydını silmek. Şimdi bugün getirdiğimiz sorunun kayıt silme konusunda disiplin kurullarına bir yetki verip verilemeyeceinde de tereddütüm vardır, ama her şeye rağmen bu konuyla bir mücadelenin gerektiğine inandığımız için ve sizin de buna bir çare bulabilmenizi düşünerek böyle bir konuyu nazırlarınıza getirmiş bulunuyorum.

Gıyapla ilgili kararlar müraceata kalan dava konusundaki meslek kuralının birleştirilmesi ve müraceata kalan devaya nakb-dilmesi gibi bir sorunu getirdiler. Gıyapla müraceata kelme olayı çok değişik bir olay, hukuki neticeleri de değişik. Gıyaba kalan bir devaya avukat istediği zaman taraf, istediği zaman girebilir, ama müraceata kalan bir dava bir ay içinde yenilenmezse, üç ay içinde yenilenmezse, üç kere müraceata kalırsa ayrı ayrı hukuki sorunlar yaratır. Böyle bir hukuki neticesi bulunan bir müesseseyi biz meslek kurallarıyla kaldıramayız, kaldıramıza da gerek olmadığına inanıyorum.

Efendim, bugün talihsiz bir mururu zamandan bahsettiler. Mururu zaman insanı bazen rahatsız ediyor. Bu beni rahatsız etmedi, kendilerini rahatsız etmesi gerçektir. Türkiye Barolar Birliğinin yöneticileri buradan geçecekler dediler. Ben bundan sonra iki kere Bursa Barosuna gittim ve Bursa Barosunda bir basın toplantısı yaptım ve açıkça da sizin bu olayınıza tasvip etmiyorum dedim, herhalde hatırlayacaklardır. Gene hatırlamaları gereken bir konu vardır. Beni çağırdıkları zaman gelmeyeceğim, çünkü ben bölge baroları fikrini desteklemiyorum dedim. Bana, Bursa, Eskişehir ve Balıkesir barolarının arasında çok önemli sirtüşmelerin olduğundan bahsettiler ve bir de flama hediye etmişlerdir o gün, halen evinde durur, onu da saklıyorum, İsmail Beye hediye edeceğim bu yanlışını düzeltsin diye.

Ayrıca, beni o olay fevkalade üzgündür, Reiscumhura kadar intikel etmiştir, bir toplantı yapılmıştır, feshedilmiştir.

Bana, Bursa Valisi, "Hayatında bu kadar valilik yaptım, beni bu kadar üzen biroleyle olmadı. Çünkü, baroların bütün emirlerini emir telakki ettim ve bütün kamu teşekküllerini emirlerine verdim" demektir. Buna tenas etmeseydiniz ve ben de bu açıklamaları yapmasam çok daha iyi olurdu zannediyorum.

Efendim, Sabri Kurt, bu yönetim kurulureporu değil de Teoman Evren'in çalışmaları gibi geldi bana diyor. Benionurlandırıyor, herhalde bir yenilgi olması lazım. Çünkü biz, her olayı yönetim kurulumuzdan geçirir, yönetim kurulumuzun kararı olarak geliştirir ve karar safhasına intikal ettiririz. Şimdi size gösterdiğim raporlar hepsi yönetim kurulumuzun üstün, becerikli ve özverili çalışmaları sonunda hazırlanmış raporlardır. Beni övmek en erkeğlerimizi haksızlığa uğratıyorsa da Sabri Kurt'un hakkı olmadığını ayrıca belirtmek isterim.

Efendim, Sabri Kurt, bu yasa kargaşalıklar... Önlensin dedi. İnsanların bir şeyi istemesi doğrudur istediği şeyler için mücadele etmesi de doğrudur, ama, gerçekleştirmesi kendi elinde midir, değil midir, bunu son derece hesaplı, dıyarlı ve ölçülü düşünmek mecburiyetindeyiz. Çünkü, biliyorsunuzki istediğimiz şeyleri gerçekleştirmek için yasa yapmak gerekiyor. Türkiye Barolar Birliği yasa yapan bir organ değildir ve bugün benim raporunda eleştirdiğiniz tenenni ve tespit meiyetinde gördüğünüz her şey yeni yasa değişikliklerini sağlamak için çeşitli organlara sunulmuş istekler ve dileklerdir. Bu bir çalışma değil midir?

Tacettin Deger arkadaşımızın söyledikleriyle bu cevaplarım karşılanmış oluyor, bu cevaplarım da onları karşılanmış oluyor.

Hükümetin Adıyaman şeyhine tanıdığı toleransı Türkiye Barolar Birliğine tanımadığı gibi aslında bizim istemediğimiz bir toleranstan bahsettiler. Böyle bir toleransın bize hiçbir zaman tanınmasını da istemiyoruz. Yani bunu Adıyaman şeyhiyle ilgili olarak demiyorum, biz toleranslarla sonuca varacağımız iddiasında da, fikrinde de, isteğinde de değiliz. Biz, bir mücedelinin adamı olduğunuzu söylüyoruz ve bu mücedelenin bugün ulaştığı sonuçları, ulaştığı hedefleri hep birlikte izliyorsunuz,

12 Eylül dönmelerinden sonra Türkiye Barolar Birliği Başkanı Yargıtayı açış nutkunu söyleyeceği sırada Devlet Bakanı Yargıtayı terketmişlerdir ve dün Anayasa Mahkemesini açarken bizim söylediklerimizi aynen Devlet Bakanı söylemiştir. Bu bir etkilene, bir değişme, bir tesir, bir fiil değil midir?

Necla Fertan arkadaşınız, dünya çapında bir dava ile ilgili eleştirilerini getirdiler. Bu davada çok sayıda arkadaşınız avukatlık görevi yapmışlardır ve bir gün beni bir arkadaşımın cenazesine gittiğim için berods bulamıyışımı belirttiler. Aslında hiç övünmek için söyleniyorum, ben entoresan bir insan olduğumu kabul ediyorum. Ben her gün sabah 8 ile akşam 8 arasında, burada Birliğin personeli var, satabilirsiniz, hepsinden önce Birliğe gitmişimdir, hepsinden sonra Birlikten çıkmışım ve bunu beni telefonla arayan her arkadaşım bilir. Ama müsaade edin de bir gün bir cenazeye gittiğimde beni bulamadıysanız bunu eleştiri konusu yapmayınız. Siz eşinizin altına bir taş bulamadınız diye 17 senedir bulamadığınız taşı benden istemeyiniz.

Gene gönderdikleri dilekçeyi yetkililere sunduğum, yetkili makamlardan aldığım cevaplar burada, bunları da sizlere sunduğum ve bunlara ne şekilde ne şekilde cevaplar verdiğim ortadadır. Aslında tabii ki bu arkadaşlarınızın bize başvurularını en sevinli, en saygılı şekilde karşılamak mecburiyetindeyiz. Bunda hiçbir tereddütümüz yok, ama gene Avukatlık Kanunu yönetmeliğini okursanız ve demin Turgut Kazan belirttiler; Türkiye barolarının üyeleri yoktur, avukatlar doğrudan barolarına başvurma durumundadırlar. Acaba Necla Fertan arkadaşınız kendi barosuna başvurdu da daha iyi bir netice aldı mı, almadı mı bunu da ben merak ediyorum.

AV. NECLA FERTAN (İstanbul Barosu) - Aldım efendim, aldım.

AV. TEOTAN EVREN (Devanla) - Çok memnurdum, teşekkür ederim.

Bu süreçlerle ilgili yazışmanın hiçbir faydasının olmadığından bahsedildi. Gene böyle bir yazışma olmaz. Ankara Barosuyla ilgili. Askeri Mahkemesi cezaevine girişte karşılaştıkları

zorlukları dile getiren ilgi a-b intikal eden dilekçeleri incelenmiştir.

2. Dilekçedeki şikâyet konuları üzerinde hassasiyetle durulmuş, görevliler, komutanlığın ilgi c'deki yazısıyla uyarılmış, durundan Ankara Barosu Başkanına da bilgi verilmiştir.

Bu konudaki ilgi c komutanlık yazısı fotokopisi ekte gönderilmiştir. Millî Savunma Bakanlığı A"KAMA"

Yani, bu yazılarınızdan cevap alırız, bu yazılarınızı cesaretle yazarız, bu mücadeleleri cesaretle yaparız, böyle müspet neticeler alabiliriz, menfi neticeler de alabiliriz. Menfi netice aldığımız her neticenin üzerine de gidiyoruz, gitmişizdir. Bunu da Sayın Halit Çelenk de bilirler, çünkü onun da bize bir başvurusu olmuştu ve gene Devlet Güvenlik Mahkemesinden beni tatmin etmeyen bir cevap aldım, o cevap üzerine verdiği cevap burededir, Halit Bey de bilirler, gayet etkili bir şekilde bu olayın yanlışlığı üzerinde durmuş bulunmaktayız.

Efendim, Hüseyin Kaptanoğlu, ölüm yardımının kaldırılmasından bahsettiler. Gerçekten haklılar, çünkü bu şekilde bu iş devam etmez, devam ederse sadre şifa olmaz. Kaldırılmalı ya düzeltilmeli ya da başka bir formül bulunmalıdır.

Hayrettin Abacı da ölüm yardımı üzerinde durdular.

Arkadaşlar, vergi yasalarında genç arkadaşlarınıza istisna tanınması konusu Hasan Dozun tarafından dile getirildi. Bu vergi yasalarında genç ve emekli meslektaşlarımızın özellikle başka mesleklerden gelen emekli meslektaşlarımızın fevkalade büyük sorunlar içinde bulunduğunu, emekli meslektaşlarımızın hayat standartlarına sayılması gerektiğini ve genç arkadaşlarımızın da yazıhane kurmak, sigorta primi ödemek, vergi ödemek, yazıhane kirası ödemek gibi birçok sorunla birdenbire karşı karşıya kaldıklarını ve bu süreç içinde de hiçbir gelirlerinin olmadığını ifade etmiş olduk ve bunun sonucunda Maliye Bakanlığı herhalde birçoğunuz izlenmiştir, bakanlığımıza geldiler, peşin verginin 3200 lira olduğunu, üç sene için genç meslektaşlarınıza muafiyet tanıyacağını, tarafından bütün arkadaşlarınıza böylece

duyurulmasını ifade etmelerine rağmen, maalesef konu bir senelik bir muafiyete inhisar ettirildi ve 3200 liralık, 3 milyon 200 liralık vergi muafiyeti de bir günde, bir sere evvele ganiil olmak üzere 5 milyona çıkarıldı. Bu da bir devlet dairesiyle kurduğumuz, bir bekleme kurduğumuz diyalogun sonucunda aldığımız sonuçtur.

Türkiye Barolar Birliğinin ödevlerini dehe iyi yapması, kamuoyu oluşturması elbetteki önemli bir sorundur. Biz, karınca kaderince elimizden geldiği kadar, ki ben bu konuda da iddialıyım, vaktimiz olsa da keşke teker teker bu konuda ne yaptın diye sorsanız belgelerin de var, hepsini çıkarıp size göstermek imkânına sahip olsam.

Tabii Mehmet Çıplak'ın Kanarya Sevenler Derneği kadar misali çok beylik bir misal ve hiçbir zaman bu misalle bizi karşılaştırmak ve buna göre bizi eleştirmek mümkün değil.

Nicla Baltacıoğlu arkadaşımız, Ankara'da toplantıların yapılması gerektiğini ifade ettiler. Bugün de görüyorumki bizim genel kurullarımız bir açık oturum, bir forum, bir kurultay şeklinde cereyan ediyor. Bu şekilde cereyan edışı beni mutlu da ediyor. Eğer bu şekilde cereyan edece ve geliyecekse elbetteki basın, televizyonun ve parlamenterlerin, icra gücünün bulunduğu yerde yapılmasında yararlar vardır, bu konuya iştirak ediyorum. Hatırlarsanız, Tezirdeğ'de, bu toplantının Ankara'da yapılmasını öneren arkadaşınız bendim.

Orhan Pekin'in getirdiği eleştiriye cevap verdiğimi zannediyorum, zaten biraz da tartışmalı oldu, onun için tekrar bu tartışmayı açmak istemiyorum.

Konuşmalarının sonuna gelmiş bulunuyorum. Atila Sav bir yanlış düzeltmek için söz alınırlardı, o yanlış düzelttiler. Onun için benim verecek bir cevabım olduğunu sanmıyorum.

4 sene fiilen baro başkanı olarak, 1 sene de baro başkanı, birlik başkanı olarak, 1 sene de Barolar Birliğinin vekili olarak Türkiye Barolar Birliğine hizmet ettiğimi zannediyorum. Hizmet ise hizmet ettiğimi zannediyor ve iddia

ediyorun. Onurse bu onur da beni çok mutlu etmiştir.

Hepinize saygılar ve teşekkürler sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAT- Teşekkür ederim Sayın Evren.

Efendim, raporlar üzerindeki eleştirileri ve bunlara verilen cevapları dinlediniz.

Gündemin 6. inci maddesi gereğince Geçmiş Dönem Çalışmalarından Dolayı Birlik Yönetim Kurulunun Aklanması var, buhususta oylarınızı elacëğim.

Yönetim Kurulunu, geçen çalışma dönemi için ake çıkarılması yönünde oy kullananlar lütfen işaret etsinler efendim... Ake çıkarılmasını kabul etmeyenler... Oybirliğiyle aklanmıştır.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

Gündemin 9 uncu maddesi gereğince Meslek Kurall. rınının 20. Maddesinin Değiştirilmesi hakkında Yönetim Kurulunun bir önerisi vardır, okuyorun:

"İlke kararı;

Avukat stajyerlerinin kıyafet konusu görüldü. Meslek kurallarınının 20. maddesinin epejıdki yekilde değiştirilmesinin Genel Kurula önerilmesine karar verildi.

Avukatlar ve avukat stajyerleri mesleğe yareşir bir kılık ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birli. ince şekli sepmemiş cübbe ile ve teniz bir kıyafetle çıkarlar.

Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarınının elverdiği ölçüde krawat takarlar."

BAŞKAT- Bu konuda görüşme isteği var mıdır? ("Oylama" sesleri)

Birlik Yönetim Kurulunun Genel Kurula arz etmiş olduğu bu konuyu oylarınıza sunuyorum:Kabul edenler...Kabul etmeyenler...Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 10 uncu maddesi gereğince; Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu Üyelerine Avukatlık Mesesinin 112/2 maddesi uyarınca ödemesi gereken yolculuk, ikânötgân ve diğer zorunlu gider miktarınının saptanması var.

Bu madde üzerinde bir önerge var;

"xx. Olağan Genel Kurul Başkanlığına

1136 sayılı Avuketlik Kanununun 112 nci maddesi gereğince Yönetim, Disiplin, Denetleme Kurulu üyelerine toplantı için yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunlu giderler için 100 bin Türk Lirası verilmesini öneriyoruz.

Saygılarımızla.

Nebi İnel(Hatay) Mahir Can Alıcak(Ankara) Ali Şahin(Burdur)

BAŞKAN-Bu konuda söz istenen var mı?

Buyurun Sayın Acar.

AV. İSMAİL ACAR(Bursa)- 100 bin liraya katılmıyorum. Üzek ilden seçilen bir arkadaşımın Ankara'ya gelip gitmesi, gecelemesi 100 bin lirayla olmaz, 200 bin lira olmasını teklif ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Tozun.

AV. HASAN TOZUN(Balıkesir Barosa)-Efendim, arkadaşlarımız yazıhanelerini kapatıp geliyorlar, zaten fahiş ücret isteyen bir göreve talip oluyorlar, bence o para bile azdır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın Toröve açıklama yapacaklar, buyurunuz efendim.

AV. NAÇI IŞIK TOROVA(TBB Yönetim Kurulu Saymanı)-Sayın Başkan, sayın genel kurul üyeleri; bundan evvel konuşulan konu, daha önceden alınan ücretler 30 bin liraydı, elbetteki bugünkü koşullarda alınmakta olan 30 bin lira bir yönetim kurulu üyesine, denetleme kurulu üyesine hiçbir zaman yeterli olan bir para değildi. Ancak, bundan önceki mali olanaklarımızın maalesef bunu vermeye bizi bir hayli zorluyordu. Bu anda Birliğimiz maddi bakımdan biraz iyi hale gelmekle beraber, biraz önce önerilmiş bulunan 30 bin liralık yollukların 100 bin liraya veya 200 bin liraya çıkarılması elbetteki çok büyük rakamlara ulaşmaktadır. Bugün 10-11 yönetim kurulu üyemiz, 7 disiplin kurulu üyemiz her

ay toplanmaktadır. 200 bin lirası her ay bunlara verirsek, aşağı yukarı bu işin neti portresi aylık yaklaşık 3-4 milyon civarında bir para olur, ki bunu Birlik olarak karşılamak mümkün değildir. Bunun dışında personel ve diğer birtakım masraflarınız vardır. Bugün elbette olduğunuz paralar hiçbir zaman bunu karşılayamaz.

Takdirlerinize sunuyorum.

BAYRAM- Teşekkür ederim.

Efendim, benim önerim 100 bin liradır, sanıyorum daha makûl olur.

100 bin liralık öneriyi oylarınıza sunuyorum:Kabul edenler...Etmeyenler...Oybirliğine yakın kabul edilmiştir.

Gündemin 11 inci maddesi gereği, Gelecek Dönem Bütçesiyle Bütçe Yönetmeliğinin Görüşülmesi ve Kabulü.

Özet olarak arz edecekler-buyurun efendim:

AV.NACİ IŞIK MOROVA(233 Seymen Uye)- Fazla zamanınızı almamak için özet olarak arz edeceğim.

Türkiye Barolar Birliğinin 1.5.1989-15.1991 Yılları Bütçe tasarısı:

Gelir Çeşitleri, birinci bölüm; Kesenek gelirleri; Baroların Birlik kesenekleri 24,250 avukat olduğu varsayılarak 24 ayda 100'er liradan 58 milyon 200 bin TL. Yemin gelirleri 5 milyon TL. Başka gelirleriniz, ruhsatname, banka faizleri, yardım ve bağışlar, devlet bütçesinden, kiralar, karşılıklar, vergiler, diğer gelirler, dava dosyaları toplam; 366 milyon 800 bin TL.

Gelir Toplamı: 430 milyon 4 lira.

1.5.1989-15.1991 Yılları Gider Bütçesi: Yönetim giderleri; Genel Kurul giderleri, Başkanlık ödeneği, Başkanlık Divanı üyeleri ödeneği, Başkanlık dış üye ödeneği, disiplin ve denetim kurulu huzur hakkı üyeleri yollukları, geçici görev yollukları, temsil giderleri, tören ve eğitime giderleri, dış ilişkiler, konferans seyahat giderleri, başka giderler Toplam: 82 milyon 500 bin 4 lira.

Personel Giderleri; Menur ikramiye, müstahden ücretleri,

ikramiye ve primler, fazla çalışma,SSK fonu, personelyollukları, tatil, yemek giderleri, çocuk zamları, yakacak yardımı, izin ücretleri, şef sorumluluğu, ölüm, doğum, evlenme kıdem tazminatları, konut edindirme, Toplam:135 milyon 500 bin TL.

Büro Giderleri; onarım bakım, büro araç ve gereçleri, PTT giderleri, elektrik su ve havagazı, dava dosyaları, bina yönetim giderleri, demirbaş giderleri, gazete dergi kitap, Birliğin dergi giderleri, yargı ve icra giderleri, yayın giderleri, dışarıdan sağlanan hizmetler, başkaca giderler, Toplam: 122 milyon 500 bin TL.

Yatırım giderleri; yazı hesap büro makineharı, mobilya döşeme giderleri, diğer yatırım giderleri Toplam: 70 milyon TL.

Resim harç ve keserek; belediye resim harçları, noter harç ve masrafların, damga vergisi, bina vergisi, diğer vergiler, sivil savunma fonu, uluslararası baro aidatı, -Toplam:16 milyon 500 bin TL.

Meslekle ilgili yardımlar, meslekle ilgili sosyal yardımlaşma:3 milyon TL.

Genel Gider Toplamı:430 milyon 4 TL.

Türkiye Barolar Birliğinin 1.5.1989-1.5.1991 Yılı Yönetmeliği: Türkiye Barolar Birliği 1989-1991 yılları iki yıllık bütçesi, 15.1989 gününden başlar, 30.4.1991 günü sona erer. Bu döneme ait Birlik gelir ve giderleri 430 milyon 4TL. öngörülmüştür.

Bu dönemde baroların ödeyeceği birlik keseneği XX.Genel Kurul kararı uyarınca 31 Aralık 1988 tarihinde barolara kayıtlı avukat sayısı üzerinden ayda 100TL olarak saptanmıştır.

Bütçeyle kabul edilen ödeneklerin yetmemesi halinde bölüm ve maddeler arasında eklenme yapmaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Gelirlerin tahsil veya banka dekontu karılığının tahsili; Giderlerin harcama ve belgelerine dayandırılmasına gereklidir. Kasa işlemleri istisnasız tahsil ve ödeme fişlerine dayandırılır.

Bütçe içerisinde harcama, Başkan ve Sayman üyenin oluruyla olur.

Yönetim Kurulu, genel kadro aylıklarına toplama değiştirmek kaydı ve kadro aylıklarını birleştirmeye ve kullanılmayan kadro aylıklarından diğerlerine eklene yapmaya yetkilidir.

Bu yönetmeliğin uygulanmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Bilgilerinize arz olunur, saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Gelecek döneme ait bütçe yönetmeliğini dinlediniz. Bu konuda söz almak isteyen var mı? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin 12 nci maddesi; Barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği Keseneklerinin Saptanması.

AV. NACİ IŞIK MOROVA (TBB Saymanı)- Efendim, bugüne kadar Barolar Birliğinin kesenekleri ayda 100 lira olarak ödenmekteydi, meselesef bu ödemekte olan para hiçbir baromuz tarafından tam ödenmemekte, bazı barolarımız bu paraları bir hayli zorluklar içinde ödemektedir. Eğer bu konuda bir araya önerisiversen konuşulsun. Benim önerim şu; şu anda Birliğin kiralardan aldığı gelirle ihtiyaçlarını karşılanmış durumdadır. Bu nedenle, 100 liralık ödeniğin artmasını öneriyorum.

BAŞKAN- Aynen kabulü yolunda oy kullananlar... Aleyinde olanlar... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeye göre; Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi ve bu konuda yönetim kuruluna yetki verilmesi.

Yönetim Kuruluna yetki verilmesi taraftarı olanlar.. Aleyhte olanlar... Yönetim Kuruluna yetki verilmesi kabul edilmiştir.

Madde 14: Gelecek Olağan Genel Kurul toplantı gün ve yerinin saptanması.

Mersin Barosunun teklifi var.

"Bundan sonraki ilk Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Toplantısının Mersin'de yapılmasını saygılarımızla öneriyoruz."

Mersin Barosu Başkanı Av. Uğur Turekli, Delegeleler Şengün Erdoğan, Doğan Er, Ayhan Oran.

Başka istek olmadığı için Mersin Barosunun teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mayıs içerisinde uygun bir gün Yönetim Kurulunun saptaması için yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Toplantı, 1991 yılı Mayıs ayının ikinci haftasında Yönetim Kurulunun tespit edeceği cumartesi ve pazar günleri toplantımız yapılacaktır.

Dilekler bölümüne geçiyoruz.

Yazılı bazı dilek ve öneriler var, bilgilerinize sunuyorum:

"Divan Başkanlığına;

Ölüm yardımı inanılmayacak kadar düşük bir düzeydedir. Ölüm yardım fonunu yükseltmek için yıllık ölüm yardımı ödentisinin 10 bin liraya yükseltilmesi konusunda genel kurulumuzun karar almasını arz ederim.

Cahit Kaptanoğlu Alı Sanlı, Turgut İnel

Bu kabul edilmiş bütçenin içindedir efendim.

Bir diğer tahrir,

"1136 sayılı Kanuna değiştiren 3464 sayılı Kanunla ek 3 üncü maddeye getiren değişiklikle, oylar organlara göre birlikte veya ayrı ayrı, her şekilde düzenlenen oy pusulalarının üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında sendik kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulmak suretiyle kullanılır" denilmektedir.

Bu hükme göre bugün Divana adaylık için başvurmuş olsun olmasın, düzenlenecek her çeşit listede adı bulunan her delegenin adaylığının geçerli sayılmasının karar altına alınmasını arz ve teklif ederiz."

Heyet Barosu adına Nabi İnel, Trabzon Barosu adına Adil Ali Cinel.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir, ama zaten kanun hükmüdür bu.

Diğer önergeyi arz ediyorum:

"Barolar Birliğinin kurulmasında ve gelişmesinde büyük çabalar sarfeden ve uzun süre başkanlık yapan değerli hukukçu Prof. Dr. Faruk Eren'e XX. Genel Kurul delegelerinin saygı, sevgi ve mutluluk dileklerini bildiren bir karar alınmasını ve bunn kendisine yıldırım telgrafle bildirilmesini öneriyoruz.

Hayrettin Abacı ve Arkadaşları."

BAŞKAN-Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

İzmir Barosunun 6 adet yazılı önerisi var, ancak kısaca bunları arz edeceğim. Bayurun efendim.

AV. Selahattin Aydın (Kahramanmaraş Barosu)- Efendim, Muhterem arkadaşlar, faaliyet raporu sırasında arz edecektim, baro başkanlarının bir toplantıya, birlik kongresine tabii delege olarak katılması gerekir. Baro başkanları, talep olan arkadaşlarını özmemek için bazen fedakârlık yapıp diğer arkadaşları gönderiyorlar. Halbuki, burada konuşulan meselelerin önemidolayısıyla kendi barolarında gerekli izahatı verebilmek ve onları her konuda tetmin edebilmek için ancak baro başkanının hazır bulunmasıyla mümkün. Rica ediyorum, yönetmelikte bir tadilat yapılsın, baro başkanları büyük kurulteyimizin tabii delegesi olarak katılsınlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

İzmir Barosunun önermelerini okutuyorum: Çok uzun olduğu için özetliyoruz efendim.

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Başkanlığına

Aşağıdaki önerimizin 1136 sayılı Yasanın 117 nci maddesinin üçüncü bendi uyarınca Birlik Yönetim Kuruluna verilmiş bir genel kurul talimatı olarak oylanıp kabulunu dileriz.

Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen, ülkemiz tarafından da onaylanan Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe

giren işkenceye karşı sözleşmenin 15 inci maddesine göre her taraf devlet, işkence yapılarak alındığı tespit olunan herhangi bir ifadenin işkence yapmakla itham olunan kişi aleyhinde delil olarak kullanılması herif, herhangi bir kovuşturmada delil olarak kabul edilmemesini sağlayacak şekilde hukukun, yargı organlarince uygulanmasını sağlama yolunda çalışma yapılmasını talep ediyoruz."

"Aşağıdaki önerimizin 117 nci maddesinin üçüncü bendi uyarınca Birlik Yönetim Kuruluna verilmiş genel kurul talimatı olarak onay ve kabulünü dileriz."

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereğince oluşan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Avrupa İşkence Yasaklama Sözleşmesinin gerektirdiği komisyonlar gibi, çeşitli kuruluşlar arası organlara Türkiye'nin temsilcileri de aday gösterilmekte ve seçilmektedirler. Adaylar, genellikle üniversiteler ve bürokratik kademeler yoluyla belirlenmektedir. Bu kuruluşlarda görev yapacak temsilcilerin ilgili hukuk dallarına ve yabancı dilleri iyi bilen hukukçular arasından önerilmesi gerekmektedir.

Şimdiye kadar aday belirleme çalışmalarına Birliğimiz organlarının bir katkısı olmamıştır. Bundan böyle uluslararası hukuk kuruluşlarına Türkiye adına önerilecek adayların septanmasında Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun da etkili görev yüklenip ilgili merciler önünde çalışmalar yapmasını önermekteyiz."

"1982 Anayasasının temel hak ve özgürlükleri kısıtladığı, toplumsal demokratik bir düzenin yerleşmesine olanak sağlamadığı tüm çevrelerce tartışmasız kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu nedenlerle seçilecek yönetim kurumumuzun demokratik düzenin yerleşmesini sağlayacak, ülkenin ve çağın gerçeklerine uygun yeni bir Anayasa taslağı hazırlanmasına ve bu taslağın hayata geçirilmesi için siyasi partiler ve parlamento nezdinde gerekli girişimlerde bulunmasını öneriyoruz."

"1136 sayılı Avukatlık Yasasındaki çeşitli hükümler nedeniyle baroların, idarenin vesayeti altında bulunduğu bir gerçektir. Baroların özgürce gelişme ve yönetime katılım hakları bulunmamaktadır. Avukatlık, verginin asli değil, yardımcı bir ögesi olarak görülmektedir. Öte yandan, bu yasa ne avukatların, ne avukat satjyerlerini koruyup geliştirici biçimde düzenlenmemiştir. Bu nedenle, baroların da görüşleri alınarak yeni bir avukatlık yasa taslağı hazırlanıp bunun yasalaşmasını sağlayacak çalışmaların yapılmasını öneriyoruz."

"Hukuk kurulunun ivedilikle toplanmasını ve yasanın 117 nci maddesinin üçüncü fıkrası gereği bu hususun yönetim kuruluna verilecek talimat olarak genel kurulun oyuna sunulmasını dileriz."

"Anayasanın 90 ıncı maddesi çerçevesinde onaylanan Avrupa sözleşmelerini, Avrupa İnsan Hakları tarafından şimdiye kadar verilmiş bütün kararların Türkçeye çevrilip yayınlanması amacıyla Birlik Yönetim Kurulunun gerekirse hukuk fakülteleri, hukuk kuruluşları ve bu konuda çalışmalar yapmış hukukçularla işbirliği yaparak sözü geçen kararların Türkiye'de tanıtılması için çalışmalar yapılmasını öneririz."

BAKAR- Bu urun efendim.

AV. İSKENDER ÖTUMALLI (İzmir Barosu) -Efendim benim bir dileğim olacak. Bundan sonraki yönctinden ve yönetim kurulu başkanından ben tolerans bekliyorum. Biliyorsunuz doğanın ilk yasa-sı hoşgörüdür. Biz buraya iki yılda bir geliyoruz. İçtenlikle danışmalarınızı söylüyoruz, ama Yönetimden biz bir güzel davranış bulmuyoruz, kızıyorlar ve bizimle alay ediyorlar. Ben alay edilmenin üzüntüsü içindeyim, böyle; üç yıl önce Münih'te oğlumu ameliyata götürmüştüm ve oğlum bir hayat memet neslesi yaşıyordu, Bursa'ya telgraf çektim. Bugün otel odasından telgraf çekti eleştirisinde bulunuldu benim için. Bu benim için çok üzüntülü bir olaydır, ama tabii bizim bu eleştirilerimiz karşısında eğer yönetim kızarsa bizi yanlış anlar. Örneğin, biz

baroların uyum içinde temsilinden bahsediyoruz, bundan sonra bu şekilde davranışlar içine girmenizi rica ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özturanlı.

Efendim, okunan önergeler nedeniyle seçilecek yönetim kuruluna bu konuda talimat verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Süper emeklilik konusunda çalışma yapması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi konusunda **Bolu** delegeleri Avni Özer ve Necide Baltacıoğlu'nun önerisi var.

Bu dileği Yönetim Kuruluna iletiyoruz.

Av. Ali Sanlı'nın önergesi;

"Genel kurulun görüşlerini kamuoyuna duyurmakla yetkili Genel Kurul Divanının seçilmesine karar verilmesini istiyorum diyorlar. Ancak, bunun için bir komisyon kurulması gerekir. Obakından bunu Divan üstlenmek istemiyor. Bir komisyon kurulursa havale ederiz efendim.

Güney Dinç, Teoman Ergül, Turgut Kazan, Turgut İnel ve Erzen Erzurumluoğlu'nun bir bildiri hazırlamaları öneriliyor. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

AV. NEOMETİN ASLAN (Burdur Barosu Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; kıymetli arkadaşların barolarımızın temsilciliğinden görevlerinden bahsettiler. Ben bu hususa değinmemiştir. Benim, ancak, kafemi ve zihnimi devamlı kurcalayan bir hususa temas edeceğim. Barolar, köklü hukuk kuruluşlarıdır. Önce kendi aralarında anlaşmalıdır. Fakat bugün mevzuatımızda barolar sınıfı diye ayrılmıştır. Ben bu hususa geldiğim son avukatlık esgari ücret tarifelerini tetkik ettim. Gördüm ki, gene 10-15 vilayetin barosu ikinci sınıfta bırakılmıştır. Bu çok acı bir gerçektir. Gruplar, aynı sınıf muamelesi görüyor, avukatlık ücret tarifesinde ve diğer hususlarda bir farklılık vardır. Ben ikinci grup avukatı olarak aynı geçim şartlarıyla aynı vergiyi veriyorum.

Bu sınıflandırmayı bir hukukçunun müdafâ edeceğini sanmıyorum, bu acı bir şeydir.. Ben, yânetimden bu hususun kaldırılmasını ve bu mevzuuda çalışılmasına istirham ediyorum.

İkinci bir talebim de, bugün kamu kuruluşlarında görev yapan avukat arkadaşlarımız iki ücret durumuyla, geçici yollukla karşı karşıyadır. Bunun da üzerinde hassasiyetle durulmasını istirham ediyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Değerli arkadaşlarım, görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Gündeminizin son maddesi olan Birlik Başkanının kapanış konuşmasına geldik.

Sayın Başkan, konuşma yapacak mısınız?

AV. TEOCAN EYRİN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı) -

Değerli arkadaşlarım, XX. Olağan Genel Kurulumuza katıldığınız, katkılarınız ve bu geç saate kadar sabırla dilediğiniz için hepinize teşekkür eder saygılar sunarım. (Alkışlar)

(Kapanış Saati:19.55)

28.5.1989 günü Giresun Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı denetiminde yapılan Olağan Genel Kurul seçimleri sonucunda Birlik Başkanlığı'na ve Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu, Denetleme Kurulu asil ve yedek üyeliklerine, aşağıda ad ve soyadları ile almış oldukları oy sayıları yazılı avukatlar seçilmişlerdir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI : ALDIĞI OY
ADI VE SOYADI : ÖNDER SAV 92 (Doksaniki)

YÖNETİM KURULU ASİL ÜYELERİ :

1-Ayhan ORAN	145 (Yüzkırkbeş)
2-Erdoğan ŞENGEZER	143 (Yüzkırk üç)
3-Teoman ERGÜL	95 (Doksanbeş)
4-Şahap DEMİREK	93 (Doksanüç)
5-Naci Işık MOROVA	93 (Doksanüç)
6-Rahmi KUMAŞOĞLU	93 (Doksanüç)
7-Yüksel ÖZER	93 (Doksanüç)
8-Hüseyin Avni FERAH	92 (Doksaniki)
9-Burhan KARAÇELİK	91 (Doksanbir)
10-Vahit ÇALIN	91 (Doksanbir)

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ :

1-Fehmi ÇAM	61 (Altmışbir)
2-Ali SANLI	58 (Ellisekiz)
3-Ayhan SOYSAL	57 (Elliyedi)
4-Şükrü AKMANSOY	56 (Ellialtı)
5-Erşen ŞANSAL	56 (Ellialtı)
6-Kazım DÖNMEZ	56 (Ellialtı)
7-Tacettin DEĞER	55 (Ellibeş)
8-Nevzat HELVACI	54 (Ellidört)

DİSİPLİN KURULU ASİL ÜYELERİ :

ALDIĞI OY

1-Nedim AKSOY	144 (Yüzkırkdört)
2-Özbey İMAMOĞLU	93 (Doksanüç)
3-Mahir Can İLİCAK	93 (Doksanüç)
4-Ömer DEDEOĞLU	93 (Doksanüç)
5-Ayhan EROL	92 (Doksaniki)
6-Hasan Cavit TURGAY	91 (Doksanbir)
7-Kayhan URAZ	89 (Seksendokuz)

DİSİPLİN KURULU YEDEK ÜYELERİ :

1-Mehmet ÇIPLAK	56 (Ellialtı)
2-Ziya Nur ERÜN	56 (Ellialtı)
3-Sait SEVER	55 (Ellibeş)
4-Nihat SUNAY	55 (Ellibeş)
5-Metin ŞEKERCİOĞLU	55 (Ellibeş)

DENETİM KURULU ASİL ÜYELERİ :

1-Feridun BALOĞLU	91 (Doksanbir)
2-Tanju KORKMAZ	90 (Doksan)
3-Ertan MUMCU	88 (Seksensekiz)

DENETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ :

1-Ali Rıza DİZDAR	57 (Elliyedi)
2-Yaşar Yalçın GÜLER	54 (Ellidört)
3-Haldun KARACABEY	54 (Ellidört)